Ioan Petru Culianu

Hesperus

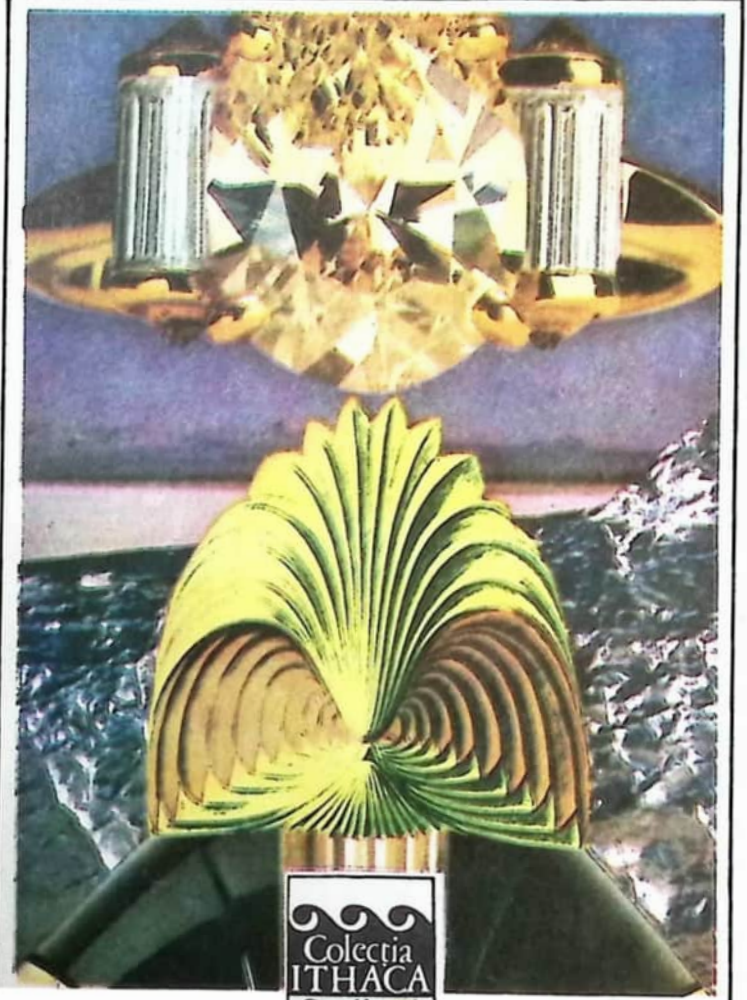

Colecția
ITHACA
Scriitori
români
din exil

Colecția
ITHACA
Scriitori
români
din exil

Coperta de : DAN STANCIU

Redactor : SANDA ANGHELESCU

ISBN - 973-34-0219-2

© Toate drepturile asupra versiunii române aparţin editurii UNIVERS

IOAN PETRU CULIANU

Hesperus

—Roman—

Cu o prefață de MIRCEA ELIADE

Editura UNIVERS • București, 1992

Prefață

Ioan P. Culianu, profesor la Universitatea din Groningen, este cunoscut în special ca autor al mai multor volume și al unui mare număr de studii asupra istoriei religioase a antichității târzii și asupra gnosticismului. Alte două cărți îi vor apărea în scurt timp. În prima dintre ele, Eros și magie, *I. P. Culianu analizează raporturile dintre imaginație și magie în Renașterea italiană ; în cea de-a doua, prezintă o istorie comparată a ascensiunii extatice în religiile antichității, în iudaism și Islam.*

Ar fi interesant de știut dacă intima cunoaștere a credințelor, ideilor și tehnicilor religioase a pregătit — sau provocat — tema centrală din Hesperus. *Important este să subliniem acum faptul că un tînăr savant, stăpîn pe mai multe filologii, a resimțit nevoia imperioasă — bine finalizată — de-a scrie un roman care este în același timp o operă științifico-fantastică și o „călătorie filozofică" într-o lume paralelă.*

Interesul și valoarea literară ale lui Hesperus *țin în primul rînd de faptul că lumea lui paralelă este construită prin magia maratiunii. Cu alte cuvinte, ni se povestește cum un anumit univers a venit la ființă, și tot ceea ce s-a petrecut după „creația" lui. Aventurile acestor personaje ale viitorului au o structură mitologică, fără ca totuși să repete ori să adapteze anume mituri europene sau exotice.*

În ciuda progreselor fabuloase ale unei tehnologii futuriste, condiția umană este recognoscibilă încă în personajele acestei povestiri de anticipație. O singură dimensiune se află modificată : experiența timpului uman. Este vorba însă de o modificare esențială. Și unul dintre farmecele cele mai enigmatice ale acestui roman de aventuri într-un viitor nu excesiv de îndepărtat este tocmai acela de-a fi reușit o narațiune de tip tradițional, cu personaje dotate cu o experiență temporală diferită.

MIRCEA ELIADE
Universitatea din Chicago
Februarie, 1982

PROLOG ÎN CER

Iocari serio, studiosissime ludere
(Marsilio Ficino)

Deşi regulamentele de bord, foarte minuţioase în orice privinţă, uitaseră să dea instrucţiuni precise asupra acestui punct, tuturor li se păru normal ca inima expediţiei, Jordan Craig, şi creierul ei, Dennis Horton, care răspundeau funcţiunilor oficiale de şef şi de organizator, să nu se supună congelării laolaltă cu ceilalţi membri ai echipajului. E drept, mai tîrziu fiecăruia urma să-i vină rîndul, după un program pe care computerul avea să-l execute infailibil. Craig şi Horton fuseseră primii.

Despre aceasta nu a mai fost ulterior timp să se discute — cine se mai ocupă de chestiuni futile atunci cînd întreg pămîntul arde, în înţelesul cel mai propriu al cuvîntului ? — dar veghea celor doi se prelungise neaşteptat de mult, împotriva hotărîrii iniţiale pe care toţi o aprobaseră naiv. De la 14 martie 2382 pînă la 12 ianuarie 2384 cei doi nu cedaseră nimănui locul, iar după aceea evenimentele şterseseră din conştiinţa tuturor amintirea acestui abuz straniu, de netolerat în condiţii de normală rutină cosmică. La urma urmei, computerul putea fi deprogramat cu uşurinţă, dacă şeful nu lua hotărîrea de a-i transmite, printr-un cod ştiut numai de doi oameni — subînţeles : creierul şi inima expediţiei — că e vorba despre o misiune irevocabilă. În mod evident, astfel de misiuni încredinţate computerului trebuie să fi fost în număr foarte limitat, reduse probabil la supu-

nerea necondiționată față de anumite comenzi date — mai e nevoie s-o spunem ? — de șeful sau de organizatorul zborului interplanetar *Hesperus*. Cunoașterea unor secrete făcea imposibilă despărțirea acestor două personaje, oricît de multă încredere ar fi avut unul în celălalt. Cînd miza în joc era atît de importantă, nici unul din ei nu-și putea îngădui nici cel mai mic risc. Cu toate acestea, Horton și Craig erau departe de a se suspecta unul pe celălalt, întrucît nu dispuneau de o putere egală.

Pe tabla de onix, figurile șahului lucrat de un meșter din Carrara, singurul lux inutil pe care expediția — sau, mai bine zis, șeful ei — și-l permisese, păreau animate de o viață proprie. Ochii scăpărători, ironici, ai lui Jordan Craig și înfățișarea sa de bufon contrastau în mod vizibil cu expresia de concentrare pe care încerca să și-o asume. Ai fi așteptat mai degrabă ca un flux neîntrerupt de vorbe să-i însoțească în orice moment prezența, pentru a cumpăni relativa greutate în mișcări la care ar fi fost normal să-l condamne corpul de călugăr chefliu. Tăcerea lui era la fel de nefirească pe cît ar fi fost exuberanța celuilalt, un om cenușiu, cu un aer aproape trist și șovăitor.

Priviră în același timp ceasurile brățară, sintonizate pe ora meridianului 0 al pămîntului.

— Ultima partidă de șah, oftă Craig împreunîndu-și mîinile durdulii într-un gest de neputință. E drept, era pierdută ca și toate celelalte, dar presupun că iminența mesajului de pe pămînt ne va face s-o întrerupem peste exact... sau aproape șase minute.

— Nu, comunică Horton laconic. Un braț metalic apucă rapid nebunul negru și îl scoase din luptă. Calul alb îi ocupă locul, iar cavalerul din șa își îndreptă lancea spre rege, anunțînd șah.

Craig înălță mîinile la cer, apoi se ridică de pe scaun cu o agilitate neașteptată.

— Totul s-a terminat în scurt timp, Denis, ricană el. Îți dai seama ce izbîndă ? Toată putreziciunea, corupția,

neputința ordinii, vor fi înghițite de apele binefăcătoare și fierbinți ale potopului. Noi sîntem zeii răzbunării, *noi doi* am distrus această rasă...

— Nu uita... Horton își rosti acest memento cu voce slabă, aproape visătoare.

— Hyperboreea ? continuă să peroreze Craig. Acei indivizi din scoarța arborelui Yggdrasil care se vor hrăni cu rouă pînă cînd vor repopula pămîntul ? Mă întreb de ce i-am mai ținut în viață...

— Jordan — era în vocea lui Horton o oboseală de părinte care se chinuie să explice unui copil lucruri prea complicate pentru vîrsta lui — printre ei sînt creiere, sînt *minți* la fel cu... ale noastre. Șovăise, dar în cele din urmă, din politețe, alesese pluralul.

Bufonul își schimbă deodată tactica, redevenind grav.

— O rasă perfectă va popula pămîntul, sau parte din el, rasa hesperiană. Oare Hyperboreea nu va încerca necontenit să ne distrugă planurile, să iasă la suprafață ? În fond, ei dispun de aceleași arme ca și noi, sînt produsul... Sau mai degrabă noi, da, noi, sîntem produsul lor...

— E o parte de adevăr în ceea ce spui. Sîntem produsul lor, am dus la îndeplinire ideea lor de a însănătoși pămîntul. Dar armele noastre nu mai sînt egale.

O transformare ciudată se produse în Craig. Părea cuprins de venerație și de o teamă sacră în fața partenerului său de șah.

— Arta..., bolborosi el, rotindu-și ochii. Mare Maestru.

— Îți propun, spuse Horton, să aruncăm o privire la ce se petrece pe pămînt.

Craig refuză cu un gest.

— La ce bun ? Complexul lui Oedip nu-i atît de dezvoltat la mine încît să mă bucur că-mi văd murind tatăl, un om respectabil dar nătîng, atunci cînd crede că va

scăpa în adăpostul ermetic al unui șef de stat. Nu regret nimic.

Se agăță cu putere de masă, apoi își făcu să alunece mîinile pe tăblia netedă, pînă ce i se prelinseră fără vlagă la pămînt, printre genunchi.

Nu regret nimic, dar nici nu mă bucur, decît... teoretic. Da, teoretic e cu totul altceva să știi că ai scăpat de toate lepădăturile și că ai reușit să elimini cauza pentru care...

Se întrerupse, văzînd că celălalt nu-l ascultă, nu mai e prezent decît corporal alături de el. În momentul acela, ecranul se lumină, transmițînd primele știri de pe pămînt. Explozia nucleară fu menționată abia spre sfîrșit, ca un fapt lipsit de importanță. Horton păru să-și revină din absență.

— Din perspectiva Artei, spuse el atît de răspicat încît celălalt tresări, luînd o poziție de atenție servilă, mă întreb dacă acestea aveau vreun rost. Din momentul în care am început să mînui Arta, oricît aș fi fost de neîndemînatic, mi-am pus această întrebare. Voi vom duce planul pînă la sfîrșit, vom curăța pămîntul — cu excepția unor puțini aleși —, vom întemeia Civilizația, dar toate acestea ar putea fi absurde în comparație cu mărețele posibilități ale Artei.

— Vrei să spui...

— Mai devreme sau mai tîrziu vei înțelege tu însuți. Vei deveni Directorul Artei, maestru al Jocului și bufon al universului. Tu, ca și toți cei de aici, vei trăi în afara Civilizației, pentru că tu nu-i aparții, tu ești de aceeași rasă și esență ca și...

— Hyperboreea. După o clipă de meditație, Craig începu să se căineze, frîngîndu-și mîinile : Eu sînt un om practic, dă-mi dreptul la o educație lentă. Dacă Măria Voastră admite observația unui umil curtean, a unui bufon, ce mai încoace încolo, mi-aș permite să vă amintesc că graba nu e oportună. Deocamdată afacerea e ca și făcută, pămîntul e distrus, mai poți schimba ceva ?

Horton reintrase în absența sa indescifrabilă.

PROLOG PE PĂMÎNT

> Les hommes refirent eux aussi leur apparition. Car tous n'avaient pas été engloutis par la grande catastrophe. Enfermés dans le bois même du frêne Yggdrasil — que les flammes dévorantes de la conflagration universelle avaient été incapables de consumer — les ancêtres de la future race humaine avaient échappé à la mort. Dans l'abri qu'ils avaient trouvé, leur seule nourriture avait été la rosée du matin.
>
> (E. Tonnelat, *Mythologie germanique*)

Oamenii străvezii, fără vîrstă, care `se adunaseră în jurul mesei rotunde, împliniseră, în marea lor majoritate, vîrsta venerabilă de șase mii de ani, ba chiar o depășiseră. Acest lucru, care mai de mult, în epoca petrolului, ar fi părut o enormitate, era un fapt atît de firesc, încît nimănui nu-i trecea prin minte că ar fi putut fi altfel. Vîrsta îi simplificase pe unii, pe alții începuse să-i apese. În ambele cazuri, nu ea figura ca factor responsabil, ci : situația provizorie a Hyperboreei, nesiguranța, așteptarea chinuitoare a zilei cînd vor putea părăsi subteranele ca să iasă din nou la suprafața pămîntului.

Ședința era prezidată de cei doi funcționari ai securității, McKellog și Vassiliev. Lor le revenea sarcina delicată de a transmite adunării reprezentanților Hyperboreei ordinul irevocabil al computerului, dîndu-le în același timp impresia că hotărîrea a fost luată democratic, prin victoria majorității. Or, o decizie era greu de atins într-o problemă atît de gravă ca abandonarea subteranelor. O evaluare greșită ar fi pus în pericol existența întregii rase umane, care îndurase cu stoicism neajunsurile existenței multimilenare în măruntaiele planetei.

— Hyperboreeni, să recapitulăm faptele, rosti sec Vassiliev, individ uscat și rigid prea impopular pentru a duce la capăt o astfel de misiune, dar în același timp cunoscut pentru intransigența uimitoare cu care înde-

plinea, fără să-i pese, ordinele cele mai ciudate. Intervenția lui sugera adunării că, indiferent de rezultatul deliberării democratice, computerul ajunsese deja la o decizie care urma să fie respectată cu sfințenie.

Horton și clica lui s-au instalat pe pămînt și au început construirea unui proiect nebunesc. Din surse sigure, știm că acest proiect se numește *Hesperus*, ca și expediția interplanetară dinaintea sfîr... catastrofei. El urmărește constituirea unei civilizații perfecte, care nu cunoaște nici suferința, nici dorința, nici moartea. Toți cei prezenți știu că e vorba de realizarea visurilor schizofrenice ale epocii petrolului și ale profeților ei, Lobett și Vinogradov, acești doi blestemați iluzioniști drogați. Hesperienii vor semăna cu oamenii tot atît de puțin pe cît noi semănăm cu un archeopterix. Vor fi carcase devitalizate de oameni, incapabile de vreun efort de concentrare. Existența acestor nemuritori improductivi și cretini n-ar fi o pagubă deosebită, dacă am putea stabili cu ei o conviețuire pașnică. Dar avem toate motivele să credem că Horton dorește exterminarea de pe pămînt a ultimelor rămășițe de viață umană.

Vassiliev se întrerupse și, micșorînd luminile din sală, aprinse ecranul video din spatele său.

— Vedeți aici, spuse el comentînd imaginile, cum navele X-3 din Hesperus cercetează minuțios continentele nepopulate. Vedeți aici cum o navă X-3 dezintegrează un grup de oameni întorși la condiția de primitivitate... Iar aici același lucru, două ore mai tîrziu... Identic... Identic... Aici o singură femelă... Și așa mai departe.

Stinse, teatral, ecranul și făcu o pauză. Apoi redădu, brusc, lumina la maximum.

— Din fericire, nici unul din exploratorii noștri pe pămînt n-au fost atinși. Vînătoarea de oameni nu este pe deplin... sistematică, dacă pot să mă exprim astfel. Dar, chiar sporadică, ea trădează fără putință de eroare intențiile agresive ale lui Horton și ale clicii sale.

În rumoarea din sală, cineva ceru cuvîntul, dar Vassiliev îl opri cu un gest ferm.

— Așteptați rîndul, vă rog. Mai am ceva de spus, sau, mai bine-zis, de întrebat. Cer să-mi precizați prin vot dacă materialele acestea vi se par o dovadă zdrobi-

toare a agresivității lui Horton. Știți ce aveți de făcut : butonul alb de sub brațul drept al scaunului înseamnă „Da", butonul roșu înseamnă „Nu". Cei indecișI sînt rugați să apese simultan pe ambele butoane. Cer să procedați imediat la vot.

În scurt timp, pe ecran apăru un rezultat nu din cale afară de satisfăcător pentru Vassiliev : 15 „Da", 12 „Nu", 27 de indecișI.

Cînd Vassiliev anunță că discuțiile puteau începe, un individ incoerent se repezi spre scenă, rostind un monolog înfricoșător de lung din care rezulta că nimic nu-l împiedică să creadă în intențiile belicoase ale lui Horton și în contrariul lor. Urmă o tînără născută în Hyperboreea, de tendință pacifistă, care propuse fără tăgadă începerea tratativelor cu Horton.

Al treilea vorbitor fu Lester Holiatov, care nu se ridică din fotoliu. Holiatov era împotriva tratativelor, chiar de pe o poziție de forță.

— Nava *Hesperus,* spuse el, a fost lansată de noi în spațiu, ea a fost echipată cu tehnica noastră. Or, chiar nepunînd la socoteală progresele făcute de noi în 6 000 de ani, putem afirma fără putință de îndoială că armele noastre sînt cel puțin egale. În plus, noi avem față de ei marele avantaj al secretului : îi vedem, îi cunoaștem, în timp ce ei ignoră existența noastră. Atacîndu-i prin surpriză, i-am putea elimina fără urmă.

— La această ipoteză va răspunde colegul meu McKellog.

Flexibil, abil, McKellog contrasta violent cu Vassiliev. Se șterse mai întîi de sudoare pe fața cărnoasă, apoi începu cu o jenă diplomatică :

— Sugestia lui Holiatov e, desigur, strălucită în simplitatea ei. Din păcate, pleacă de la o ipoteză greșită. Deși informația a fost pînă acum strict secretă, am primit... încuviințarea, dacă pot spune astfel, de a vă expune anumite date pentru a înțelege dificultatea situației. Nu pentru a vă înspăimînta, ci doar pentru a vă convinge... Este trist și îngrijorător, dar armele noastre nu sînt egale cu cele ale lui Horton. Desigur, dezintegratoarele sînt aceleași — ba chiar, aș îndrăzni să spun, ale noastre sînt mai economice, mai precise și mai eficace.

Dar, după cum știți, Hesperus a fost izolat printr-un zid electromagnetic, capabil să rezinte, prin concentrare instantanee, unei încărcături uriașe de energie, pe care ne-ar fi imposibil s-o producem cu mijloacele de aici. Chiar depășită această dificultate, sau chiar — și aceasta ar fi *absolut* plauzibil — dacă atacul nostru s-ar desfășura altfel, prin surprindere și din interior, ne aflăm în fața unei forțe misterioase pe care Horton pare s-o fi dezvoltat după părăsirea pămîntului. Nu cunoaștem precis natura acestei forțe, dar trebuie să vă spunem, cu regret, că ea depășește de departe posibilitățile imaginației celei mai bogate : ea poate, pur și simplu, sfida legile universului fizic. Din surse sigure, știm că Horton numește această calamitate Arta Transformării. Ea îi dă putința de a produce fenomene paradoxale, iluzii, de care noi nu ne putem apăra, fiindcă nu sîntem în stare să le deosebim de realitate. Și, chiar presupunînd că am fi în stare, cum te poți apăra în fața unei iluzii, pe care n-o poți distruge cu dezintegratorul, sau nimici prin alte mijloace fizice ?

După cum se știe, Horton a fost discipolul ilustrului nostru specialist, profesorul Damian, care se află printre noi. Cred că ar fi nimerit să-l întrebăm pe el însuși dacă ne poate descrie mai precis Arta Transformării.

Toate privirile se întoarseră către un individ firav, cu un aer obosit și absent, care se feri instinctiv încercînd parcă să se refugieze în spătarul fotoliului.

— Mai multe lucruri..., se conformă el dorinței lui McKellog. Pornise în șoaptă și fu nevoit, fără mult succes, să ridice vocea la intervențiile celor din jur. Aveam oricum de gînd să-mi expun unele teorii, aparent bizare. Horton și cu mine am făcut anumite experimente, pe care eu le-am întrerupt de mult, deoarece nu găsisem... materia primă... Știți, Newton... Isaac Newton a fost un fervent alchimist, dar a păstrat secretul de teama puritanilor. Or, în experimentul meu, ca și în alchimie, dificultatea vine de acolo că nu știi care e materia primă... Începutul, acesta e cel mai complicat...

— V-am ruga, rosti sec Vassiliev, enervat vizibil de divagațiile savantului, să reveniți la obiect. Cu o grimasă, McKellog își strînse colegul de braț de teamă ca

nu cumva această întrerupere să blocheze cu totul intervenția esențială a profesorului.

— Da, da, reluă Damian, cu o urmă de nerăbdare. În fond, desigur, puteam să mă aștept, natura acestui experiment nu vă interesează... Cum spuneam, dacă Horton a găsit *materia primă*, atunci ar fi posibil să sfideze convențiile universului fizic, să producă fenomene paradoxale.

— Vedeți ?, rînji McKellog triumfător. Și spuneți-ne, vă rugăm, mai departe : nu e oare adevărat că, în posesia acestei Arte, a acestei arme, ce mai, Horton nu poate fi înfrînt de nici o forță pămîntească ?

— Admițînd..., începu Damian, dar se răzgîndi. Urmă o pauză stînjenitoare, în care părea că debilul profesor adormise. Tresări la zgomotul produs de Vassiliev, exasperat de toate aceste stagnări. Da, spuse, nu poate fi înfrînt de *nici o forță pămîntească*, fiindcă sfidează convențiile...

— *Protestez !* răcni un uriaș roșu, cu un puternic accent rusesc. *Konventsii !* Legile universului sînt legi, nu *konventsii !* Idealismul ne-a dus de rîpă, toate aceste fantasmagorii reacționare ale lui Ghenric Alkemovici Damian !

— Fantasmagorii, spuneți bine, replică indulgent Damian, cu o urmă, poate involuntară, de ironie.

— Fantasmagorii sînt un nimic ! zbieră, din ce în ce mai revoltat, savantul progresist, căruia 6 000 de ani nu-i ajunseseră pentru a-și domoli convingerile materialiste, nici pentru a-și îmbunătăți accentul. Dacă sînt fantasmagorii, atunci nu au nici o importanță, putem să le ignorăm complet, tovarăși !

— Din păcate, nu pot fi de părerea amicului Popov, rosti domol Damian. Cine vă spune că nu toată lumea înconjurătoare este o fantasmagorie ?

— Episcopul Berkeley ! urlă și mai îndîrjit Popov. Prostii de acum șapte mii de ani și mai mult ! Zenon di Eleea ! Achile și broasca țestoasă, crăpa-le-aș cu ea capul tuturor impostorilor care pîngăresc numele științei !

— Domoliți-vă, îl invită scurt Vassiliev. Mai aveți ceva de spus ? se întoarse el către Damian, încercînd

să-şi compună un zîmbet de încurajare pe faţa vîrstată, neobişnuită cu astfel de silnice complezenţe.

— Da. Aş fi vrut să adaug că... da, materialele produse de DVs dovedesc că Horton a dezintegrat nişte fiinţe umane. Or, dezintegrarea aceasta nu înseamnă moarte. Prin ea, existenţa nu încetează, e numai suspendată într-o altă dimensiune...

— Cam sofistic, se încruntă Vassiliev la această neaşteptată şi naivă ipoteză a profesorului. Poate cineva să se întoarcă din acea dimensiune ?

— Nu cred că doreşte, dar...

— De ajuns, îl opri Vassiliev. Evident că nu poate. Nici un om cu mintea solidă nu se lasă dezintegrat cu plăcere. Poate dumneavoastră ?

— Nu, şopti Damian. Am de lucru... Dar nu e exclus să.

— Pe scurt, sînteţi pentru, sau contra tratativelor cu Horton ?

— Sînt contra.

McKellog, care urmărise cu atenţie efectul pe care profesorul îl avusese asupra sălii, se gîndi că acesta era momentul ideal pentru a proceda la vot. Cu toată ciudăţenia personajului, sau poate tocmai de aceea, Hyperboreea depindea emoţional în mare măsură de părerea lui Damian, mai ales într-un astfel de moment decisiv.

Rezultatul votului corespunse aşteptărilor lui McKellog : 12 fură pentru ieşirea la suprafaţă şi începerea tratativelor cu Horton, 7 rămaseră indecişi, 35, majoritatea absolută, decise ca vechea umanitate să-şi continue existenţa în subterană.

Pe coridor, Holiatov şi McKellog se întîlniră.

— Ce vom face, totuşi ?

Ştergîndu-se de sudoare, ofiţerul îi făcu un semn misterios, care putea însemna „Urmează-mă", sau cel puţin aşa fu interpretat.

— Ne vom infiltra, îi şopti el.

Popov perora într-un cerc restrîns de ascultători, în majoritate tineri pacifişti crescuţi în măruntaiele pămîntului :

— Vinogradov, spunea el, Vinogradov, poate nu era aşa de tîmpit pe cît spun unii...

CAPITOLUL I : JURNALUL LUI KEPH

18 septembrie

Astăzi, în fine, iau hotărîrea de atîtea ori amînată de a înregistra aceste reflecții. A trebuit să-mi înving o puternică repulsie mentală (chiar cuvîntul *repulsie* este istoric, nu-și are locul în planul Conviețuirii) : aceea de a încălca legea de bază a Civilizației noastre, legea Libertății fără efort.

Înregistrarea considerațiilor personale ar putea cădea, din punctul de vedere al colectivității, sub categoria efortului. Din punct de vedere strict practic, efectul ei ar putea fi *eliminarea*.

Oamenii antichității — am aflat asta de la computerul vizual de istorie (VHC) — aveau în vocabularul lor concepte ca *teamă, spaimă, rușine, onoare, dezonoare etc.*, pe care ar fi imposibil să le traduc în termeni moderni. Deoarece aceste *stări* au dispărut din existența noastră, nici un cuvînt nu mai este necesar pentru a le denumi. (Și totuși oamenii folosesc frecvent aceste cuvinte, în sens ironic ; se presupune întotdeauna că sînt puse între ghilimele și, prin anacronismul lor, produc un efect comic).

Ei bine, oricît m-aș acoperi de ridicul în ochii semenilor mei — dar și aceasta, știu bine, este o exagerare, întrucît ar implica existența unor reacții emotive din partea lor, iar acestea au fost, din fericire, de mult abolite — trebuie să afirm că, ținînd acest jurnal, îmi

asum perfect conştient *riscul* eliminării. (Notez cît de comic sună expresia „a-şi asuma riscul" ; parcă ar proveni din textele vreunuia din profeţii antichităţii tîrzii, Lobett ori Vinogradov, care şi-au „asumat" şi ei „riscul" de a intra în rezervaţia transcontinentală Kardia). Spun toate acestea ca şi cum ar trebui să-mi fie... teamă !

În fond, înregistrarea şi datarea unor observaţii personale („jurnal", dacă nu mă înşel) nu este nici ultima nici cea mai singulară dintre ocupaţiile mele care ar putea fi considerate un *efort*. Ar fi lesne să mă dezvinovăţesc : trecutul îmi stîrneşte o mare curiozitate, iar vizitele mele prea dese la computerul VHC reprezintă un mod de a-mi cultiva plăcerea. E drept, de multe ori, am procedat altfel decît semenii mei şi n-am renunţat la ocupaţia mea încă de la primele semne de oboseală. Curios, am avut senzaţia că *nu am mult timp*, oricît de absurd ar părea aceasta. Strămoşii noştri, care-şi puteau permite cel mult 50 de ani de activitate discontinuă, trebuiau într-adevăr să se grăbească. Noi, care în liniştea mileniilor, n-avem a ne teme de moarte, de boală, de suferinţa psihică, de represiune, într-un cuvînt, de nimic din ceea ce provoca nevrozele epocii lor, putem evita uşor orice constrîngere cauzată de lipsa de timp. Poate că toomai acest fapt ne face să ignorăm complet dimensiunea temporală şi deci să fim incapabili de orice disciplină.

Mai este ceva de observat în defavoarea mea : astănoapte, ca şi în multe alte nopţi, încă de acum 100, ce spun, 200 de ani, din vremea primelor mele amintiri, eu *visez*. Visez lucruri fără importanţă, fragmente transformate din viaţa de veghe, scene din trecutul speciei aşa cum le-am văzut la computerele vizuale, într-un cuvînt, istorii fără nici un sens. Azi am întrebat-o pentru prima oară pe Elisa *ce* visează ea. Eram atît de sigur că şi ea visează, încît nu am întrebat-o *dacă*, ci direct *ce* visează (în 150 de ani nu i-am pus o astfel de întrebare ; dar în fond ce întrebări i-am pus ?). Elisa a rămas uimită. Apoi a reflectat şi a răspuns că, după părerea ei, hesperinii, oamenii civilizaţiei noastre, nu visează deloc. Într-un moment au fost adunaţi 14 sau 15 hesperini prin canalele vizuale (mutre cunoscute ; sin-

gurul nume pe care-l ţin minte e acela al lui Lester Holiatov, cu care am fost în excursie deasupra cîtorva continente nepopulate) care au afirmat peremptoriu că nici ei nu visează şi că recomandă interogarea computerului. Spre satisfacţia mea, acesta a dat un răspuns circumstanţiat :

„De regulă, hesperinii nu visează. Totuşi există cazuri foarte rare de hesperini care visează. Aceasta nu trebuie considerată o activitate anormală ori dăunătoare Convieţuirii, întrucît este vorba de o manifestare a Libertăţii fără efort. La sfîrşitul antichităţii tîrzii, toţi oamenii visau încă. Pionierii Civilizaţiei noastre, cei 32 de astronauţi ai expediţiei spaţiale Hesperus — 1, visau şi ei. Maximilian Lobett şi Yurii A. Vinogradov, profeţii Libertăţii fără efort, au indicat în vis una din formele acestei Libertăţi.

În cadrul acestei Convieţuiri, visul a dispărut aproape definitiv. Totuşi, indivizii care visează nu pot fi definiţi anti-sociali şi nu sînt pasibili de eliminare"

*
* *

Lester Holiatov este şi el un individ singular. Nu mai ştiu cînd, ne-a propus, Elisei şi mie, să luăm una din navele X-3 care zac în hangarele de lîngă Poartă şi să zburăm deasupra pămîntului. Elisa a refuzat, pe motivul că această activitate este insolită : într-adevăr, în ultimii 200 de ani nici unul dintre cunoscuţii noştri nu a făcut vreo astfel de excursie. Totuşi ideea nu părea deplasată. I-am spus Elisei că, deoarece noi locuim departe de Poartă, situată în America Centrală, nu ştim dacă alţi locuitori din Hesperus—2 nu fac zboruri de plăcere. Aceasta ar putea foarte uşor să scape experienţei noastre, întrucît numărul de locuitori din Civilizaţie este, în mod constant, de un miliard, după cum ştie oricine. Deoarece în Civilizaţie nu există nici o formă de control, evenimentele de care noi nu putem lua imediat cunoştinţă nu ne sînt comunicate în nici un fel (decît la cerere ; dar aceasta presupune deja o informaţie preliminară fără de care nu poţi pune întrebarea dorită com-

puterului). În fine, existența navelor și a Porții dovedește prin ea însăși că o astfel de activitate este prevăzută în planul Convietuirii, deci nu e nici anormală, nici nocivă. Cu toate acestea Elisa a rămas la părerile ei și nici măcar n-a vrut să consulte computerul.

Am părăsit locuința noastră, blocul de spumă albastră, construit din respirația nocturnă a vegetației (mulți alții, ca Lester, preferă să trăiască în case scobite direct în trunchiurile arborilor uriași). Pe drum, Holiatov mi-a pus anumite întrebări ciudate, care erau de acord cu rezultatul, dar nu și cu premisele demonstrației pe care i-o făcusem Elisei.

— De ce afirmi că în Hesperus nu există o formă de control ?

— Deoarece controlul nu este necesar, am replicat eu convins.

— Totuși, dacă noi cerem informații primului computer întîlnit în cale, el ne va indica precis nu numai numărul ieșirilor pe Poartă de la întemeierea Civilizației (acesta este de 77.148), ci și numele pasagerilor, data și numărul navei cu care s-a efectuat fiecare excursie [1].

— Aceasta nu reprezintă o formă de control, ci de generalizare a informației.

Holiatov s-a limitat la a-mi adresa un zîmbet strîmb. Hesperienii, fapt notoriu, nu zîmbesc niciodată decît pentru a exprima ironie. Folosirea zîmbetului este la noi pusă între ghilimele, ca și cuvintele arhaice pe care le întrebuințăm uneori.

Excusia a durat 14 zile și a reprezetat, pentru mine, o revelație pe care aș îndrăzni s-o numesc estetică. De sus, macrovegetația se vede ca o imensă pînză, pe care se armonizează diverse naunțe de verde, întreruptă numai de verdele mai strălucitor al mărilor și oceanelor.

---

[1] Întors acasă, am pus această întrebare într-o formă diferită : de cîte ori a ieșit Lester Holiatov pe Poartă ? Mi s-a răspuns că în mai bine de 2000 de ani, Holiatov a ieșit pe poartă de 1742 de ori. Nu știam că făcea parte din primele grupuri de hesperini crescuți în eprubetă. În plus, deși excursiile sale erau eșalonate pe o perioadă atît de lungă, totuși numărul lor mi s-a părut suspect de ridicat.

Pe vremuri, înaintea catastrofei, mi-a spus Lester, apele erau albastre. Acum sînt invadate de alge uriașe.

Deseori tovarășul meu mi-a propus să ne apropiem de suprafața pămîntului. După instrucțiunile de bord, o distanță de mai puțin de 250 de metri este calificată drept „nesigură", iar aterizarea este de-a dreptul „interzisă din motive de securitate personală" (formulă anacronică în Hesperus—2, unde nimic *nu este interzis niciodată).* Văzînd că Lester rade aproape, din zbor, coroanele arborilor, i-am amintit instrucțiunile, la care el a răspuns că arborii înșiși au înălțimi care pot depăși 250 de metri, deci totul depinde de interpretarea acelei indicații. Este limpede că acestui hesperin nu-i lipsește niciodată replica justă, chiar atunci cînd, în mod vizibil, este vorba de un soi de sofism. În fine, a precizat el apoi, voia să-mi arate diverse animale mai mici, nu atît de aparente și răspîndite ca păsările Elethal sau Gavin, care circulau deseori, cu țipete acute, împrejurul navei, sau ca omnivorii giganți din specia Raphael, pe care i-am întrezărit pe coasta unui munte.

Prin inițiativa lui Lester, am văzut într-adevăr și alte animale, în turme ori singure, pe care le-am identificat cu ajutorul computerului. Cum este posibil ca oamenii antichității să se fi hrănit cu carne de animal? — l-am întrebat eu pe Lester, la care acesta a răspuns că, pînă azi, mîncarea noastră preparată cu ajutorul așa-numitelor „fierăstraie moleculare" din orice fel de hidrocarburi, are încă gust de „carne", de „legume", de „fructe", într-un cuvînt, gusturile care i erau familiare omului din acele timpuri îndepărtate. Cred că aflasem ceva de acest fel de la VHC, dar nu mă interesase în mod deosebit.

Iată însă că la un moment dat, tot în niște munți, unde lipsa florei arborescente permitea o vizibilitate aproape perfectă, am zărit o turmă de animale ciudate, un fel de maimuțe cu o capilozitate mai puțin dezvoltată (în special la exemplarele femele, care semănau foarte mult cu femeile din Hesperus, cu excepția pieptului foarte mare și a atitudinilor feline). Lester a cerut computerului să le identifice, iar răspunsul a fost:

„Specie rară de cimpanzei din epoca premergătoare catastrofei".

Tovarășul meu s-a întors către mine cu o expresie atît de batjocoritoare, încît ai fi jurat că vine din filmele despre antichitate. Tradusă în vorbe, trebuie să fi însemnat: „Chiar crezi scorneala asta?", sau ceva asemănător. S-a abținut totuși de la orice comentariu.

În urma acestei excursii am rămas cu două bănuieli de-ajuns de grave: prima se referea la competența computerului și implicit la identitatea acelei specii de maimuțe; a doua îl privea pe Lester însuși.

19 septembrie

În înregistrarea de ieri am precizat doar începutul suspiciunii mele față de Lester Holiatov. Anumite episoade ulterioare mi-au confirmat primele impresii.

Dacă îmi amintesc bine, nu mult după excursie, Holiatov ne-a întrebat pe Elisa și pe mine dacă nu vrem să mergem la sala principală a VHC. La răspunsul Elisei că dispunem (cu toții, de altfel) de un excelent computer vizual legat de toate computerele Civilizației, Lester a pretextat că ecranele VHC sînt mult superioare celor de acasă (ceea ce este strict adevărat) și că selectarea informației istorice este atît de anevoioasă în propria locuință, încît nu merită *efortul*. Această explicație pe de-a-ntregul fantezistă (un copil de 15 ani poate manipula perfect computerul casnic) a avut însă darul de a o satisface pe Elisa, care ne-a însoțit fără alt comentariu. Pe drum, Lester ne-a adresat cîteva întrebări, dintre care unele deplasate. Ne-a întrebat de ce nu avem copii, la care Elisa i-a replicat revoltată că, acum 100 de ani, am efectuat rata maximă de doi copii, care acum se află departe, la extrema cealaltă a continentului. Ne vorbim în videofon de cîteva ori pe lună și uneori ne întîlnim sub vreun pretext oarecare.

Lester Holiatov a remarcat atunci că nu se aștepta ca persoane *atît de tinere* ca noi să aibă deja copii de peste 100 de ani, ceea ce, din partea lui, nu putea fi decît o batjocură, întrucît prin regenerarea celulară

anuală, toate persoanele arată la fel de tinere. Chiar el, care are mai mult de 2000 de ani, se prezintă din punct de vedere fizic ca un tînăr de 80.

Prima întrebare deplasată, pe care Lester ne-a pus-o pe drum, nu a fost cea relativă la copii, ci dacă știm că înaintea catastrofei oamenii se reproduceau, în general, pe cale sexuală. Spun „deplasată", întrucît toată lumea știe asta. Pionierii Civilizației noastre, cu două excepții au crescut în uterul matern pînă la maturitatea embrionului, iar nu în incubator sau „fiolă", cum i se mai spune. Pe vremea aceea metoda incubatorului era foarte rară pînă și în Hyperboreea.

Dar această întrebare nu era, din partea lui Lester, decît o premisă strategică pentru a introduce o alta : dacă noi, Elisa și cu mine, am avut vreodată raporturi sexuale după moda antichității, Elisa i-a dat răspunsul cel mai potrivit într-o astfel de împrejurare : că o astfel de relație sexuală este *imposibilă* în Civilizație, întrucît dorința a fost extirpată din om.

— De ce a fost extirpată ? a continuat Lester.

— Pentru că era asocială, am răspuns eu.

Deși Holiatov ne-a asigurat că toate aceste întrebări bizare nu formau decît un preliminar care să ne stîrnească interesul pentru materialul despre reproducerea sexuală în antichitate, pe care voia să ni-l arate pe ecranul VHC, totuși această explicație nu m-a convins. Vizionarea a fost plictisitoare ; Elisa și cu mine mai văzurăm acel material de cel puțin două ori. Știam că în antichitate dorința era un mod de a stimula procreația, ca la animale. Știam că ea luase proporții uriașe, independent de procreație. Știam toate acestea și nu simțeam decît un fel de dezgust mental pentru imaginile de trupuri goale, care se îmbrățișau în spasme de plăcere.

Întorși acasă, Elisa mi-a propus totuși să încercăm și noi acel lucru, întrucît era *liber și fără efort*. Tentativele au fost vane, iar contactul cu un corp străin nu a produs în mine nici un fel de „emoție". În ziua următoare, Elisa i-a povestit lui Lester eșecul nostru, la care acesta s-a mărginit să zîmbească batjocoritor. (Aș fi vrut să-l văd în locul meu !).

Un an mai tîrziu, — trebuie să fie cîrca şapte ani de atunci — Lester mi-a propus din nou o excursie în afara Porţii. Am refuzat sub pretextul sacru că aceasta necesita prea mare *efort*, dar am hotărît ulterior să vizitez singur continentele vreme de o lună. Spre mirarea mea, Elisa a consimţit să mă întovărăşească, ba chiar a încercat să-i atragă şi pe copiii noştri Kephir şi Olga. Kephir însă hotărîse cu cîţiva ani înainte să trăiască în comun şi să aibă copii cu Ramura Dowson, iar acum aşteptau tocmai ieşirea lor din automatul septic. Cît despre Olga, nu era pur şi simplu acasă.

Călătoria noastră a durat în realitate nu una, ci trei luni, iar Elisa n-a părut excesiv de plictisită de lipsa de companie, lucru care iarăşi m-a mirat. În Hesperus nu trecea o zi să nu întîlnească vreo sută de persoane. E drept, peisajul şi evenimentele de-ajuns de numeroase din timpul călătoriei erau atît de variate, încît nu cereau concentrarea obositoare a atenţiei asupra unui singur obiect.

Flora şi fauna nu sînt aceleaşi pe toate continentele. În plus, Hesperus—2, singura porţiune din Terra locuită de oameni, cuprinzînd o fîşie longitudinală din interiorul celor două Americi, este izolat de natura sălbatică dimprejur prin intermediul unui zid electromagnetic invizibil. Orice obiect, de orice natură, care se apropie de zid la o distanţă de mai puţin de 100 metri, este avertizat de primejdie printr-o descărcare de scîntei verzi uriaşe, acompaniată de un zgomot de tunet (acest lucru este valabil în mod egal şi pentru obiecte zburătoare ca păsările şi norii ; umiditatea necesară solului este produsă în Hesperus în mod artificial). Dacă obiectul înaintează pînă la o distanţă de 10 metri, este dezintegrat de o scînteie de acelaşi fel. Acelaşi lucru este valabil şi pentru obiecte provenind dinlăuntrul suprafeţei circumscrise, cu deosebirea că acestea nu sînt niciodată dezintegrate, ci respinse de sufiul unei puternice descărcări de culoare roşie.

De multe ori ne-am dus, cu Olga şi Kephir, să privim prin zidul invizibil. Am asistat la dezintegrarea cîtorva animale (între altele un Raphael gigant, care a dispărut de pe suprafaţa pămîntului ca şi cum n-ar fi

fost niciodată), dar mai ales a multor păsări, unele din specia uriașă Elethal, care se hrănesc cu fructele roșii ale arborelui Kanaph. Se vede că patrupedele aveau un instinct mai sigur decît păsările pentru a evita zidul.

Aria dinlăuntrul cortinei electromagnetice nu e total lipsită de animale, dar aceasta exclusiv în centura forestieră care flanchează, în interior, întreaga circumferință pe o lățime de circa 100 km. La liziera pădurii se află o serie de construcții locale de utilitate publică, cum ar fi generatoarele de energie, climatizoarele, fierăstraiele moleculare de zonă, laboratoarele de regenerare și reproducere etc. Animalele nu se aventurează niciodată înlăuntrul zonei populate, deși oamenii manifestă față de ele, ca și față de ei înșiși, o indiferență profundă. La rîndul lor, oamenii nu prea pătrund în centura forestieră, deși aceasta nu este interzis, iar toate speciile care trăiesc în ea sînt ierbivore și evită contactul cu omul.

Fîșia locuită a fost în întregime concepută și realizată de pionierii civilizației noastre. Pornind de la două tipuri principale de material de construcție, aceștia au știut să creeze o uimitoare varietate de locuințe. Cu ajutorul fierăstraielor moleculare, ei au transformat respirația nocturnă a plantelor într-un fel de spumă. Fîșiile suprapuse, tratate cu pigmenți extrași din aer, care le asigurau culori diverse și discrete, au format, după solidificare, mari locuințe expuse luminii, transparente dinlăuntru și perfect opace pentru privitorul dinafară.

Cu ajutorul dezintegratoarelor electromagnetice, s-au săpat în arborii mai puțin înalți locuințe spațioase și plăcute, prevăzute cu lift și cu scări în spirală. Lumina pătrunde în camere prin deschideri acoperite cu plăci demontabile de spumă. În decurs de patru sute de ani au fost construite 500 milioane locuințe, plecînd de la principiul că acest număr va fi întotdeauna suficient pentru o populație al cărei maxim nu poate depăși cifra de un miliard. În adevăr, puțini indivizi trăiesc complet singuri ; majoritatea se asociază, mai ales în cupluri (ceea ce, se pare, ar fi avantajos din punct de vedere bioelectric).

Toate aceste locuințe se află nu în afara, ci în mijlocul naturii : mulți arbori au fost cruțați și continuă să formeze un context estetic, ca și lacurile sau munții, însă cu grija să nu absoarbă lumina destinată caselor de spumă.

Rezum toate acestea pentru a încerca să-mi explic de ce excursia n-a plictisit-o pe Elisa : varietatea plantelor și animalelor necunoscute i-a trezit curiozitatea intelectuală, eliminînd astfel *efortul*. (Un al doilea motiv pentru care înregistrez toate acestea este încercarea de a-mi învinge oboseala). În timpul călătoriei, am zărit de două ori grupuri de maimuțe foarte asemănătoare cu oamenii : pe o insulă stîncoasă din apropierea Australiei, cinci astfel de indivizi stăteau în jurul unui foc ,o flacără galbenă continuă, care trebuie să fi fost foc, deși computerul n-a avut timp s-o identifice). În momentul în care au observat apropierea navei noastre, primul lor gest a fost acela de a stinge focul, după care s-au risipit printre stînci, cu gesturi, expresii și, desigur, strigăte de groază. Focul constitu ia un fapt ciudat, deoarece puține maimuțe sînt capabile de a-l aprinde. Dar un fapt și mai ciudat a fost reacția Elisei : la început mi-a cerut nici mai mult nici mai puțin decît să aterizez, iar la refuzul meu, datorat instrucțiunilor de bord, *a zîmbit și concomitent, a întins mîna, plimbînd-o peste capul meu.* Dacă nu mă înșel, un astfel de gest era numit, în antichitate, „mîngîiere". În Hesperus-2 nu se utilizează niciodată contacte corporale în scopul comunicării, fiindcă nimeni nu le simte nevoia. De mult, ele reprezentau gesturi de afecțiune, spontană sau nu, derivate din îngrijirea copiilor (ocupație care, văzută pe ecran este din cale afară de respingătoare și absurdă). Or, copiii noștri nemaifiind născuți pe cale uterină și nemaifiind îngrijiți de părinți ci de automatul septic, în care stau pînă la vîrsta de un an și șase luni, după care trec în grija unui alt automat care-i învață să articuleze, să meargă și să memoreze pînă la vîrsta de cinci ani, toate aceste gesturi nu mai au sens. În Hesperus afecțiunea nu se exprimă în nici un fel, întrucît este inexistentă. De aceea, gestul Elisei mă intrigă în mod

deosebit, cu atît mai mult cu cît era gata să provoace din partea mea un reflex similar.

Cu glasul natural, uniform, dintotdeauna, Elisa întrebă computerul dacă pe glob este exclusă existența altor oameni decît cei din Hesperus. Computerul confirmă absența oamenilor, dar nu neagă posibilitatea existenței unor ominieni.

La o a doua întîlnire cu un grup de așa-zişi ominieni, pe coastele unor munți din Europa, unde îi zărisem de altfel și în excursia cu Lester, prinserăm imagini foarte clare, cu telescopul, ale unei specii de ceremonii. Ne oprirăm la înălțime mare, pentru a nu fi observați și transmiserăm computerului „dansul" unui grup de opt ominieni, care învîrteau în mîini niște ciomege. La sfîrșitul secvenței de gesturi, cei opt porniră în șir pe costișa muntelui, urmăriți de aparatul nostru. Îi pierdurăm la intrarea în niște grote, unde fură întîmpinați de trei femei. Mai ales în cazul acestora, datorită lipsei pilozității corporale, asemănarea cu femeile din Hesperus era izbitoare, cu excepția bustului proeminent, care în Hesperus dispăruse aproape cu totul datorită desfuncționalizării sale. Dar astfel de forme erau foarte frecvente în antichitatea tîrzie.

— Pot fi aceștia oameni din antichitate ? întrebă Elisa.

Computerul negă. Erau mutanții antropoizi ai unei specii de maimuțe primate.

— Există mutanți ai speciei umane, după catastrofa mondială ? continuă Elisa.

Computerul negă iarăși. Oamenii dispăruseră cu desăvîrșire.

20 septembrie

Vizita de ieri seara m-a obligat să întrerup înregistrarea. Elisa și Lester Holiatov mi-au comunicat dorința de a locui împreună. Asemenea restructurări ale cuplului sînt frecvente și normale în Hesperus-2, mai ales după ce bărbatul și femeia au îndeplinit amîndoi rata maximă de doi copii.

Îmi repet că niciodată un hesperian n-a fost „trist" din nici o pricină. Totuși, gîndindu-mă la *absența* viitoare a Elisei, simt fără îndoială un fel de *emoție negativă*. Nu este vorba de o stare mentală, ci pur și simplu de un soi de atașament animalic pe care îl consideram pentru totdeauna stîrpit dinlăuntrul civilizației. Și totuși există hesperini care au schimbat în lunga lor existență peste trei sute de parteneri. Neexistînd nici o legătură permanentă între noi, aceste modificări casnice sînt neesențiale. Ele se reduc la o informație transmisă computerului : Cutare, cu numărul de cod cutare, nu va mai locui de aici înainte în casa cu numărul de cod cutare, ci în casa..., împreună cu... Cel care rămîne singur va transmite și el că a rămas singur, eventual va cere un partener, care i se distribuie automat.

Acesta nu este cazul meu.

21 septembrie

În aceeași călătorie împreună cu Elisa am asistat la un fenomen inexplicabil. Trecînd pe deasupra Munților Himalaya, cei mai înalți din lume, am fost prinși înlăuntrul unei furtuni. Acesta a fost un fapt frecvent de-a lungul excursiei, dar, pentru a-l evita, ajungea să ne ridicăm rapid deasupra norilor, care defilau apoi pașnici sub ochii noștri. Dacă însă voiam să-i traversăm fără riscuri, ajungea să punem în funcție „fierăstrăul", convertizorul molecular cu ajutorul căruia îi preschimbam direct în apă. În fine, i-am fi putut dezintegra, dar instrucțiunile de bord recomandă folosirea dezintegratorului dirijat ori a celui sferic, care înconjoară nava ca un scut protector, doar în caz de „extrem pericol".

Eram, așadar, în Munții Himalaya, la 10 000 de metri de la nivelul mării, cînd am fost prinși de o furtună spectaculoasă, care zgîlțîia nava cu furie, împiedicînd orice vizibilitate. Pilotul automat a reglat înălțimea la 15 000 metri, aparatele de bord indicînd execuția imediată a comenzii, dar furtuna, departe de a rămîne undeva dedesubtul nostru, a continuat să izbească nava cu aceeași

oarbă încăpățînare. Surprins de fenomen, pilotul automat a cuplat direct dezintegratorul sferic, a cărui eficacitate a fost însă nulă. Chemările roșii ale alarmei întovărășeau acum trepidațiile și fulgerele săgetînd pe calota navei cu bubuituri apocaliptice. Pilotul automat ieși singur din funcție, deplasînd comenzile în poziția „Manual".

Nava X-3 este, de fapt, o navă spațială. Fără șovăială, am pus în funcțiune convertizoarele de energie pentru atingerea primei viteze cosmice. Furtuna continuă să ne urmărească cîtva timp, în vreme ce trupurile noastre sufereau din greu efectul accelerației. Apoi primejdia încetă brusc, așa cum apăruse. Durase 35 de minute.

Îmi amintesc că i-am povestit acest fenomen inexplicabil lui Lester Holiatov, de la care am obținut un fel de murmur :

— Și totuși există...

Desigur, eu am interpretat această propoziție trunchiată ca pe un mod de a spune : „Există și fenomene de acest gen". În realitate, cred că Lester voia să spună altceva.

Lester este un personaj misterios.

Și Elisa, care a avut pentru mine un gest nemaipomenit de afecțiune, este un personaj misterios.

Sînt absolut convins că vor pleca amîndoi într-o călătorie. Poate pentru că eu, scrupulos, am respectat instrucțiunile de bord și n-am vrut să aterizez pe o insulă din preajma Australiei. Scrupul copilăresc, pe care ea l-a subliniat mîngîindu-mă pe cap așa cum se mîngîiau copiii în Lumea Veche.

CAPITOLUL II : CĂLĂTORIA LUI LESTER. ȘI A ELISEI

La cîteva ore după ce ieșiseră pe Poartă, într-o navă spațială de tip X-3, Lester și Elisa nu mai semănau cu locuitorii din Hesperus-2. Ochii lor se treziseră, prinseseră o strălucire și o mobilitate necunoscute înlăuntrul Civilizației. Corpurile lor păreau cuprinse de o trepidație

care le îngroșa contururile, în trăsăturile și gesturile lor se citea hotărîrea și încordarea voinței. Efortul le conferea o demnitate oarecum animală, total nepotrivită cu rătăcirea și lipsa de țintă a Convieţuitorilor.

Cei doi hyperboreeni nu-și vorbeau. Privirile lor se întîlniră fără urmă de zîmbet.

După un curs calm, de plăcere, nava făcu deodată un salt în sus, continuîndu-și apoi călătoria cu maximul vitezei. Peste un sfert de ceas, Lester frînă, începînd coborîrea în spirale din ce în ce mai strînse.

Aterizară în inima unui lanț muntos. Lester își puse masca de oxigen, ordonînd cu un gest tovarășei sale să rămînă la comenzile navei.

— Poți vorbi, spuse Elisa.

— Știu. Dar cu cît mai puțin, cu atît mai bine. Rămîi aici pentru siguranță. Dacă nu mai comunic două ore, știi ce ai de făcut.

— Voi transmite că am făcut un gest greșit.

— Ceea ce este și purul adevăr, spuse Lester, cu un zîmbet forțat.

Intră în camera de decompresiune, apoi deschise ușa și coborî pe stîncă. Aerul era mult mai puțin rece decît se aștepta, dar manometrul indica doar puțin peste 500 de mm. Nu se putea lipsi de mască, de micul aparat prin care putea menține legătura cu nava, nici de dezintegrator. Dar orice obiect străin și orice mesaj puteau fi detectate.

Se îndreptă cu repeziciune spre un perete de stîncă, cățărîndu-se pînă la o platformă care domina valea. Jos, printre pietre, se mișcară trei siluete, cu gesturi furtive. Veneau în sus, spre locul unde se afla nava.

— Elisa, șopti Lester în aparat, ei vin încoace. Poate așteptau pe cineva.

Siluetele se apropiau din ce în ce mai mult : doi bărbați și o femeie, în întregime goi, murdari, cu părul crescut în dezordine și încîlcit.

— Lester, se auzi răspunsul, ei nu pot reacționa decît la spaimă. Impresionează-i într-un fel.

După un moment, bărbatul care preceda în ascensiune se opri și privi către platformă. Strigă ceva și încercă să

se întoarcă. În aceeași clipă, Lester dezintegra stînca din spatele lor, cu zgomot de trăsnet. Jos, pe drumul pe care veniseră, se căscă o gaură. Cei trei o luară la stînga, dar o nouă descărcare precedă, despicînd stînca din fața lor. Se opriră în loc, tremurînd și înălțînd brațele a implorare. Lester le făcu semn să se apropie, dar oamenii rămaseră ca paralizați, cu expresii fixe de stupoare amestecată cu furie. Dezintegratorul lovi iarăși undeva deasupra capetelor lor, la care cei trei se aruncară cu fața la pămînt, dîndu-i timp lui Lester să coboare cu repeziciune de pe platformă.

Ajuns la cîțiva pași de ei, li se adresă într-o limbă care semăna mult cu aceea vorbită în Hesperus-2, dar care nu era decît stadiul ei antic, dinaintea catastrofei :

— Nu vă fie teamă. Nu avem nici un gînd rău.

Ființele căzute la pămînt nu dădură semn de a pricepe. Lester repetă aceeași frază, cu voce amenințătoare. Atunci capul blond al femeii se mișcă. Fața îi era năclăită de sînge, sudoare și praf. Făcu un semn lui Lester, însoțit de un rîs nervos.

— Poți vorbi ? întrebă omul, dar ființa nu părea să înțeleagă. Cei doi bărbați se ridicară de jos, încurcați. Cel mai tînăr dintre ei păru în dezacord cu intenția femeii de a-i arăta ceva lui Lester, la care ea începu să-l certe, scoțînd sunete perfect articulate.

Lester încercă nerăbdător să atragă din nou atenția femeii asupra direcției pe care ea i-o indicase cu puțin înainte. Prudența îl îndemna să nu se adreseze computerului de bord pentru a-i cere să tălmăcească limba. Aceasta ar fi însemnat ruperea totală de Hesperus și poate chiar mai mult : distrugerea. Așa mai beneficiau de o margine de timp, care depindea de cîteva necunoscute : cît de repede avea să se descopere că au aterizat, cine avea să descopere și, mai ales, ce măsuri avea să ia.

Pînă la urmă, femeia păru să-l reducă la tăcere pe *contendentul* ei. Arătă iarăși cu mîna undeva înspre vale. Lester făcu semn bărbaților să se urce pînă la înălțimea la care se afla nava și să stea pe loc, apoi o îndemnă pe femeie s-o ia înainte ca să-l călăuzească.

Cînd ajunseră la jumătatea povîrnișului, femeia se lansă cu agilitate pe o cornișă care înconjura versantul din stînga. Lester de-abia reuși s-o urmeze, atent la orice surpriză, întrucît în convexitățile curbei o pierdea cu totul din ochi. Femeia nu părea totuși animată de vreo altă idee decît aceea de a-i arăta ceva, un lucru care o intriga pesemne de cîtăva vreme. Dispăru iarăși din cîmpul lui vizual și Lester avu ocazia să se convingă de bunele ei intenții în momentul în care se pomeni tras cu brutalitate într-o cavernă, pe care n-o deosebise de celelalte anfractuozități ale stîncii. Femeia se afla acolo și ar fi putut, cu aceeași ușurință, să execute mișcarea inversă : să-l împingă în prăpastie. Ea îl preceda din nou în întuneric, de care nu părea să țină seama, în timp ce Lester reuși abia cu greu să aprindă lampa fixată pe cască, pentru a se orienta printre primejdiile necunoscute din față. Ajunseră într-o grotă rotundă, care comunica printr-o gaură cu cerul. În ea zăcea pe spate un om îmbrăcat în alb, cu pleoapele închise. Avea trăsături fine, adînci, iar dacă fața lui n-ar fi avut o expresie atît de concentrată, Lester ar fi putut jura că înaintea lui se afla trupul lui Keph Solins, fostul partener al Elisei.

*
* *

Elisa se găsea într-o poziție strategică dezavantajoasă : situată la același nivel cu cei doi bărbați, pe care trebuia să-i supravegheze, nu i-ar fi putut împiedica s-o ia la fugă decît trăgînd în plin. De aecea, hotărî să plaseze nava la o asemenea înălțime, încît să-i poată ține în șah pe cei doi, fără să le facă vreun rău. Aerul aspirat pătrunse cu un șuier în convertizoarele moleculare și nava se înălță ușor la vreo 15 metri de pămînt, oprindu-se în loc. Cei doi bărbați nu se mișcaseră pînă atunci.

Cîteva clipe mai tîrziu, mai multe acțiuni se declanșară concomitent, astfel încît capacitatea de reacție coordonată a Elisei fu pusă la grea încercare. Mai intîi o chemă Lester, dar în momentul în care se pregătea să-i răspundă, oamenii aflați jos, în bătaia dezintegratoare-

lor, își schimonosiră fețele, holbară ochii și căscară gurile într-o expresie și într-un strigăt de groază fără seamăn. Privirile lor indicau un punct în spatele Elisei, dar pînă cînd ea reuși să-l aducă pe ecran, cei doi o luară la goană către vale. La prima vedere, obiectul zburător, de care se speriaseră atît de tare, părea o pasăre, e drept, de o mărime nemaivăzută, din specia Elethal. Nu-i putu acorda prea multă atenție, pentru că Lester continua să cheme.

— Lester, răspunse, cei doi au fugit. S-au speriat de o pasăre Elethal...

Realiză enormitatea situației : o pasăre Elethal n-a făcut niciodată rău unui om sau animal ; ea se hrănește exclusiv cu fructele arborelui Kanaph. În plus, pasărea de pe ecran trebuie să fi depășit ca mărime nava de cîteva ori. Nu avu decît timpul să ridice nava pentru a se feri de șoc. Pasărea depăși, apoi se întoarse în loc, sfidînd legile echilibrului și atacă nava din față. Dar în locul capului stupid cu cioc bont al semenelor ei din aceeași specie, pasărea avea cap de om, mai mult, capul unei persoane cunoscute, cu trăsăturile rînjite a batjocură : Keph Solins, fostul ei partener, omul ale cărui activități le spionase vreme de 150 de ani.

Un jet din dezintegratorul dirijat trecu prin corpul păsării fără să-i producă nici un rău, nimicind doar o stîncă situată mai departe în cale. Elisa își aminti de acea furtună care-i urmase încăpățînată, în călătoria ei cu Keph : era un fenomen de aceeași natură, care nu asculta de legile universului fizic. Nu avea altceva de făcut decît să se lase în voia păsării cu cap de om, știind mai mult decît simțind că tot ce i se va întîmpla nu era decît iluzie, dar o iluzie în care ea, Elisa, era doar o jucărie, utilizată după bunul plac al unei forțe. Forță care, firește, o putea nimici în orice moment. Tot ceea ce dorise, era să ia contact cu puterea care mînuia iluzia, în speranța că ar fi putut s-o ajute, pe ea și pe ai săi, oamenii de sub pămînt. Dar iată că se trezea în față cu o manifestare insondabilă a Artei : îndărătul ei se ascundea, după toate probabilitățile, nu acea întîlnire izbăvitoare pe care o așteptase, ci lumea numită Hesperus, ale cărei temute intenții nu le putea cunoaște.

Capul lui Keph rîse din mijlocul acelui corp neverosimil de pasăre, așa cum partenerul ei nu rîsese niciodată. O aripă lovi nava, care începu să se învîrtească vertiginos în jurul propriei axe. Prin vizoare se zărea doar o sarabandă de culori.

Elisa închise ochii. Îi era greață. Nava se opri cu o zgîlțîitură, într-un material care scrîșni la contactul cu pereții de metal. Apoi temperatura în interior deveni intolerabilă, în timp ce alarmele roșii anunțau lugubru „Avarie" și „Evacuarea".

Deschise ușa. Căldura se prelinse pe lîngă ea ca un șarpe. Ieși într-un deșert, sub razele unui soare neîndurător. Căută în depărtare vreun reper, dar pretutindeni nu se zărea decît nisip, a cărui albeață îi rănea ochii. I se păru că deslușește undeva un pîlc de arbori și porni în acea direcție. Imaginea dispăru, apoi reapăru undeva în partea opusă a orizontului. Elisa rămase pe loc. Atunci se dezlănțui vîntul. Avu timp să vadă cum nava e acoperită de nisip, devenind un refugiu nefolositor. Ea însăși fu trîntită ca o pană, în timp ce pulberea încinsă îi pătrundea în ochi, în nas, în gură, sufocînd-o. Apoi fu acoperită cu totul. Dar, ciudat, începu să se simtă confortabil, ca sub o plapumă moale. Lumina continua să pătrundă la ea prin pleoape și ochii n-o mai usturau. Îndrăzni să-i deschidă.

În fața navei, capul lui Keph rînji batjocoritor, apoi dispăru. Dedesubt, cei doi oameni nu se clintiseră.

*
* *

— Elisa, răspunse Lester, nu-i nimic dacă oamenii au fugit. Aici sînt în siguranță. Coboară pînă la o cornișă în flancul stîng al muntelui, situată la jumătatea povîrnișului. Apoi ocolește-o cu prudență, pînă ce mă vei vedea. Oprește nava cu deschiderea în dreptul meu.

Elisa manevră nava în căutarea cornișei. Avu timp să vadă cum oamenii arată din nou cerul și o iau la fugă. Se gîndi că spectacolul va începe iarăși. Căută punctul indicat : o navă de tip X-3 se apropia fără grabă. Elisa continuă manevra și pătrunse într-o vale strîmtă. Din

mijlocul peretelui stîncos, Lester Iloliatov îi făcu semn cu mîna. Opri aparatul în dreptul lui. Lester dispăru înlăuntrul stîncii. Peste o vreme, din aceeași gaură ieși capul blond, murdar, al femeii, care se feri în lături, făcînd loc lui Lester. Acesta purta în brațe trupul neînsuflețit al unui bărbat îmbrăcat în alb.

Deschise ușa. Lester intră cu povara sa ; femeia dădu să-l urmeze, dar o forță nevăzută o ținu în loc. Își duse mîna la gît, apoi se prăbuși pe stîncă în convulsii.

Blocă ușa. Femeia n-avea cum să-i ajute. Nici ei nu puteau s-o ajute, după cum nu se puteau ajuta nici pe ei înșiși.

Lester își scoase masca de oxigen și trecu la comanda navei. Elisa aruncă o privire trupului fără viață. Își dădu seama, biruită de o oboseală pătrunzătoare, vecină cu descurajarea, că omul avea trăsăturile lui Keph Solins. Nu mai exista nici o speranță.

*

* *

Cînd își reveni din starea de deprimare în care o aruncase atacul forțelor misterioase și prezența trupului străin înlăuntrul navei Elisa își dădu seama că zburau prin stratosferă. Îl înțepă din ochi pe Lester dacă știe unde merge, dar fața îi rămase neclintită.

Fuseseră numai doi intruși în Hesperus-2, Lester și ea. Lester pătrunse acolo de la începutul colonizării. Ea fusese introdusă mult mai tîrziu, ca să substituie o individă în întregime identică ei, cu o singură deosebire : ea fusese crescută în subterane, primise educația oamenilor de acolo, idealurile lor. Nu suferise nici o operație bioelectrică, era un om, nu un hesperian.

Încrederea ei în Lester trebuia să fie desăvîrșită, mult deasupra propriului ei instinct de conservare. Și totuși o îndoială se strecurase în ea, în momentul în care Lester, după ce încărcase în navă corpul primejdios al unui individ foarte asemănător lui Keph Solins, pornise nava către o destinație știută numai de el. Acest lucru se putea explica doar în două feluri : Lester nu era Lester, sau Lester, știind că omul încărcat la bord este con-

ştient *de totul*, se hotărîse să joace un joc pe cît de misterios, pe atît de riscant.

Dacă omul de la tabloul de comandă nu era Lester, ar fi trebuit să-ncerce s-o liniştească, s-o facă să creadă că este. Era un joc psihologic atît de evident, încît Elisa nu se mai îndoi de identitatea partenerului ei.

În timp ce îşi dădea, vag, seama că destinaţia navei nu putea fi decît una, încercă să anuleze senzaţia oribilă de teamă, care o invada din centrii ei bio-electrici. În minte începu să i se rotească textul programului autohipnotic :

„Contactul tău imediat este Lester Holiatov. Atîta vreme cît sînteţi doi, eşti obligată să ai încredere oarbă în acest om. Angajată în acţiuni al căror scop nu îl înţelegi, trebuie să nu scoţi nici un cuvînt şi să reacţionezi întocmai ca Lester Holiatov. În toate aceste acţiuni, responsabilitatea finală este a sa".

Cînd nava începu să frîneze, Elisa îşi recăpătase încrederea, ba chiar crezu că înţelege jocul complicat al lui Lester.

Nava ateriză în mijlocul unor munţi, pe o platformă care începu să coboare şi se opri într-un loc întunecos.

Atunci omul îmbrăcat în alb se ridică fără zgomot şi vorbi.

— Elisa, ne vei ierta că-ţi ascundem atît de multe. Noi ştim cine eşti, dar tu nu ştii cine sîntem. Poate vei afla vreodată, dar pentru asta e nevoie de experienţă.

Apoi se îndreptă rapid către Lester şi-l trase către ieşire.

— Vino, prietene Lester.

Cei doi se pierdură într-un coridor luminat de lămpi palide. Elisa rămase singură.

CAPITOLUL III : JURNALUL LUI KEPH

22 aprilie

În ultimele şase luni, activitatea deosebit de intensă, pe care am depus-o ca să înţeleg istoria civilizaţiei noastre, m-a împiedicat să mai înregistrez observaţiile mele.

Acum o fac pentru a sistematiza, a extrage esențialul din imensitatea materialelor studiate. Această înregistrare are pentru mine rolul unei clarificări supreme și, în același timp, al transformării unor date externe, impersonale, în experiență intimă, trăită, participată. Întregul meu efort este îndreptat către cunoașterea originilor, în scopul de a obține o imagine a esenței. Or, misterul esenței mele se ascunde înlăuntrul unui mister mult mai vast: acela al civilizației hesperiene.

Îndată după plecarea Elisei, am cerut o locuință arborescentă în preajma VHC, pentru a economisi timpul necesar transportului, dar și pentru a avea un contact mai intim cu materia terestră. Înlăuntrul arborelui uriaș în care locuiesc, circulă seve pornind din pămînt, într-un cuvînt, se află o prezență adormită care pleacă din adîncurile firii pămîntene.

Mi-am petrecut fiecare zi înlăuntrul unei săli prevăzute cu două ecrane mari. Cu suficientă concentrare, puteam urmări concomitent două materiale diferite, dar în cazul unor informații deosebit de interesante, întrerupeam cealaltă transmisie pentru a mă concentra în întregime asupra lor.

Cu scurte pauze, din șase în șase ore, am putut astfel utiliza ceva mai mult de 17 ore zilnice pentru studiu. Restul de 6—7 le-am folosit nu atît pentru a dormi, cît pentru a respira aerul tare al nopții, pe terasa din vîrful locuinței mele.

*

* *

Memoria mea a devenit atît de precisă, încît ar putea reproduce întocmai fiecare detaliu al materialelor vizionate, nu numai în ultimele șase luni, ci în toți anii mei de viață, începînd cu automatul septic. Prin acesta luam contact cu lumea înconjurătoare, rezolvam teste de inteligență, aflam acele rudimente de orientare în civilizația hesperiană pe care, după vîrsta de cinci ani, un om înlăuntrul Conviețuirii le mai îmbogățește doar arareori, pentru a nu încălca legea Libertății fără efort.

Ceea ce intenționez să recompun aici, pentru uzul meu personal, este imaginea vie, condensată, a istoriei civilizației noastre. Vreau să extrag esența din mii și mii de amănunte nesemnificative.

Oamenii antichității numărau anii pornind de la jubileul unui împărat roman, combinat cu o istorie pioasă despre un tînăr evreu însetat de adevăr și animat de o intensă ură împotriva ocupanților străini ai patriei sale. Omorît de preoții propriei sale nații și nu de autoritățile de ocupație, acest tînăr a dat naștere celei mai importante religii a lumii, care a durat pînă în vremea catastrofei.

Ne obișnuim să numărăm anii în două feluri : modul cel mai curent (notat cu H de la Hesperus) este acela care începe cu reîntoarcerea pe pămînt, după catastrofă, a expediției interplanetare Hesperus-1 ; celălalt (C de la Catastrofă) datează evenimentele cu începere de la catastrofă. Rareori — și aceasta numai pe ecranele VHC — se mai folosește numărătoarea antică (A) sau chiar „Înaintea numărătorii antice" (BAN). Astfel, catastrofa a avut loc în anul 2384 A, iar era H începe în anul 7114 C, adică 9498 A. Astăzi este ziua de 22 aprilie a anului 2519 H, adică 9633 C sau 12017 A.

În realitate, nu toată antichitatea a avut vreo importanță. Marile descoperiri tehnice datează de la sfîrșitul așa-numitei „epoci a petrolului", cînd energia de bază era constituită din diverse benzine extrase din petrolul natural. În acel timp, pămîntul era împărțit în „state", în care se vorbeau limbi diferite (dar existau și imperii multinaționale, cum era Rusia) și în „sisteme" politice, care traduceau o configurație complicată de alianțe ideologice și/sau practice mai mult sau mai puțin întîmplătoare. Nu toate statele posedau petrol, de aceea statele cele mai bogate și mai avansate din punct de vedere tehnic, aparținînd așa-numitului sistem „capitalist", au trebuit la un moment dat să facă față șantajului material al națiunilor sărace dar deținătoare de petrol. În jurul anului 2000 A, America de Nord, Europa de Vest și Japonia au reușit să producă energie industrială pe calea fuziunii nucleare. Deoarece principiul centralelor termonucleare este menținerea plasmei într-un cîmp

electromagnetic, cercetările cu privire la electromagnetism s-au dezvoltat vertiginos. Unii tehnicieni afirmau, într-adevăr, că un cîmp electromagnetic îndeajuns de puternic ar îngădui construcția unor motoare de dimensiuni mai mici, eventual apte să înlocuiască pe acelea ale vechilor mașini de transport. Acest vis — înlocuirea motoarelor de tracțiune cu astfel de mini-centrale termonucleare — s-a dovedit irealizabil, dar a dus în schimb la descoperirea efectelor unui cîmp electromagnetic deosebit de puternic. De fapt, se povestește că deja în timpul unui război de proporții aproape mondiale de la jumătatea secolului XX A, niște cercetători americani au reușit, în timpul așa-numitului *Philadelphia Experiment,* să dezintegreze aproape total un vapor cu tot echipajul său.

În afara fuziunii hidrogenului greu și a dezintegrării electromagnetice, savanții de la sfîrșitul epocii petrolului au mai făcut două descoperiri capitale : studiind o boală care făcea ravagii în populația globului, au pus la punct un proces de regenerare celulară care îngăduia astfel menținerea organismului uman pînă la vîrste foarte înaintate. Pe un pămînt unde nu fuseseră încă luate măsuri pentru limitarea creșterii demografice, această ultimă descoperire ar fi avut, desigur, ca efect, insuficiența tot mai pronunțată a resurselor alimentare. Spectrul foamei a fost învins cu ajutorul unor convertizoare asemănătoare celor care serveau pentru propulsia navelor spațiale. Sub formă de aparate casnice, ele se numeau popular „fierăstraie moleculare" și puteau modifica structura hidrocarburilor producînd astfel hrană din lemn, petrol, etc. Prin anii 2300 A un „fierăstrău molecular" care se putea cumpăra în comerț era prevăzut cu circa 20 de programe diferite. Țările avansate nu au introdus pe scară largă această tehnică, datorită refuzului populației de a renunța la substanțele comestibile obișnuite. În schimb, deși costul acestor aparate era foarte ridicat, ele au fost introduse mai ales în țările slab dezvoltate, punînd capăt — cel puțin în teorie — terorii dispariției prin inaniție.

Înaintea catastrofei care a încheiat existența omenirii terestre, visul progresului tehnologic, nutrit de mulți vizionari ai antichității, se realizase din plin : omul domina energii practic nelimitate, poruncea bolii și chiar morții,

era eliberat de teama epuizării resurselor terestre. Ca în imaginația unor ideologi ai anilor 1800 A, omul se îndrepta spre era Libertății fără efort.

Neajunsurile civilizației.

Dacă omenirea părea definitiv îmbarcată pentru destinul fericirii tehnologice, ea era încă departe de a fi pregătită să suporte această fericire. Descătușată din ghiarele necesității inexorabile, ea purta însă în sine gravele stigmate ale trecutului.

Divizată în sisteme, state, națiuni, întreprinderi în permanent conflict de interese, era amenințată în fiece moment cu autodistrugerea. Această stare de tensiune generală cu focare multiple se traducea într-o anarhie socială crescîndă, cu atît mai mult cu cît noua tehnologie elibera grupuri tot mai largi de constrîngerea muncii, fără a pune o frînă radicală inegalităților bazate pe avere și putere. Tot mai mulți indivizi întreținuți material de state colaborau la crearea unor grupuri teroriste suprastatale. Alții practicau pe cont propriu și din motive socio-psihologice lesne de înțeles, asasinatul, jaful sau violul, iar controlul populației, deși din ce în ce mai riguros și mai apăsător, nu putea ține piept creșterii ei numerice. Sisteme de informație centralizată, suspiciunea mereu crescîndă de care era înconjurat oricine, oriunde reprezentau o metodă eficientă de excludere a unor indivizi din posturi de responsabilitate socială, dar nu și de frînare a violenței generale. Gradul de ipocrizie la care erau obligate marionetele publice pentru a face față climei de suspiciune instaurată în orice colț de lume depășește orice închipuire. Golit de conținut, omul devenise, pentru timpul scurt cît putea să reziste presiunii sociale, o simplă mască îndeplinind automat prescripțiile funcției sale. Victimă completă a împlinirii idealului progresului tehnic, viața umană devenise un lucru mai precar decît fusese vreodată.

Una din cauzele acestei situații era, fără îndoială, stress-ul demografic. Nici un sistem politic și nici puterea vreunui stat nu erau capabile de a menține creșterea populației în limite raționale. Prin anii 2300, omenirea

ajunsese la 29 miliarde de locuitori, ceea ce însemna un stress demografic de gradul 74 pe scara Helling. Se știe că maximul de tolerabilitate pe care-l admite această scară este de 17—18 grade, corespunzător unei omeniri de 9—10 miliarde distribuită absolut uniform pe întreaga suprafață a globului. Cifra optimală la care umanitatea ar fi trebuit să se oprească era deci de maximum patru miliarde pe toată suprafața pămîntului : gradul 4—7 pe scara Helling.

Mi-ar trebui o imaginație mult mai bogată decît cea de care dispun pentru a descrie viața infernală de pe pămînt înaintea catastrofei. Indivizii deveniseră, unul față de celălalt, absolut impermeabili. Nu mai reacționau în nici un fel la suferințele vecinului, decît cel mult pentru a le face și mai atroce. Respectul reciproc lipsea cu desăvîrșire, iar teama de autoritate nu mai dădea nici un fruct. Statisticile oferă cifre edificatoare asupra situației acelor timpuri : acțiuni de terorism, atentate și omoruri fără motiv, jafuri și violuri ajunseseră la o frecvență inimaginabilă. Forurile publice nu mai reușeau să facă față întinderii delincvenței politice și private, astfel incît cetățenii începură să organizeze singuri acțiuni de pedepsire. Una dintre acestea, care a avut loc într-o mare metropolă a lumii prin anii 2250, a antrenat o populație de două milioane de cetățeni și s-a soldat cu peste patru sute de mii de victime — dintre care, desigur, multe ajunseseră în această stare tocmai din cauza neputinței lor de a se apăra.

Înlăuntrul acestor fosile monstruoase ale vechiului spirit individualist își făceau loc cu greu germenii firavi, uneori naivi, ai noului.

Primii profeți și întemeierea rezervațiilor.

Primii profeți hesperieni din antichitatea tîrzie sînt considerați Lobett și Vinogradov, care au arătat că libertatea și ostilitatea sînt incomparabile între ele. Concurența strategică între sisteme politice și state, concurența comercială, diferențele de dezvoltare între națiuni, stress-ul demografic, formau un climat veninos care se repercuta asupra indivizilor. Pentru ca toate acestea să

dispară, era necesară schimbarea esențială a umanității antice, în care principiul „Peștele cel mare înghite pe cel mic" a rămas fundamental și statornic de la începutul și pînă la sfîrșitul ei, în anul 2384 A.

Totuși o mare parte dintre oameni nu participau la tensiunile imense dintre grupuri sociale care caracterizau viața așa-numită „normală". Ei căutau, în mod ingenuu și haotic, să atingă un anumit grad de fericire personală și de libertate fără efort. Evident, aceștia sînt tot atît de deosebiți de semenii lor din viitorul Hesperus, pe cît este maimuța fără de om ; dar ei au constituit un punct de plecare, o materie asupra căreia Lobett și Vinogradov au experimentat în voie.

Pentru acești indivizi considerați asociali s-au creat, după 2200, mari rezervații internaționale care cuprindeau circa o pătrime din populația mondială. Oricine era liber să intre în ele (au existat miniștri, ba chiar șefi de state care au făcut-o), dar nimeni să iasă. În rezervații se practica erosul liber, după prescripțiile unui oarecare Freud, și se consumau droguri. Existau însă acolo și grupuri strict ascetice, de iluminați, de creștini scoși la marginea societății, etc. Populația era tot atît de hibridă și de polarizată ideologic și moral ca și în lumea dinafară. Rezervațiile erau autonome, toate problemele lor erau rezolvate în interior de o adunare a trimișilor diverselor grupuri. Deși nu exista o autoritate centrală, această adunare alegea un executiv însărcinat cu păstrarea ordinii.

Datorită consumului liber de droguri, rata mortalității era enormă. Natalitatea era în schimb scăzută. Criminalitatea nu era aici mai mare ca în restul lumii și, în lipsa mobilurilor materiale, ea se practica din cauza dezechilibrului psihic general. Ceea ce dispăruse din rezervații nu era distrugerea, „răul", ci logica implacabilă a concurenței.

Această stare de lucruri a atras pe doi dintre cei mai de seamă profeți ai viitorului : Lobett și Vinogradov. Lobett a intrat prin 2250 A în rezervația sudamericană căreia el i-a dat numele de Kardia. Cîțiva ani mai tîrziu, savantul biolog Vinogradov, expulzat din Uniunea Sovietică, se refugia și el în Kardia. Colaborarea între cei doi

vizionari a dat roade pe care opinia publică a antichității le-a neglijat aproape în întregime.

Programul Lobett-Vinogradov, care prevedea întemeierea societății viitorului sau a Libertății fără efort cuprindea trei puncte prospective și un punct normativ :

1) Societatea viitorului va fi eliberată de toate neajunsurile existenței : moarte, îmbătrînire, boală, foame, muncă, naștere intrauterină.

2) Societatea viitorului va fi o societate a timpului liber și a răsfățului, în mijlocul unei naturi umanizate.

3) Societatea viitorului va fi o societate a erosului liber.

4) Toate aceste deziderate nu vor putea fi puse în practică decît prin extirparea din om a agresivității și prin controlul nașterilor, care au drept scop să înlăture un stress demografic deasupra gradului 7 Helling.

Lobett și Vinogradov sperau să poată duce la îndeplinire acest program înlăuntrul rezervației Kardia, unde rata mortalității ducea la scăderea progresivă a populației. Cei doi profeți au fost primiți cu brațele deschise de adunarea generală și de executivul ei, devenind, în scurt timp, un fel de șefi necontestați ai rezervației. Deoarece realizarea programului lor presupunea existența unor laboratoare complexe de gestație artificială și de clonaj, Lobettt a lansat lumii un mesaj patetic pentru a obține fondurile necesare acestui scop. După multe încercări vane, a ajuns la concluzia că rezervația trebuie să se adapteze, pentru un timp, logicii comerciale și să pună pe piață produse competitive cu ajutorul cărora să obțină banii pentru construirea instalațiilor. În entuziasmul aproape general, populația Kardiei a început să practice agricultura și manufactura, iar în scurtă vreme produsele ei deveniseră la modă.

Lobett și Vinogradov, în așteptarea unor noi utilaje, au folosit posibilitățile existente pentru a fabrica mari cantități de monoaminoxidiază (MAO), un preparat care rupe lanțul adrenalinei. După cum se știe, adrenalina o secreție glandulară care genera în om acele senzații numite „emoții". Agresivitatea provine, la rîndul ei, din canalizarea negativă a emoțiilor. În viziunea lor naivă, Lobett și Vinogradov credeau, ca și mulți medici ai tim-

pului lor, că distrugerea agresivității se va putea obține prin anularea efectului adrenalinei. Ei au manipulat convertizoarele moleculare care produceau hrana pentru întreaga populație, astfel încît fiecare porție de hrană să conțină cantitatea de MAO necesară anihilării emoțiilor pentru un timp de cîteva ore.

Rezultatul a fost catastrofal, deși nu în întregime lipsit de analogie cu situația de mai tîrziu din Hesperus : oamenii au devenit absolut incapabili de a mai reacționa la stimuli emoționali, inclusiv la stimulii ideologici care provocaseră entuziasmul constructiv din interiorul rezervației. Au abandonat, rînd pe rînd, munca și au început să se retragă, mase cenușii și inerte, prin locuințele lor precare. Indivizii disperați au fost conduși la sinucidere, în timp ce oameni sănătoși și bine dispuși se transformau ușor în niște larve dezorientate care se tîrau, cu ochii stinși, de colo pînă colo. Lobett însuși, care a înghițit MAO ca și ceilalți, fiind probabil slăbit de consumul de droguri, și-a pus capăt zilelor. Vinogradov a avut timp să întrerupă experimentul, după care a dispărut din rezervație. Aceasta din urmă și-a recăpătat aspectul obișnuit de lume umană.

Centrul Hyperboreea.

Experimentul Lobett-Vinogradov, deși nepotrivit cu situația de fapt din Kardia, a fost totuși încununat de succes. El a reușit să dea o imagine palidă și imperfectă a societății viitorului, în care dispariția agresivității avea să îngăduie în sfîrșit Libertatea fără efort.

Unul din punctele programului Lobett-Vinogradov, bazat pe ideologia unui oarecare Freud, un medic de la începutul epocii petrolului, era libertatea sexuală. Or, experimentul din Kardia arăta că oamenii lipsiți de agresivitate nu vor mai avea raporturi sexuale. Un al doilea rezultat negativ al experimentului demonstra că mijlocul folosit fusese imperfect. Efectul primar al MAO era limitat în timp, iar substanța avea și un puternic efect colateral, anume sindromul depresiv cunoscut sub numele de „sindrom acut de abstinență", care putea duce la si-

nucidere. Remediul împotriva agresivității trebuia să fie altul.

Elita științifică mondială era departe de a fi insensibilă la programul Lobett-Vinogradov, care a fost urmărit de departe cu un interes neconfesat public. Se crede că Vinogradov, după eșecul din Kardia, a fost cooptat în secret de centrul științific internațional Hyperboreea, condus de marele fizician Adam Craig, tatăl lui Jordan Craig, șeful expediției spațiale Hesperus-1. Hyperboreea semăna în multe privințe cu o rezervație : exista în afara lumii și fără contact direct cu ea, fiind compusă exclusiv dintr-o elită de intelectuali izolați cu familiile lor. Era subvenționată generos de o mare organizație mondială însărcinată cu prezervarea omenirii și dispunea de o centrală termonucleară proprie. Existența centrului era bine cunoscută publicului, care însă ignora intențiile și puterile adevărate ale lui. Începînd cu anii 2300 și pînă la catastrofă, Hyperboreea a condus în secret destinele lumii.

Vreme de mai bine de o sută de ani, patruzeci de mii de hyperboreeni specializați în cele mai diverse domenii ale științei și tehnicii au analizat continuarea optimală a vieții umane. Pe la începutul secolului XXIV a fost acceptat proiectul Hesperus, care prevedea, în mare, trimiterea unei expediții spațiale pe planeta Venus, transformarea ei în teritoriu locuibil (adică prevăzut cu atmosferă terestră și cu biosferă) și ulterioara colonizare a planetei. Conform acestui proiect, prin jurul anului 2410, circa jumătate din populația pămîntului avea să poată fi evacuată treptat pe Venus, ceea ce permitea o soluție convenabilă pentru reducerea stress-ului demografic la o treime din cel actual. (Este de la sine înțeles că de la un anumit moment dat creșterea stress-ului este în progresie geometrică față de progresia aritmetică a populației). Se prevedea ulterior colonizarea unei alte planete, probabil Marte.

În realitate, este foarte probabil că proiectul Hesperus, foarte publicizat în acea vreme, avea aspecte secrete de care numai puține persoane erau la curent. Scopul său adevărat nu trebuie să fi fost colonizarea planetei Venus (deși expediția era dotată din plin cu mijloacele de a realiza acest plan), ci probabil inaugurarea științifică a

erei libertății fără sfîrșit. La aceasta trebuie să fi contribuit în mod decisiv o descoperire despre care nu s-a vorbit niciodată : aceea a unor mijloace eficiente pentru anihilarea agresivității umane.

Hesperus-1.

În anul 2366 proiectul Hesperus-1 a intrat în faza de execuție. Computerul a desemnat în Jordan Craig, fiul întemeietorului Hyperboreei, pe șeful acelei expediții. A urmat selecția genetică a celor peste 1 800 de candidați.

În ziua de 14 martie 2382 A, nava spațială Hesperus-1, cu un echipaj compus din 32 de membri, toți oameni de știință de frunte din Hyperboreea, printre care Dennis Horton și Ahab Mikuno, s-a pus în mișcare cu destinația Venus. Călătoria avea să dureze aproape trei ani.

Nava Hesperus-1 era prevăzută cu aparatele necesare transformării atmosferei planetei Venus și creării unei biosfere. Obținerea unui teritoriu locuibil pentru un miliard de locuitori era posibilă în circa treizeci de ani. În acest timp, mari nave spațiale aveau să transporte, de pe bazele lunare, oameni de știință, tehnicieni și materiale necesare noii civilizații. După aceea avea să înceapă emigrarea propriu-zisă.

Hesperus-1 era dotat cu un mare computer vizual care înmagazina în memoria sa toate aspectele mai importante din istoria, viața, știința și tehnica pămîntului. S-a calculat că informația sa ar fi ocupat circa 50 000 de tomuri ale unei enciclopedii uriașe.

Echipajul era format din 26 de membri de sex masculin și numai șase de sex feminin, de ajuns pentru a asigura o scară largă de reproduceri la un standard genetic foarte înalt. Dispuneau de 100 de incubatoare, de un laborator de clonaj, de cel mai perfecționat aparataj de regenerare celulară și de tot ceea ce putea asigura crearea din nimic a unei civilizații desăvîrșite.

Catastrofa mondială din anul 2384.

În ziua de 12 ianuarie 2384, centrala termonucleară din Groenlanda a explodat din pricini necunoscute. Așa

cum se prevăzuse în anumite tablouri apocaliptice ale epocii petrolului, explozia a fost urmată de o reacție în lanț : deuteriumul și-a continuat fuziunea în apele marine, care în scurt timp au atins temperatura de fierbere. Din această cauză temperatura atmosferei a crescut brusc pînă la o limită intolerabilă, astfel încît mare parte din viețuitoare ar fi pierit chiar și fără inundațiile provocate de apa clocotită. La aceasta s-au adăugat uragane enorme, ploi fierbinți, noi explozii de centrale nucleare și de depozite de armament atomic.

Catastrofa nu a dus la distrugerea tuturor formelor de viață de pe pămînt. Singurul eliminat total a fost omul (deși, asupra acestui fapt, am serioase îndoieli), iar planeta a rămas nelocuibilă pentru o perioadă de circa 6 000 de ani.

Clima pămîntului a devenit toridă, iar prin anul 3000 C vegetația arborescentă a năpădit planeta fără ca nimeni să i se opună. Copaci care depășeau uneori 200 de metri înălțime au creat o astfel de concurență ecologică, încît cel mai modest fir de iarbă depășea ușor 10 metri. Speciile marine care s-au dezvoltat concomitent cu această macrovegetație semănau mult cu specii din trecutul îndepărtat al vieții terestre. Cam aceasta era situația pe pămînt în vremea cînd computerul a semnalat scăderea nivelului radiațiilor sub limita periculozității și echipajul navei Hesperus, trezit din refrigerare, a coborît să ia în primire teritoriul.

CAPITOLUL IV : ÎN ADÎNCURILE HYPERBOREEI

În vremea cînd Keph Solins, înregistrînd febril acest rudimentar rezumat al istoriei Civilizației, se apropia cu pași mari de anumite taine pe care computerul nu era în stare să i le dezvăluie, o altă ființă, într-un loc îndepărtat, manifesta un interes deosebit pentru persoana lui.

Vreme de mai multe ore, Daina Valente urmărise pe ecran imaginea lui Keph în posturi din viața de toate

zilele, însoțite de comentarii foarte precise. Apoi intrase în legătură cu Linda von Oorsprong, operatoarea computerului Ulysses, și-i comunicase laconic :

— Clon Horton terminat. Trimite informația clon Valente.

În curînd apăruse pe ecran însăși imaginea Dainei, parca lipsită de viață, înlăuntrul peisajului artificial din Hesperus : casa de spumă violacee, partenerul ei Alex Pop, jocurile de pe ecranul computerului casnic, apoi oameni, atît de mulți oameni, încît Daina își spuse că nu-i va putea memora niciodată fără greș. Și totuși după o oră reușea să identifice cu ușurință vreo douăzeci de figuri, iar pînă la sfîrșitul zilei numărul lor crescu de peste două ori.

Obosită, ieși pe culoarul nr. 7 și luă o mașină electrică staționată în fața ușii blindate. La capătul coridorului luminat de lămpi reci, galbene, se zărea grădina scăldată în razele unui apus de soare artificial. Parcă mașina și porni pe aleile pustii, printre specii de plante mediteraneene care aparținuseră odinioară vegetației pămîntului. Peste cîteva minute, toate ieșirile se vor închide, iar păsările care acum ciripeau alarmate se vor ascunde în cuiburi. Trebuia să se grăbească.

Mersul ei se încrucișă cu acela al unui bărbat fără vîrstă, masiv și oarecum lent.

— D-na Valente, rosti omul, în timp ce expresia sa încerca să-i accentueze satisfacția din voce. La ora asta toți ceilalți s-au retras. Numai dumneavoastră și cu mine mai sîntem în grădină. Ați venit oare pentru a contempla apusul soarelui ?

— Am întîrziat puțin în laborator, d-le McKellog.

— Același lucru s-a întîmplat și cu mine, d-nă Valente. Iată că avem ceva în comun. De altfel, deși despre proiectul la care lucrez nu pot spune prea multe, am motive să cred că și prin el avem ceva în comun.

Ajunseră în fața tunelului nr. 5. McKellog se uită la ceas, apoi adoptă un ton degajat.

— Ce-ar fi dacă v-aș invita la restaurant ?

— Vă mulțumesc, dar știți că mănînc întotdeauna cu bărbatul meu.

— O da, știm prea bine. Dar... Se întrerupse jenat, apoi o trase de braț către o mașină electrică, ducîndu-și degetul la gură pentru a recomanda tăcere.

Daina îl urmă fără să protesteze, McKellog lucra la securitatea Hyperboreei. Motorul porni lin, dar mașina nu plecă din loc.

— Cîmpul electromagnetic al mașinii e în stare să bruieze diverse aparate, spuse McKellog. Dar dacă nu vă supărați, va trebui să iau măsurile mele de precauție.

Scoase din buzunar un dreptunghi de metal negru din care desfășură o antenă, pe care o plimbă atent și minuțios în lungul și în latul corpului. Dainei. Păru satisfăcut de rezultat, fiindcă puse aparatul la loc și demară din stație.

— Am să vă conduc acasă, spuse. Dar mai înainte de asta am să vă prezint o cunoștință. O cunoștință bună.

— De ce trebuie să-mi *prezentați* o persoană pe care deja o cunosc ?

— O cunoașteți, surise McKellog, dar pînă acum n-ați întîlnit-o în fața d-vs.

Compuse un cod pe programul de bord al mașinii și se lăsă în fotoliu. Se înfundară în culoare laterale luminate de aceleași lămpi reci. Din cînd în cînd încrucișau mașini, apoi un grup de pietoni indolenți care se dădură la o parte cu prea multă încetineală. Mașina se opri în fața unui intrînd. Ofițerul de securitate compuse un alt cod și îmbinarea plăcilor de metal ale tunelului se desfăcu pentru a lăsa liberă trecerea. Pătrunseră într-o zonă de întuneric, după care alte uși se căscară, spre o lumină de culoare verde. Lăsară mașina și coborîră cu ajutorul unui ascensor pînă la o sală imensă unde aparate înșiruite pe trei rînduri lansau zbîrnîituri. Beculețe de diverse culori se aprindeau pe panouri. Un om cu cască ședea absorbit în fața unui panou, un altul urmărea o serie de televizoare. McKellog o informă că este vorba de sistemul de control al refugiului, unde puțini hyperboreeni pătrunseseră vreodată. Daina se întrebă în ce scop ofițerul îi arătase toate acestea.

— Avem și noi jocurile noastre, i se adresă McKellog surîzînd. Intrară într-o galerie cu uși numerotate. Func-

ționarul securității sună la ușa cu numărul 7 și vorbi într-un microfon.

— Vizită, Daina.

Ușa se crăpă ușor și prin ea răzbătu un cap blond de femeie, cu ochi ușor adușî către tîmple, cu bărbia ascuțită. Daina Valente avu ocazia să-și vadă dublul perfect care stătea la un metru în fața ei, înclinîndu-se cu un zîmbet.

— Sînt flatată, spuse Daina străină. Am în fața mea pe o precursoare. La vîrsta de 4 712, ea arată tot atît de tînără ca și mine, care nu am decît douăzeci și trei.

— Numărul anilor nu contează, replică adevărata Daina. Mama noastră — vreau să spun prototipul nostru — trebuie să aibă acum respectabila vîrstă de vreo 9 680 de ani. Pe lîngă ea, eu sînt un sugar.

— Îmi pare bine că întîlnirea decurge atît de cordial, spuse McKellog. Trebuie să mărturisesc că eu personal aș fi foarte deconcertat dacă în viața mea m-aș întîlni vreodată cu un alt domn McKellog. N-aș putea să mă împiedic de a fi gelos pe el dacă aș ști mai ales că trebuie să petreacă un timp de ajuns de lung cu doamna McKellog, admițînd că aceasta ar exista. Să mergem.

Daina din ușă salută politicos și se retrase.

Cealaltă îl urmă pe funcționar cu o ură mocnită. Cînd se instalară iarăși în mașina electrică, i se adresă cu un glas dur, fără emoție :

— Domnule McKellog, lipsa d-vs de încredere în soțul meu este total nejustificată. Este adevărat că el nu e perfect din punct de vedere genetic. Dar mai există în Hyperboreea cîteva mii de savanți în aceeași situație. Cred că nimic nu vă îndreptățește să puneți la îndoială loialitatea lui față de întreprinderea noastră. Decît o astfel de ofensă, mai bine ați proceda la eliminarea sa directă.

McKellog luă o atitudine dezolată.

— Ne interpretați greșit, foarte greșit. Soțul dv. este o persoană mult prea importantă ca să ne putem lipsi de el. Și, în afară de aceasta, noi nu am eliminat pe nimeni nici măcar în cazul în care era vorba de oameni

cu o competență mult inferioară. Știți că toate eliminările au caracter voluntar.

— Aceasta este o formulă hesperiană deplasată aici, d-le McKellog. Știți prea bine că, nefiind perfect, Damian are o șansă în plus față de noi toți : el poate fi *creator*, poate să se depășească pe sine însuși și pe noi toți.

— Știm prea bine ce-i datorăm. Dar profesorul Damian este un depresiv. Dacă i-ați încredința secretul misiunii primejdioase pe care trebuie s-o îndepliniți, ar trece printr-una din perioadele sale de catatonie. Lucrul său, atît de important în clipa de față, ar fi pus în pericol. Dumneavoastră reprezentați echilibrul lui și, în timp ce utilizăm șansa rară de a introduce în Hesperus un clon al Dainei Valente, nu ne putem îngădui să-l pierdem pe cel mai mare savant al nostru.

Daina dădu din cap, apoi rosti sec :

— Dacă mă întorc, vreau *s-o eliminați*. Voi asista eu însămi la dezintegrarea ei.

— Vă promitem că după întoarcerea dv. dublul dv. va dispărea. Dar....

— Mckellog, vă cer s-o eliminați. Înțelegeți ? Nu ați fost autorizați să creați o copie a mea.

McKellog oftă, își frecă mîinile, apoi păru să ia o hotărîre.

— O.K. Dacă nu este nimic de făcut, o vom elimina.

Daina împinse portiera mașinii și-i făcu semn funcționarului să coboare.

— Am impresia că vă luați meseria prea în serios, îi spuse,

Bărbatul se strîmbă comic, strecurîndu-se fără îndemînare prin deschizătura prea strîmtă pentru corpul său greoi.

— D-na Valente, sîntem amenințați : dinafară și, credeți-mă, *dinăuntru*. Există un mare grup de defetiști care ar dori, nici mai mult nici mai puțin, decît să ieșim la suprafață, să ne predăm lui Horton și clicii lui. Ei par a fi uitat că Horton e distrugătorul lumii ; că navele X-3 s-au ocupat, vreme de cîțiva ani, cu vînătoarea oamenilor sau a mutanților rămași și suprafața pămîntului.

Față de un astfel de monstru ca Horton, nici o precauție nu este de prisos. Știți bine că majoritatea s-a opus contactului cu el, că noi încercăm în schimb să stabilim intențiile acestui misterios Mutant care *există* undeva și că în această operație am pierdut, se pare, doi dintre oamenii noștri cei mai prețioși : Lester Holiatov și Elisa. Aceștia, după toate probabilitățile, se află în cîmpul dușmanului. Dacă vor vorbi sau nu, aceasta e numai o chestiune de noroc, deși se spune că, de altfel, pentru Horton nu există secrete.

— Soțul meu nu a dorit niciodată apropierea de Horton.

— Știm asta prea bine. Dar soțul dv. este labil, în plus... McKellog se opri încurcat.

Daina închise portiera și mașina plecă brusc spre o zare de lumină din capătul coridorului. Se învîrti cîtăva vreme printr-un labirint de tunele, apoi opri în fața unei locuințe. Daina își rosti numele în fața analizatorului vocal și ușa se deschise. În prag o întîmpină un individ supt, cu trăsături obosite, dar pașnice. Îi înconjură umerii cu brațele.

— Ai întîrziat, Daina.

Dar în afara vorbelor rostite cu voce tare, Daina auzi în minte glasul omului care-i spunea altceva : „Te-am urmărit de-a lungul întîlnirii tale cu McKellog. Acest sărman ofițer își face datoria. Dar nu-ți fie frică, aici nu va pătrunde nimeni în afara ta." „Ea este o spioană, Damian", îi comunica femeia cu același glas mental. „Cred că ei bănuiesc ceva."

Urcară scara în spirală pînă la încăperea de lucru a lui Damian. Acesta închise ochii, dar pleoapele lui deveniră luminiscente. Luă în mînă un creion, cu care se jucă o vreme. „Nu-ți fie teamă", îi spuse. Deschise ochii și sclipirea se înteți o clipă înainte de a se stinge ; în mîna lui Damian nu se mai afla nimic.

Stația de control înregistră în continuare o conversație banală între Damian și soția sa. McKellog o felicită în gînd pentru capacitatea ei de adaptare la împrejurări și pentru tăria cu care-și sacrifica interesele personale în favoarea destinului Hyperboreei.

CAPITOLUL V : NEDUMERIREA ELISEI

Cînd Lester Holiatov dispăru împreună cu omul care semăna ca două picături de apă cu fostul ei partener, Elisa rămase o clipă în încurcătură. Ar fi putut pune în funcție motoarele navei ca să încerce să se întoarcă undeva : la oamenii ei, sau chiar în Hesperus, unde se simțea încă în siguranță. Soluția aceasta avea avantajul ei : revenind în Hesperus, ar fi arătat că se simte acasă acolo. Dar și întoarcerea la Hyperboreea putea avea un sens, întrucît le-ar fi putut povesti oamenilor toate aceste întîmplări peste măsură de ciudate, le-ar fi putut cere explicații despre comportamentul atît de bizar al lui Lester care acum se afla, după toate probabilitățile, în vizuina însăși a dușmanului.

Pînă la urmă alese însă alternativa primejdioasă. Coborî din navă și se angajă pe culoarul galben. Dacă oamenii lui Horton nu știau cine este ea cu adevărat, atunci credeau poate în continuare că este o hespertană veritabilă, cu deosebirea că nu suferise acea operație bio-electrică care-i transformase pe oameni în hesperieni. Ea rămăsese un om, ca și Lester, ca și bietul Keph Solins, care însă își ignora total diferența de ceilalți. Aceasta întrucît centrul eliminat prin intervenția bio-electrică, așa-numitul „centru al inimii", se atrofiase spontan (dar nu irèversibil) și la puținii oameni aflați în Civilizație. Venind mereu în contact cu hesperienii, ei își însușeau modul lor de comportament și tipul lor de reacții neemotive, ceea ce ducea la defuncționalizarea emoțiilor și a suportului lor chimic și bio-electric.

Mai rămînea o întrebare la care Elisa nu putea răspunde : de ce tocmai ea (sau mai degrabă acea persoană din Hesperus pe care, probabil, Lester o eliminase) era un om ? Oare Horton avusese cine știe ce planuri misterioase ? Desigur, faptul că Lester era și el altfel decît ceilalți trebuie să-i fi fost cunoscut lui Horton, care-l numise, de altfel, „prieten". De aici rezulta în mod limpede că Lester era nu numai un agent al Hyperboreei în Hesperus, ci și un agent al lui Horton. Iar ea era implicată în același dublu joc periculos : fără s-o știe, fusese edu-

cată de Lester nu numai pentru a-și îndeplini o misiune dată de Hyperboreeni, ci și una dată de Horton. Or, ea trebuise, în mod foarte subtil și inocent, să-i atragă atenția lui Keph asupra faptului că nici el nu era un hesperian obișnuit. Primise această sarcină de la instructorii ei hyperboreeni, dar e foarte probabil că ea se acorda perfect cu intențiile însești ale lui Horton, care-și plasase, pentru un scop greu de înțeles, un clon înlăuntrul Civilizației. La un moment dat, acesta urma să se trezească, să înțeleagă că originea și esența sa sînt diferite de cele ale ființelor înconjurătoare. Pentru aceasta avea nevoie de stimuli, pe care i-i furnizaseră Lester și Elisa, partenera sa și mama copiilor lui. Dar Elisei îi era imposibil să-și dea seama la ce putea folosi acest experiment.

Hyperboreea crezuse într-o posibilitate de influențare mai rapidă și mai eficientă a lui Keph. Sperau că legătura afectivă creată între el și Elisa va servi ulterior, cînd, redevenit ceea ce era în realitate — un dublu perfect al lui Horton — acesta va fi în situația de a lua vreo hotărîre relativă la soarta oamenilor pe pămînt. În acel moment, Elisa va putea să-l *convingă* de superioritatea oamenilor asupra hesperienilor, sau cel puțin de necesitatea supraviețuirii Hyperboreei.

Nu putea spune că misiunea ei eșuase. Dar individul acela greoi, cu reacții lente, o luase pe o cale neprevăzută. Nu putea conta prea mult pe puterea ei de seducție asupra lui, deși, era convinsă, Keph suferise aproape ca un om în clipa în care fusese părăsit. În plus, din înregistrările lui puerile pe care le ascultase, reieșea foarte limpede că fostul ei partener încerca, cu o încăpățînare întru totul umană, să înțeleagă ceva din firele complexe întrețesute în jurul existenței sale. Dar era încă foarte departe de adevăr, și nimic nu garanta că drumul pe care apucase îl va conduce la un adevăr identic cu acela al hyperboreenilor.

Parcurse fără șovăială tunelul pustiu, la al cărui capăt îi ieși în întîmpinare un individ scund, aproape gras, cu fața mobilă și priviri șirete.

— Iată prietena noastră din Civilizație !, exclamă întinzîndu-i mîna. Salutul suna jovial, aproape amical.

Elisa răspunse instinctiv împingînd mîna înainte, deşi un astfel de semn de recunoaştere aparţinea antichităţii (nu se practica în Hesperus-2 şi numai foarte rar în Hyperboreea).

— Mă numesc Jordan Craig, spuse copia şefului expediţiei Hesperus-1. Nu părea să fie nimic de temut în acest omuleţ care colaborase la distrugerea vechii umanităţi. Dar Elisa se încorda lăuntric cu atît mai mult cu cît manifestările ei exterioare erau mai deferente şi mai entuziaste.

— Pentru a fi mai exact, veţi mai vedea, probabil, în jur şi alţi Jordan Craig. Eu sînt unul dintre ei. Rîse, dezvelindu-şi dinţii impecabili.

Îngăduiţi-mi să vă însoţesc într-un loc plăcut.

Pătrunseră într-o încăpere de condiţionare, apoi într-o grădină nemaivăzută, în care Elisa putea distinge felurite specii de plante şi păsări care populau pămîntul într-un trecut îndepărtat. Soarele încălzea fără exces, aerul era încărcat de miresme. Cît vedeai cu ochii, arbori scunzi, împovăraţi de roadă, alternau cu suprafeţe pe care creşteau numai iarbă grasă, strălucitoare, şi flori de nenumărate soiuri. În alte locuri, copaci mai înalţi, cu coroane largi, adăposteau stoluri de păsări. În zare, păduri de conifere urcau pe coastele munţilor, care se prelungeau albăstrii pînă în ceaţa văzduhului.

— Cred că de aici înainte puteţi găsi drumul şi singură, spuse Craig. Mă veţi ierta, îndatoriri urgente mă cheamă. Dacă aveţi nevoie de ceva, strigaţi-mă şi voi fi imediat aici, la dispoziţia dv.

Cu un zîmbet hîtru, Craig se retrase. Elisa, eliberată de prezenţa neliniştitoare a acestui curtean fals şi lipicios, se avîntă alergînd prin grădina fermecată.

Rătăci vreme lungă, gustînd lacomă din poamele alecăror arome o ameţeau, redeşteptîndu-i parcă o memorie ancestrală. Sui împreună cu grădina pe coama unei coline, apoi întîlni o apă limpede şi rece şi se avîntă de-a lungul ei în sus, sub o cascadă. Puterea apei săpase în solul nisipos un bazin de-ajuns de adînc şi de larg, în care Elisa se aruncă rîzînd de plăcere. Se întinse apoi pe mal să se zvînte, mirată de propria ei frenezie animalică.

Ar fi fost fericită să-şi petreacă mai departe viaţa singură, în acea grădină.

O cuprinse somnul.

CAPITOLUL VI : KEPH IA O HOTĂRÎRE

În zilele următoare, Keph Solins continuă să înregistreze febril istoria repopulării pămîntului. Dar nu-l interesa atît de mult hotărîrea unanimă a membrilor navei Hesperus de a aştepta condiţii favorabile reîntoarcerii pe pămînt, nici felul cum găsiseră, intacte, pe baza lunară, materialele destinate colonizării planetei Venus.

Cel mai mult îi atraseră atenţia experienţele lui Horton asupra curenţilor bio-electrici şi felul cum rezolvase el problema agresivităţii.

Eşecul lui Lobett şi Vinogradov demonstra că agresivitatea nu se putea combate prin agenţi chimici. Încă de pe pămînt, Horton se făcuse cunoscut prin cercetările sale fundamentale asupra somnului, viselor şi bio-electricităţii. Pe bordul navei Hesperus, el şi Jordan Craig refuzaseră să se supună refrigerării, pentru a putea veghea în continuare. În mii de ani de muncă, Horton reuşise să descopere întregul sistem bioelectric uman, pe care-l denumise „corp subtil". În acest al doilea corp, invizibil, el pusese în evidenţă existenţa unor centri şi a unor conexiuni de importanţă mai mare sau mai mică. Descoperise că baza emoţiilor este aşa-numitul „centru al inimii", în care percepţiile capătă o coloratură patetică. Dispunînd de incubatoare şi de un laborator de clonaj, Horton pusese la punct un complicat sistem de chirurgie bio-electrică, reuşind să creeze primele fiinţe perfecte ale viitorului : oamenii lipsiţi de emoţii din Hesperus-2. Ultima cauză a nefericirii umane fusese înlăturată. Cu ajutorul aparatelor puse la punct de Jordan Craig, regenerarea celulară devenise şi ea optimală : moartea fusese învinsă.

Visul profeţilor Libertăţii fără efort fusese astfel atins, cu deosebirea că fiinţele viitorului nu aveau să mai practice nici un fel de eros. Dar umanitatea avea să subziste de acum înainte veşnic, în condiţii ideale, fără nici

un fel de suferință, fără a mai cunoaște nici moartea, nici lipsa, nici efortul, nici stress-ul demografic. Pentru a permite nașterea unor noi indivizi, fiecare membru al Civilizației avea dreptul de a cere și de a obține eliminarea sa proprie. Dar în nici un caz numărul populației din Hesperus-2 nu trebuia să depășească cifra maximă de un bilion.

Pentru a da un exemplu de altruism, Horton, Craig și, consecutiv, toți ceilalți membri ai expediției interplanetare se supuseră dezintegrării. Unii din ei mai lăsară în Civilizație un număr de cloni, dar și aceștia cerură, în cursul timpului, să fie eliminați.

De-a lungul investigațiilor sale istorice, se formaseră în Keph, la început timid, apoi din ce în ce mai puternic, cîteva quasi-certitudini. Prima era aceea că nu absolut *toți* locuitorii din Hesperus suferiseră operația bio-electrică prin care centrul inimii, dezafectat, îi transforma din oameni în ființe apte pentru fericirea desăvîrșită. El, de pildă, Keph, credea din ce în ce mai mult că este un om, nu un hesperian veritabil.

În al doilea rînd, începu să aibă convingerea că oamenii nu dispăruseră pe restul pămîntului ; fuseseră reduși la condiții de primitivitate, suferiseră o regresiune istorică de zeci de mii de ani, dar nu dispăruseră.

În al treilea rînd, înțelese că Hesperus-2, un paradis artificial în care umanitatea își realizase visul nebunesc al fericirii tehnologice, era numai o mică insulă inconștientă controlată de undeva din afară, poate de acei oameni care creaseră Civilizația.

Dar lucrul care îl intriga cel mai mult pe Keph fusese interesul pe care-l arătaseră față de el Elisa, fosta lui parteneră și Lester Holiatov, amîndoi dispăruți într-o călătorie fără întoarcere. Încercările sale de a se pune în contact cu ei fuseseră vane ; computerul era incapabil de a localiza nava. De unde putea izvorî acest interes ? Era oare în legătura cu faptul, pe care îl observase recent, că din memoria VHC lipsea orice fotografie ori portret fizic al lui Dennis Horton ? Și oare de ce fusese el abandonat în Hesperus, făcut să creadă că este un hesperian, ținut atîta vreme într-o iluzie pe cît de absurdă pe atît de searbădă ?

Keph era convins că nu mai avea mult de așteptat și totul i se va dezvălui dintr-o dată, eliberîndu-l de acest coșmar, îngăduindu-i să aleagă soluția pe care o plănuia de mult, de cînd încolțise în el bănuiala că nu este o ființă din Hesperus, că nu-și are locul înlăuntrul Civilizației.

*
* *

La sfîrșitul lunii mai, o femeie numită Daina Valente ceru să-i vorbească lui Keph Solins.

Acesta aprinse nerăbdător ecranul, fără să rostească nici un cuvînt. Spera că semnalul așteptat sosise.

Daina Valente nu-i era cu totul necunoscută. Se învîrtise o vreme printre miile de hesperieni cu care, prin intermediul Elisei, avusese contacte sporadice. Era unul din puținii cloni ai unui membru al echipajului navei Hesperus-1 rămași în interiorul Civilizației. Dacă nu se înșela, partenerul ei era un oarecare Alex, un individ la fel de șters și inutil ca și toți ceilalți.

Daina Valente îi aminti de altfel cine era și-i ceru vești despre Elisa, pe care computerul o dădea dispărută. O clipă Keph crezu că se înșală și că mesajul femeii nu era altceva decît un pur gest de complezență care făcea parte din repertoriul prestabilit al ființelor civilizate. Îl cuprinse nerăbdarea de a pune capăt convorbirii, nerăbdare întru totul neobișnuită la un hesperian, care însă trezi, de partea cealaltă a ecranului, o reacție la fel de neașteptată. Femeia îi comandă, cu voce șuierătoare și tăioasă :

— Keph Solins, trebuie să te văd. Așteaptă-mă în locuința ta.

Comunicarea se întrerupse.

Îl învălui o undă de excitare vecină cu bucuria. Femeia aceasta aparținea Civilizației tot atît de puțin ca și el, mai puțin chiar. Se vedea din atitudinea ei poruncitoare, din întreaga expresie a ochilor și chiar a corpului ei. Keph prevedea că soluția enigmei este aproape.

Coborî în întîmpinarea femeii, în timp ce inima îi bătea întocmai ca aceea a unui om într-o împrejurare similară. În clipa în care ajunsese la ușă, alt glas ceru legătura prin ecranul computerului. Prin spuma gălbuie, Keph putea zări silueta care se plimba prin fața arborelui. Ezită. Nu fusese chemat niciodată de nimeni după mutarea Elisei, și iată că în aceeași zi, la interval de cîteva minute, era căutat de două ori.

Deschise ușa. În spate vocea continua să-l cheme, cu o insistență monotonă. Femeia auzi și-i făcu semn să iasă afară. Deși intrigat de proveniența vocii, care semăna mult cu aceea a lui Lester Holiatov, totuși Keph se supuse.

Daina Valente îi întinse o mînă mică, uscată și puternică, încercînd să zîmbească. Keph nu răspunse acestei atitudini prea umane.

— Keph, îi spuse femeia, știu că în Hesperus nu se strîng mîinile. Dar noi sîntem amîndoi oameni.

Era inutil să nege, dar simplitatea cu care îi fusese rostit secretul lui cel mai prețios avu darul să-l supere. Femeia nu-i dădu timp să răspundă.

— Din păcate nu avem vreme pentru preliminarii. Ceea ce am să-ți spun este prea urgent ca să aștept veacuri la rînd, cum au făcut Elisa și Lester. Cred că ei au reușit să-ți indice unele lucruri, mai precis să ți le sugereze. Probabil că acțiunea lor a dat roade, un om atît de inteligent ca tine trebuie să fi descoperit singur ceea ce ei nu ți-au putut comunica în mod direct. Eu îți stau acum la dispoziție pentru a-ți da toate deslușirile pe care le dorești, dar te avertizez că orele mele sînt numărate. Lester și Elisa au fost șireți, perfizi dacă vrei ; eu sînt nevoită să vorbesc, iar mai devreme sau mai tîrziu *cineva* mă va auzi și va încerca să mă îndepărteze de tine. Am fost nevoită să-mi iau acest risc, fiindcă nu se poate altfel ; timpul ne strînge cu ușa, evenimentele o cer tot mai imperios. Nici tu, nici eu nu dispunem de facultăți extraordinare îndeajuns de dezvoltate pentru a comunica fără cuvinte, dar chiar într-un asemenea caz riscul subzistă, căci avem de-a face cu oameni de talia lui...

Se întrerupse brusc, dar nu era nici o îndoială că numele care trebuia să urmeze era acela al lui Horton. Keph se mărgini deci să întrebe :

— Ești împotriva lui ?

Femeia îl luă de braț și-l antrenă printre arbori, în direcția pădurii. El evită contactul corporal, ca un brav hesperian.

— Nu sînt împotriva lui, dar am serioase temeri că el este împotriva noastră. De aceea am hotărît, încă de mult, să ne adresăm ție.

O parte din taină se dezvăluia de la sine. Keph pricepu de data aceasta în mod distinct că există într-adevăr o legătură între el și Horton. Dar atîta vreme cît nu știa ce i se cere, era imprudent să-și manifeste întreaga ignoranță.

— Ce dorești ? întrebă fără încredere.

— Doresc să aflu care sînt planurile lui în legătură cu noi.

— Cine sînteți voi ?

— Lester, Elisa și cu mine sîntem oameni. Venim din adîncurile pămîntului, din adăpostul antiatomic al Hyperboreei, unde cîteva mii de savanți au reușit să supraviețuiască catastrofei cosmice. Numărul nostru s-a mărit oarecum cu timpul, prin încrucișări și clonaj.

— Dar Daina Valente a participat la expediția interplanetară. Cum se putea realiza clonajul unei persoane absente ?

— Celule vii ale fiecăruia dintre membrii echipajului au fost menținute pe pămînt, în laboratoarele Hyperboreei. Mai tîrziu s-a descoperit însă că Horton, Craig și alți membri sabotaseră cu bună știință livrarea de celule, după cum unii sabotaseră în mod subtil și analizatoarele codului genetic.

— Dar de ce nu ați fost voi aceia care au repopulat pămîntul după catastrofă ?

Nimeriră într-un grup de hesperieni care se îndreptau către un centru de jocuri. Apoi, în fine, găsiră un propulsor liber și se îndreptară către pădure. Daina începu explicația pe care el o aștepta dar nu îndrăznea s-o ceară din nou, pentru a nu lăsa să se observe cîtă vitală importanță acorda acestor revelații.

— Totul a fost hotărît în Sfatul Hyperboreei. Ne-am întrebat dacă Horton va fi mulțumit cu distrugerea parțială a omenirii.

— De ce ar fi trebuit ca Horton să fie mulțumit de catastrofă ?

Femeia îl privi consternată.

— Credeam că știi mai multe. Fiindcă această catastrofă a fost plănuită de ei, de Horton, de Jordan Craig, de cei unsprezece. Pentru a putea realiza pe pămînt fericirea tehnologică absolută, Civilizația în care te-ai născut și ai trăit. Un paradis al perfecțiunii inconștiente și, iartă-mă, complet inutile.

Keph ar fi vrut să-și exprime într-un fel compătimirea și înțelegerea sa. Perfecțiunea hesperiană îi făcea și lui greață. Libertatea fără efort a acestor ființe incapabile de efort i se părea forma cea mai grosolană a paradisului. Își aminti gestul Elisei și o mîngîie pe femeie ușor, stîngaci, deasupra părului blond tăiat scurt. Femeia se scutură, dar zîmbi fără convingere.

— Nu știam care erau intențiile lui Horton față de noi. Am hotărît de aceea să așteptăm, să rămînem la pîndă, să-i sondăm planurile și forțele. Ne-am convins curînd de două lucruri : că Horton dorea ca pe pămînt să nu mai existe altă formă de civilizație decît aceea din Hesperus-2 și că forțele sale întreceau cu mult pe ale noastre.

Pătrunseră în umbra pădurii, producînd spaimă printre păsări și animale. Părăsiră propulsorul și se așezară pe un strat de mușchi adînc și moale.

— Cum ați aflat toate acestea ? întrebă Keph.

— Horton avusese grijă să pună la adăpost, pe baza noastră din lună, materialele destinate colonizării planetei Venus. Printre ele se găseau și acele nave spațiale X—3 cu care ai călătorit și tu. Dar tot pe lună se găsea în stare de refrigerare, și echipajul bazei noastre. Mai tîrziu am aflat că membrii expediției Hesperus—1 au ținut o ședință la bordul navei, pentru a decide soarta celor refrigerați. Cu 17 voturi contra 15, Horton a obținut să nu-i trezească *pentru moment*. Poate că ei se mai află în acele refrigeratoare, dacă n-au fost *eliminați*, pentru a întrebuința un cuvînt din vocabularul de aici.

Dar urmarea este mult mai teribilă : de îndată ce navele X—3 au fost recuperate de pe lună, Horton a început o vînătoare nemiloasă a oricărui individ uman de pe pămînt. E drept, n-a avut loc exterminarea lor sistematică. Dar ori de cîte ori vreo navă hesperiană întîlnea indivizi sau grupuri de oameni întorşi la primitivitate, îi dezintegra imediat. Acest lucru a durat cîţiva ani. Cînd Hesperus—2 prinsese fiinţă şi formă, vînătoarea a încetat.

— Toate aceste argumente, admise Keph, pledează în defavoarea ideii că intenţiile lui Horton ar fi fost paşnice. Poate nu atît exterminarea nefericiţilor întorşi la o condiţie semi-animalică, cît refuzul de a-i trezi pe oamenii din lună, care erau în fond colegii lor din era termonucleară. Dar voi eraţi mai mulţi şi dispuneaţi de aceleaşi arme distructive ca şi Horton, ca să nu mai vorbim de elementul surpriză : eraţi la curent cu mişcările sale, fără ca el să vă bănuiască existenţa (deşi asupra acestui punct am unele nedumeriri). L-aţi fi putut ataca şi distruge înainte ca el să se poată apăra.

Daina îl privi cu aceeaşi surprindere ca la o altă întrebare anterioară, prin care Keph dovedise că nu e la curent cu unele fapte esenţiale. Îi zîmbi cu un fel de milă ciudată, ca unui copil, apoi redeveni gravă.

— Aceasta ar fi fost greu, dacă nu imposibil. Am avut curînd dovezi hotărîtoare că Horton dispune de o armă mult mai teribilă decît dezintegratorul electromagnetic. Şi noi şi el numim această capacitate ultimă a omului Arta Transformării. Poate vei înţelege vreodată ce înseamnă asta. În principiu, este vorba de utilizarea completă a posibilităţilor latente ale creierului uman, ceea ce îngăduie anularea tuturor ficţiunilor cu care sîntem obişnuiţi : spaţiul, timpul, cauzalitatea naturală, compoziţia fizico-chimică a universului, structura atomului etc. etc. Toate acestea sînt pure modele euristice care explodează de îndată ce sînt puse faţă în faţă cu o forţă capabilă să transforme în acţiune ideea relativităţii şi a simultaneităţii lumilor. Într-un mod şi mai concret, s-ar putea spune că Horton e capabil să mînuiască visele în aşa fel încît poate crea, după plac, orice fel de lume, fără a se supune vreunei constrîngeri logice.

— Furtuna! exclamă Keph. Acea furtună care ne-a urmărit încăpățînată, pe mine și pe Elisa, pînă cînd credeam că nu mai există nici o scăpare: auzeam alarma roșie ca pe un strigăt final.

— Și încă aceasta nu era nimic față de posibilitățile lui Horton. Vei înțelege ușor de ce nu ne putem măsura cu el.

Excitarea lui Keph atinsese limita suportabilității fizice a unui om. Inima îi bătea într-un ritm frenetic, sîngele îi zvîcnea în tîmple și în ochi, degetele i se crispaseră. Femeia încercă să-l liniștească, îl sfătui să respire adînc și omul se calmă încetul cu încetul. Își dădu seama că lipsa de autocontrol îi trădase mizeria și ignoranța mai mult chiar decît năvala de întrebări naive la care o supusese pe Daina. Atunci descoperi că dispunea, deși nu pe de-a-ntregul, de un modul motoriu pe care-l văzuse doar în filmele despre antichitate: plînsul. Dar glandele lacrimale, atrofiate, nu-l ascultară, astfel încît totul luă aparența grotescă a unui horcăit isteric. Pentru prima oară deploră faptul de a fi un simplu om, posedat de emoțiile sale așa cum o ființă din Conviețuire nu fusese vreodată.

CAPITOLUL VII: MISIUNEA LUI LESTER

Lester Holiatov îl întovărăși pe Horton sau pe unul din dublurile sale de-a lungul tunelelor luminate cu lămpi palide. Peisajul îi amintea întocmai adăpostul antiatomic al Hyperboreei, unde își petrecuse cea mai lungă și cea mai monotonă parte din viață. Ca și acolo, în mijlocul construcției se afla o mare grădină, luminată însă de soarele adevărat printr-un acoperiș de spumă. Lester își închipui că, văzută de deasupra, această construcție care îngăduia pătrunderea razelor ultraviolete trebuie să fi fost complet mimetizată printre stîncile munților. Nu fusese niciodată capabil s-o localizeze, deși putea oricînd ajunge aici. Dar în momentul în care sincroniza computerul, cu ajutorul unui cod, pe canalele

cunoscute ale lui Hesperus-1, toate indicatoarele își încetau funcționarea. În aparență, el se afla la cîrma unei nave care însă îl purta unde voia ea, spre o destinație misterioasă. Își păstrase iluzia că va putea vreodată pătrunde aici ca un mesager al morții ; dar știa că moartea era neputincioasă împotriva lui Horton și de aceea unicul lucru care rămînea de făcut era încercarea de a-și păstra cumpătul și aparența neutră.

De mult nu mai nutrea îndoieli asupra faptului că Horton cunoaște existența Hyperboreei. Nu-i trebuia prea multă imaginație pentru a-și da seama că rolul său de agent dublu îi era limpede marelui Artist al Transformării. Dar știa că atîta vreme cît exista pe pămînt o forță, încă neidentificată, capabilă de a ține în șah puterea lui Horton, acesta avea să-i menajeze pe hyperboreeni, nesigur de poziția în joc a acestei forțe.

Lester se mai simțea în siguranță și dintr-un alt motiv : ambele puteri cu care era în legătură îi dăduseră, independent una de alta, aceeași misiune principală : să descopere sursa forței necunoscute. Din momentul în care Horton și Hyperboreea se convinseseră că există pe pămînt un al doilea individ capabil de a folosi Arta Transformării, poate un Mutant, acesta devenise principalul lor punct de interes. Pentru Horton, această putere ar fi însemnat limitarea domniei sale necontestate asupra pămîntului. Pentru Hyperboreea, însemna deocamdată unica șansă de a-și asigura un aliat în stare să țină piept lui Horton, pentru ca oamenii adîncurilor să poată din nou ieși la suprafață.

Se așezară în tăcere pe un strat confortabil de mușchi. Nouri umbreau soarele, semn că Hesperus-1 nu era protejat de un zid electromagnetic. De altfel, la ce i-ar fi putut folosi ? Horton îi citi desigur gîndurile, fiindcă îi ținu amuzat o teorie despre energia electromagnetică, pentru a trece apoi brusc la un subiect mult mai arzător.

— Pentru o dată sînt nevoit să joc cu cărțile pe față, deși intenția mea ar fi fost să continui a mă preface naiv și ignorant. Evenimentele mă silesc să recunosc că știu mai multe lucruri decît voiam să admit.

În primul rînd, știu unde se ascunde Hyperboreea. Mai știu că ești agentul acelor oameni, deși nu te con-

damn. Cu toate că nu le-ai divulgat întîlnirile avute cu mine, eşti, sentimental, de partea lor. Nu încerc să te conving nici de necesitatea riguroasă care m-a constrîns să-mi aleg actele, nici de bunele mele intenţii faţă de hyperboreeni. La voi se dezbate încă problema capitală de ce nu am dezgheţat oamenii de pe baza lunară. Te asigur însă că am ales pentru ei soluţia optimală, că le-am acordat o fericire fără limite, aşa cum puţini cunosc pe lumea asta (să nu uit : aceeaşi soartă privilegiată a avut-o prietena dumitale Elisa). Eu am căutat multă vreme rezolvarea ideală a problemelor şi contradicţiilor inerente individului şi societăţii umane. Cînd eram tînăr, am avut naivitatea să cred, împreună cu mulţi alţii — pariez că şi cu dumneata însuţi — în programul profeţilor Libertăţii fără efort. Eu le-am îndeplinit visurile chiar cu mult deasupra aşteptărilor, dar mai tîrziu mi-am dat seama de greşeală. Odată cu experienţa pe care am acumulat-o, intenţiile mele faţă de toate fiinţele universului s-au limpezit. Am devenit paşnic în toate planurile mele, deşi, în ciuda aparenţelor, niciodată nu fusesem altfel.

Există acum un singur factor necunoscut care mă face să mă îndoiesc de soarta omului şi a pămîntului : Mutantul. Cu ajutorul Artei, el poate transforma existenţa tuturor într-un coşmar mai groaznic decît ai putea vreodată să-ţi închipui. Evident, acelaşi lucru l-aş putea face şi eu, dar eu urmăresc exact opusul. Gîndeşte-te acum că Arta ar încăpea pe mîna unui individ necontrolat, labil, distrugător. Şi mai gîndeşte-te, prin contrast, că eu n-am folosit-o niciodată în van, ca pe o simplă demonstraţie de putere, nici pentru a mă debarasa de voi ori de alţii.

Lester acceptă, după o oarecare şovăială, să joace cu cărţile pe faţă, întrucît nutrea bănuiala că celălalt îi cunoştea gîndurile, sau, mult mai mult, mobilurile şi intenţiile cele mai ascunse.

— Horton, îi spuse, sînt mulţi care cred şi afirmă că nu ai *putut* folosi Arta ca pe o armă de distrugere, pentru simplul fapt că, de cîte ori ai încercat, te-ai izbit de existenţa unui Mutant necunoscut. Ipoteza după care

el ar reprezenta o forță malefică și agresivă cade de la sine. În schimb părerea după care tu ai fi o astfel de forță nu poate fi infirmată de nimic.

— Urmează, deci, că eu aș fi Satana în persoană, spuse Horton ațintindu-l.

Lester își feri repede privirile, dar simți o spaimă surdă urcîndu-i-se din partea de jos a corpului către gît și ceafă.

— Urmează, răspunse el cu toată hotărîrea de care era capabil, că acest Mutant este de partea Hyperboreei.

— Nu cred, răspunse Horton ridicîndu-se. Pentru a-ți demonstra intențiile mele pașnice și neîncrederea mea în parțialitatea acestui Mutant, îți voi da o informație a cărei importanță sper să o apreciezi la justa valoare : Mutantul se află în Hyperboreea.

După dispariția subită a lui Horton, Lester își căută drumul către navă, mai bine zis fu ghidat spre ieșire, prin labirintul coridoarelor goale, de un instinct sau de o forță oarecare.

Misiunea sa rămăsese aceeași : descoperirea Mutantului. Îl căutase vreme de două mii de ani peste tot pămîntul și acum afla că el locuia chiar înlăuntrul spațiului de unde pornise.

Aceasta însemna că Mutantul nu ținea cu nimeni. Dar descoperirea sa rămînea importantă din alte motive. Chiar dacă nu ținea fățiș partea Hyperboreei, el trebuia obligat să-și precizeze intențiile.

Dacă Lester ar fi putut divulga secretul ultimei sale întîlniri, le-ar fi putut duce oamenilor din adăpost un mesaj îmbucurător : Horton dă semne de teamă, deci ei ar putea oricînd ieși la suprafață, contînd poate nu pe ajutorul direct al Mutantului, ci pe efectul inhibitor pe care simpla existență a acestuia îl exercita asupra planurilor lui Horton. Însă, în afara faptului că judeca mai oportun pentru securitatea sa personală să nu vorbească de raporturile sale cu Horton, anumite dubii se încuibaseră de mult în conștiința agentului hyperboreean : oare mai avea rost ca omenirea ascunsă să iasă la suprafață ? Oare civilizația lor, cu emoțiile ei, controlul

ei apăsător, spaimele ei, era într-adevăr superioară paradisului artificial al ignoranței creat de Horton ?

Deși nu putea răspunde acestor întrebări, totuși Lester alesese de mult un singur partid.

CAPITOLUL VIII : BĂTRÎNUL MUNȚILOR

La același lucru se gîndea, cu melancolie, profesorul Jacques Guillaume, care, spre deosebire de semenii lui, avea totuși privilegiul de a dormi sub cerul înstelat, cu o piatră sub căpătîi și o blană slinoasă de jaguar drept unică învelitoare. S-ar fi zis, totuși, că existența în mijlocul naturii nu-i prieste, fiindcă bietul savant se foia în culcușul său precar, așteptînd pogorîrea binefăcătoare a somnului, pe care-l invoca printr-o serie lungă de oftaturi.

În ciuda faimei sale de dur, Guillaume era un sedentar nostalgic care, în anii de glorie ai Hyperboreei, își îngăduia să poarte pe nas o pereche de ochelari cu lentile groase. Încă de pe atunci era unul din cei mai mari lingviști ai lumii, iar miile de ani petrecuți în adăpost îi dăduseră răgaz să învețe peste 600 de limbi și dialecte, dintre care credea că vorbește corect vreo 200. Această abilitate extraordinară îl desemnase drept omul cel mai nimerit pentru a se amesteca printre grupurile de supraviețuitori și mutanți de pe scoarța terestră, în scopul de a culege informații. Era unul din mijloacele cu ajutorul cărora Hyperboreea urmărea să ajungă la acel misterios Mutant care paraliza puterea lui Horton, în scopul de a-i sonda intențiile și de a-l îndupleca să treacă de partea „adevărului", *care* era adevărul lor, al hyperboreenilor.

Deși preparat din punct de vedere lingvistic pentru a face față acestei misiuni. Guillaume nu avea nici forța psihologică și nici înclinația morală potrivite cu situația. Lipsit de confortul tehnologiei, savantul se simțea mizerabil și nutrea gînduri pesimiste, conform cărora cauza hyperboreană nu mai părea atît de limpede și de justă. În fond, își spunea pașnicul Guillaume, care moștenise

din antichitate gustul supărător pentru nuanțe, un fel de înțelegere trebuie să fi existat între Horton și capii Hyperboreei, între Jordan Craig și tatăl său. Deși părerile lumii se schimbaseră, Guillaume, care pornise dintr-un cartier infam și ajunsese apoi un om cunoscut și recunoscut, își amintea cu cîtă amărăciune observase că, odată cu ascensiunea sa, întîlnise nu ființe din ce în ce mai înțelepte, ci oameni tot mai cruzi și mai cinici.

În era fuziunii nucleare, cînd viitorul lingvist își petrecuse copilăria în docurile orașului Marseille, printre marinari beți și prostituate, — el însuși copil natural al unei femei de reputație nu tocmai integră, — avusese ocazia de a citi mii de materiale apocaliptice, care preconizau distrugerea lumii drept unic remediu împotriva neajunsurilor crescînde ale progresului tehnologic. Mai tîrziu, în urma acelor teste de abilitate care confirmaseră de nenumărate ori că băiețelul miop și timid era un geniu, Guillaume pătrunsese încetul cu încetul în lumea intelectuală, unde acest gînd, proclamat cu voce tare, era la modă : lumea trebuie anihilată. Lucrurile nu se schimbaseră prea mult cînd tînărul savant de cincizeci de ani fusese cooptat în societatea intelectuală cea mai dinstinsă și sofisticată a lumii, aceea din centrul științific Hyperboreea. Ba chiar dimpotrivă. Își amintea, de exemplu, remarca imprudentă a colegului său, bietul fizician Stere, care pierise în timpul catastrofei, privitoare la programul colonizării planetei Venus : „La ce bun să ne mai ducem pe Venus, dacă am putea mult mai simplu să distrugem omenirea și s-o *reconstruim rațional* plecînd de la cîteva mii de exemplare ?“ Așa se exprimase, „s-o reconstruim rațional“. Desigur, această idee surîdea multor savanți din Hyperboreea care dispuneau de atîta inteligență încît să-și dea seama de nepopularitatea ei și să n-o rostească răspicat și tare. Da, fusese probabil gîndul dominant al tuturor elitelor lumii, nu numai al acelora care, conduși de Craig și de Horton, o puseseră în aplicare.

Din cauza acestei „reconstrucții raționale“, care o apucase anapoda în două direcții diferite, el, marele lingvist Jacques Guillaume trebuia acum să dîrdîie de frig în mijlocul unei hoarde de barbari, fără să poată

dormi de teamă că vreunul din ei va veni să-i spargă capul ori să-i amputeze vreun membru pentru a-şi potoli foamea.

Deşi acceptase misiunea, fiindcă îşi dădea seama că nu-i rămînea altă alegere, Guillaume îşi spunea că unica sa utilitate era aceea de a învăţa noi dialecte şi de a *scrie* lucrări importante pe marginea acestora. Spre deosebire de mai toţi contemporanii săi, lingvistul prefera să *scrie* şi să *citească*, în loc să înregistreze şi să audieze. E drept că, vreme de mai multe milenii, plăcerea sa de a răsfoi cărţi adevărate îi fusese refuzată. În bagajul sumar, pe care avusese timp să-l culeagă în graba unei plecări nedorite, se aflau doar două volume *in octavo*: un manual pentru studiul dialectelor copte, prevăzut cu un vocabular insuficient şi cu o antologie de texte şi opera unui medic arab din secolul IX, care tocmai fusese publicată după un manuscris descoperit prin minune în Biblioteca Vaticanului. Dar situaţia nu rămăsese în această tristă imobilitate, întrucît, încă din prima sa misiune la suprafaţa pămîntului, norocul surîsese profesorului Guillaume împlinindu-i una din cele mai puternice dorinţe: aceea de a poseda o bibliotecă.

Rătăcea, în mijlocul unei ploi torenţiale, printr-un masiv muntos, în căutarea unui adăpost convenabil. Nu dăduse peste nici o cavernă, ci de-a dreptul peste un sat pe care potopul de apă clocotită îl ocolise. Intemperiile distruseseră cea mai mare parte din case, iar creşterea temperaturii trebuie să fi produs moartea în chinuri a întregii populaţii. În clădirea pe jumătate căzută, unde se refugiase, Guillaume întîlni, în afara unei specii de şobolani de dimensiunile unor lupi, cîteva schelete umane, în poziţii contorsionate. Dispunînd de un dezintegrator, reuşi să-şi apere dreptul la viaţă contra mamiferelor vorace care şi-l apărau pe-al lor. Scara care ducea la etaj era pe jumătate surpată, dar curiozitatea îl împinsese pe savant să nu ia în seamă pericolul şi să se cţtere cu mare greutate pînă la o uşă în mare parte astupată de o materie uniformă, compusă pesemne din tot ceea ce timpul şi agenţii externi putuseră corupe în acea încăpere. Bineînţeles, totul era devastat acolo, cu excepţia unor uşi de oţel blindat aproape îngropate sub

pasta solidă. Credea că va descoperi, îndărătul lor, rezerva de aur a vreunei bănci, fără să bănuiască măcar că îl aştepta surpriza de departe cea mai plăcută din lunga lui viaţă : o întreagă bibliotecă conservată miraculos datorită lipsei de ferestre a depozitului. E drept, era pesemne vorba despre cărţile adunate de o foarte conştiincioasă societate germană de piscicultură. Dar, în fond nu subiectul îl interesa pe Guillaume ci faptul - care-l umplea de o bucurie frenetică — de a putea răsfoi file adevărate de hîrtie tipărită, chiar dacă multe din ele se prefăceau în pulbere la o simplă atingere. După cîteva zile de muncă, Guillaume selectase vreo 800 de tomuri în stare bună şi alte 600 parţial distruse de contactul cu aerul extern. Restul nu putea fi salvat, ceea ce fu cît pe-aci să-i provoace o criză de disperare, cu atît mai mult cu cît avusese o întîlnire neplăcută cu un păianjen mutant al cărui corp păros trebuie să fi măsurat cel puţin un metru. Creatura, care manifestase dintru început intenţii belicoase, apăruse fără preaviz în uşa depozitului, şi vedenia asta cam zdruncinase nervii profesorului din Hyperboreea. De aceea fu de o intransigenţă de zile mari cînd securitatea de acasă îl informă că recuperarea cărţilor cu ajutorul unei nave era o operaţie prea riscantă. Anunţă cu fermitate că fără biblioteca de piscicultură nu se va întoarce în adăpost, ci va rămîne să ducă în continuare o existenţă de om „primitiv, dar liber", cum se exprimă el cu demnitate, în mijlocul comorii sale. Lucrurile se aplanaseră pînă la urmă, cărţile fuseseră transportate cu una din acele nave X-3 de care Hyperboreea se servea, cu mii de precauţii, doar fiindcă nu exista nici o deosebire între ele şi navele utilizate de Hesperus. Această întîmplare îi crease faima — de altminteri nejustificată — de dur şi, în afara faptului că-i îmbogăţise cunoştinţele despre peştii din antichitate, mai avusese o altă consecinţă pozitivă : vreme de cîteva sute de ani, acest personaj incomod nu mai primise nici o misiune pe scoarţa terestră, de teamă ca nu cumva să descopere, mai ştii, comorile de tipărituri ale vreunei societăţi horticole ori vinicole. În cele din urmă însă, tensiunea în care trăiau autorităţile Hyperboreei biruise asupra reticenţelor de alt ordin, şi Guillaume fusese de

astă dată trimis în Tibet, unde toate bibliotecile fuseseră de mult prădate și unde Mutantul își făcuse în ultimul timp apariția.

Contactul cu supraviețuitorii decurgea deosebit de greu și presupunea din partea profesorului o vigilență constantă cu care nu fusese obișnuit și de care bucuros s-ar fi lepădat. Într-un cuvînt, din pricina suspiciunii și imbecilității acestor primitivi, Guillaume avusese de nenumărate ori ocazia să-și blesteme veacurile. La aceasta se adăugau dificultățile de comunicare. Deși avusese totdeauna impresia că vorbește curent acest dialect obscur, fie din pricina sistemului tonal pe care nu reușea să-l pronunțe ca lumea, fie din cauza evoluției milenare și simplificării dialectului însuși, savantul abia dacă reușea să întocmească o frază cu sens.

Ca orice primitivi, și aceștia tratau pe străini cu brutalitate. Primul contact fusese lamentabil : galant, Guillaume propusese unei femele s-o ajute să culeagă niște vreascuri, probabil pentru foc, la care se pomenise înconjurat de fețe hidoase care-l umpluseră de groază. Efectul trebuie să fi fost, de altminteri, reciproc, întrucît laboratoarele Hyperboreei căutaseră să-i creeze profesorului o înfățișare cît mai feroce și chiar întrecuseră măsura. Înalt, roșu, datorită pilozității artificiale cu care fusese înzestrat, lingvistul avea aspectul respingător al unei omizi care se amuza să stea în poziția verticală. În plus, cu sau fără știință, tehnicienii exageraseră lungimea părului și-i dăduseră o nuanță cărămizie respingătoare. Mai devreme sau mai tîrziu avea să plătească responsabilului acestei glume sinistre, dar deocamdată, cu un zîmbet tîmp, înghețat în barba-i de patriarh, Guillaume trebuia să facă față ostilității fățișe a acestui grup de maimuțe dezumanizate. Singura lui salvare era dezintegratorul, pe care-l strîngea pătimaș pe sub blana slinoasă de jaguar.

— Vreascuri, se adresase Guillaume pe tonul cel mai blînd cu putință femelei cu ochi bulbucați și dinți ieșiți în afară, facem foc, bun, foc bun, mîncăm — și aici acompaniase monologul cu un gest de deliciu —, mmm, ce bun !

Femeia îl privise consternată și își încetase ocupația.

Cercul de fețe hidoase începu să se strîngă în jurul intrusului. Neavînd ceva mai bun de făcut, Guillaume culesese cu o mînă crengile uscate de pe jos, apoi rămăsese imobil, de teamă ca nu cumva indivizii să creadă că are de gînd s-o șteargă cu ele, pentru a le folosi în privat.

— Facem foc, repetă el convins, mîncăm.

Deși mulți au contestat acest lucru, Guillaume avu ocazia să observe că femeile au suflet mai bun decît bărbații. După o lungă șovăială, exemplarul oribil din fața lui schiță un fel de zîmbet, trase cu forță de vreascuri mai să-i rupă brațul și bolborosi la rîndul ei :

— Facem foc, da, facem foc.

Acest gest avu darul de a spulbera tensiunea grupului. Capetele strînse în cerc își recăpătaseră expresii indiferente.

— Ai mîncare ? întrebă unul.

Guillaume arătă bucuros spre vale, unde funcționarii de securitate uciseseră pentru el un guștер enorm, cu intenția de a-i da un prilej onorabil să pătrundă în mijlocul populației cu fruntea sus, iar nu ca un cerșetor oarecare.

— Am ! spuse el mîndru. *Agâz* mare !

Interlocutorul strîmbă din nas.

— *Agâz* nu se mănîncă ! afirmă el peremptoriu și scuipă pe jos.

— Vino să vezi ! zise profesorul enervat de acest obstacol la care nu se așteptase. După ce le ghiorăiau mațele de foame, acești primitivi mai aveau și curajul să refuze o hrană delicioasă !

Avînd, desigur, timp de pierdut, omul coborî să vadă acel *agâz* ascuns într-un tufiș și se întoarse printre ai lui cu un aer vesel.

— Asta e *agôz*, nu *agâz*, prostule ! îi zise el savantului, dîndu-i o palmă în ceafă ca semn de fraternitate. Ce, nu știi să vorbești ?

Primit cu bucurie în acea societate famelică, Guillaume arboră pentru o vreme un aer disprețuitor, întrucît nu reușea să digere nici insulta primitivului cu privire la capacitățile sale lingvistice, nici, ba chiar și mai puțin, carnea acelui *agôz*, care se dovedi nu tocmai

delicioasă. În tot cazul, faima lui de vînător era de acum stabilită și, după prînzul pantagruelic, Guillaume fu salutat de toți în mod festiv, cu o puternică frecare a nasurilor de nasul lui. Deși în timpul operației nu se simți prea fericit, totuși cel puțin fusese acceptat de grup.

A doua zi avu prilejul să constate că gloria odată dobîndită trebuie să fie întreținută în mod constant. Fără multe fasoane, fusese trimis de cu dimineață la vînătoare de *agôz* ori de altceva. Neștiind cum să-și folosească dezintegratorul la o asemenea ispravă și lipsit de orice abilitate venatorie, Guillaume fu nevoit să ceară indicațiile Hyperboreei. Funcționarul de securitate cu care vorbi îl sfătui să dezintegreze numai picioarele vreunei bestii, ceea ce se dovedi mult mai ușor de spus decît de făcut. Dintr-un guștер mai mititel se alese cu ceva mai puțin de jumătate, iar un fel de pasăre care refuzase să stea nemișcată pieri tragic, cu pene, și tot în cîmpul mortal de energie. În plus, un dezintegrator trebuie încărcat după circa treizeci de folosiri, ceea ce nu-i dădea prea mult răgaz. În acea seară fu primit mult mai prost ca în ajun, dar din fericire mai toți bărbații grupului se întorseseră fără nici o pradă, astfel încît bucata sa de *agôz* reuși încă să facă figură onorabilă. După cină băură un fel de decoct de plante cu un neașteptat efect euforizant. Profitînd de buna dispoziție a tuturora, Guillaume se decise să-și încerce norocul și să afle dacă populația asta infectă avusese vreodată contact cu Mutantul. Pentru aceasta fu nevoit să născocească o poveste, pornind de la ideea că, în mintea lor puerilă, Mutantul trebuie să fi avut desigur caracteristici paterne, trebuie să fi fost un fel de bătrîn al munților care intervenea în caz de nevoie sau poate nu intervenea de loc, dar era capabil să apară și să dispară pe neașteptate, ori să producă fenomene neobișnuite, fulgere, furtuni sau alte chestii de astea.

— Eu, zise Guillaume ascultătorilor plini de respect, caut pe *ngong viskaum*, Bătrînul Munților. Fericit cine-l întîlnește !

Se opri ca să-și aleagă cuvintele, în timp ce oamenii își aruncau priviri semnificative.

— Bătrînul ăsta este excepţional, el ajută pe toată lumea, de exemplu cînd oamenii mor de... foame, de sete, în fine, cînd stau să moară !

Un murmur admirativ însoţi acest discurs, Guillaume prinse curaj.

— Mai poate face şi multe alte lucruri, de exemplu apare şi dispare după plac (murmurul încetă brusc), scoate foc prin degete şi... se joacă, da, se joacă cu norii, *namire ayâkh !*

Un timp oamenii se priviră tîmp, apoi începură să vocifereze. Nu prea înţelegeau, în mod vizibil, povestea savantului păros. După ce-şi schimbară între ei diverse opinii, unul veni cu ideea că bătrînul nu se poate juca. *namire,* cu norii, ci, desigur, *deimire ayâkh,* ceea ce însemna, după Guillaume, „umple cu nori". Deoarece îi era indiferent ce face bătrînul, admise eventual că acesta se umple cu nori.

— Da, zise el, aşa e bătrînul acesta extraordinar ! L-aţi văzut cumva pe aici ?

Asistenţa cufundată în admiraţie regreta mult că nu avusese niciodată de a face cu acest bătrîn. „Dacă am avea pe *ngong viskaum,* atunci n-am mai muri de foame", spuse un moşneag îngîndurat. „Se mai umple şi cu altceva decît cu nori ?" îl întrebă un altul. Profesorul nu prea înţelegea despre ce-i vorba, de aceea se făcu că nu aude. Deoarece nimeni nu-l văzuse pe Mutant, a doua zi, sub pretextul vînătorii, avea să-şi ia tălpăşiţa. Ca să-şi facă datoria, întrebă dacă nimeni nu observase în ultima vreme ceva ciudat. I se răspunse că într-un grup vecin se întîmplaseră lucruri foarte ciudate, cu un zeu care coborîse dintr-un fel de *ngong.* Abia în clipa aceea profesorul pricepu că făcuse o eroare grosolană : cuvîntul *ngong* însemna farfurie, nu bătrîn, care se spunea *ngon.* Greşeala fiind ireparabilă, încercă să ia aminte la ce i se spunea în continuare. Află că o femeie descoperise într-o peşteră un om fără barbă care era mort, dar nu mirosea urît. Zeul coborît din farfurie, care avea un singur ochi şi un sac în spate, îl luase pe omul mort cu el. Lumea începu să se retragă în culcuşuri şi Guillaume se întinse şi el, rumegînd gînduri nu tocmai plăcute. Îşi dădu seama că primitivii ăştia respingători trebuie să fi

înțeles din povestea lui cu totul altceva decît voise să le spună. *Ngong viskaum* însemna pur și simplu „farfurie de piatră", cuvîntul *viskaum*, „munte", putînd semnifica și „stîncă, piatră". De aceea se explica insistența lor că strachina nu se joacă cu norii ci se umple cu ceva. Dar cum se putea umple cu *nori?* Înciudat, profesorul pricepu că făcuse iarăși o eroare de pronunție : nori se spunea *ayakh* cu un *a* acut. Dar ce-o fi însemnînd *ayâkh* cu *a* grav, așa cum îl pronunțase el ? Dacă-și aducea bine aminte, *ayâkh* era, nici mai mult nici mai puțin decît *supă !* Iată cum toate se potriveau în fine : primitivii aștia înfometați credeau că el caută o farfurie miraculoasă în stare să se umple singură cu supă !

Deși Guillaume spera că spiritele se potoliseră, murmurele excitate din jur îi dezmințiră optimismul. Și lucrurile nu se opriră aici. Nu peste multă vreme, un moșneag care, fiind pesemne bolnav de piele, n-avea obișnuita podoabă capilară pe corpul lui costeliv — ciudățenie care-i asigura un prestigiu vizibil înlăuntrul grupului — veni la el aducîndu-i de mînă pe frumoasa despuiată pe care el voise s-o ajute să culeagă vreascuri. La ultimele licăriri ale focului, profesorul putu să vadă cum femeia își netezea părul de pe cap cu scuipat, arborînd în același timp un aer pe jumătate stînjenit și pe jumătate excitat, care-i punea și mai mult în valoare podoaba dinților acelora lungi ca niște cîrlige și pe deasupra aproape negri.

— Aceasta este Zimga, zise bătrînul chel. Ți-o dăm pe Zimga dacă ne dai strachina care se umple cu supă.

Chiar dacă le-ar fi putut da acel obiect miraculos, Guillaume presimțea că ar fi făcut mai bucuros acest gest de mărinimie ca să scape de Zimga și nu ca s-o primească. De aceea declină oferta printr-un gest, afirmînd supărat că el n-are nici o farfurie, ci că este în căutarea ei.

Toată lumea dimprejur amuți, moșneagul luă un aer mînios, iar Zimga păru atît de revoltată încît îi întoarse spatele și scuipă sonor în foc. Guillaume pricepu vag că ar fi putut să facă o gravă greșeală neprimind acel dar, însă aceasta era peste puterile lui. Orice, dar nu Zimga !

— Nu vrea pe Zimga ! strigă moşul consternat, invocînd pe toţi ca martori. Atunci pe cine vrei, pe Linarda ? Sau cumva pe Tenbo ? Ori pe Tireg ? Guilllaume spuse că vrea numai să fie lăsat în pace să doarmă şi că mîine se va duce să caute strachina.

— Aşa nu merge ! Trebuie s-o iei pe Zimga !

Aceasta protestă, din colţul unde se retrăsese, cu o ploaie de imprecaţiuni care depăşeau competenţa lingvistică a savantului. Fu secundată de mai multe glasuri revoltate, care cereau repararea afrontului. Guilllaume luă hotărîrea eroică de a ţine un discurs, nu ca să-şi facă autocritica pentru erorile sale de pronunţie, nu, ci pur şi simplu pentru a-i asigura pe toţi că şi fără Zimga el le va da acea strachină fermecată, dacă o va găsi ! Simţi, după murmurele care urmară, că nu fusese în întregime convingător. Un plîns cu sughiţuri indica desigur că Zimga nu poate înghiţi nici acum inexplicabilul gest de refuz al profesorului. Cine te mai crezi ? ar fi vrut să-i strige acesta, dar reuşi să se abţină.

Pînă la urmă primitivii se liniştiră, iar Guillaume, zdrobit de atîtea întîmplări nefaste datorate numai şi numai propriei sale stîngăcii sociale şi lingvistice, se cufundă într-un somn agitat cu vise.

Se făcea că un bătrîn majestuos, cărunt ca neaua, îmbrăcat în nişte cearceafuri albe şi înconjurat de o aureolă luminoasă, cobora încet de-a lungul unui curcubeu. La capătul celălalt îl aştepta, cu emoţie, însuşi savantul nostru, care apărea mult mai avantajos decît în realitate : nu atît de păros, înalt şi puternic, înconjurat de un grup de primitivi care-l priveau cu veneraţie.

Ajuns la o distanţă convenabilă, bătrînul făcea un gest cu mîna, şi deîndată asupra pămîntenilor căzuţi în genunchi binecuvîntarea lui cădea sub forma unei ploi de binefaceri : moşneagul lipsit de păr primea o podoabă capilară adecvată, diformităţile tuturora dispăreau, ba chiar şi dinţii lui Zimga arătau de parcă îşi pusese de-abia proteză la cel mai scump dentist din Hyperboreea.

Ajuns la cîţiva paşi de el, bătrînul acela coborît din cer îi adresa un zîmbet părintesc plin de farmec şi-l întreba cu duioşie : „Ce doreşti, Guillaume ?“ Lingvistul

întindea mîinile spre el în semn de implorare şi-l ruga cu lacrimi anticipate de recunoştinţă în glas : „Fă ca aceşti indivizi veşnic înfometaţi să primească strachina ta fermecată cu supă, astfel încît viitorul să le surîdă şi lor." Bătrînul îl privea o clipă grav, ca pentru a-i spun : „E cam greu ce-mi ceri", dar apoi îşi băga mîna în faldurile cearceafurilor şi de acolo scotea o strachină de piatră strălucind de nouă ce era. Deşi se vedea că-i vine greu să se despartă de acest obiect, totuşi i-l înmînă oftînd lui Guillaume, care-l înhaţă în mînă...

În clipa aceea se trezi ţinînd într-adevăr ceva strîns în mînă, dar bucuria îi fu de scurtă durată.

Mijeau zorii. În lumina cenuşie, profesorul se văzu înconjurat de toată ceata aceea de indivizi lihniţi, cu mutre deloc încurajatoare. Faţa lui Zimga strălucea prin hîzenie, precum şi prin expresia ei concentrată de ură. După cum ne învăţau psihanaliştii din epoca petrolului, visele au o funcţiune compensatoare. E probabil că mai mulţi dintre acei primitivi răpănoşi avuseseră vise asemănătoare cu cele ale fostului vînător Guillaume. Veniseră acum la el ca să-i ceară împlinirea promisiunii.

Din păcate, savantul nu ţinea strîns în mînă strachina mult jinduită, ci glezna plină de noroi a moşneagului chel, care părea foarte puţin dispus să-i permită o astfel de familiaritate deplasată.

CAPITOLUL IX : ÎNTRE LUMI

Revelaţiile Dainei Valente îl zguduiră într-atît pe Keph, încît acesta uitase să se întrebe care e adevărata pricină a tumultului pe care-l simţea în întreg corpul. În timp ce propulsorul, manevrat de femeie, îi transporta înapoi spre locuinţa lui arborescentă, Keph începu să se liniştească treptat. O răceală deplină făcu loc sentimentelor sale de mai înainte. Hyperboreea, Hesperus, Horton, întreg pămîntul, toate acestea i se părură îndepărtate şi, în fond, lipsite de orice importanţă. Fără îndoială greşiseră cu toţii, de la început pînă la sfîrşit : nai-

vii profeți ai Libertății fără efort, Horton care exterminase omenirea pentru a îndeplini visul lor nebunesc, hyperboreenii care îl creaseră pe Horton... Nu se regăsea în nici una din aceste cauze, nu putea fi sensibilizat de nimeni, nu voia să fie de partea nimănui. Hesperianul greoi, cu mintea înceată, lipsită de compasiune prin lunga familiaritate cu noua Civilizație, profund neîncrezător datorită firii sale de om, începuse să se miște pe o cale a sa proprie, în căutarea unei soluții care nu coincidea nici cu interesele Dainei, nici cu acelea ale lui Horton, nici cu acelea ale supraviețuitorilor catastrofei reduși la starea de primitivism. Ceea ce îi provocase surescitarea pe care o manifestase atît de grotesc în fața hyperboreenei era povestirea ei despre Arta Transformării, perspectivele atrăgătoare pe care această putere nelimitată le deschidea omului.

O întrebă din nou, fără nici o emoție :

— Ce dorești de la mine ?

Mirată de schimbare, femeia șovăi o clipă, apoi își reluă și ea duritatea inițială.

— Tu ești un clon al lui Horton. Mai devreme sau mai tîrziu te vei întîlni cu el, vei participa, poate, la tainele și la puterea lui. Noi vrem să salvăm Hyperborea, vrem să te avem de partea noastră, pentru că dreptatea este cu noi.

Fraza aceasta care răsuna deseori în buletinele informative din Hyperboreea trebuie să fi fost lipsită de convingere pentru straniul hesperian, întrucît acesta întrebă aproape cu dispreț :

— Ce-i dreptatea ? Oare este Hyperboreea într-adevăr nevinovată de distrugerea lumii ? Și oare este atît de vinovată distrugerea însăși a unei lumi rele ? Eliminarea cîtorva indivizi profund nefericiți ?

Convinsă că reușise să clintească ceva din structura emoțională a acestui individ dintre lumi, Daina rămase surprinsă de întrebările sale. Și le pusese și ea de atîtea ori, cu atît mai mult cu cît cunoștea perfect un lucru de care Keph nu avea habar : mentalitatea frivolă și nihilistă a hyperboreenilor, minciuna și falsitatea lor, modul profund iresponsabil de a-și folosi inteligența.

Din acest punct de vedere, Horton fusese desigur un demn fiu al Hyperboreei, iar ideea distrugerii pămîntului, dacă nu se ivise în acel mediu, oricum dăduse în rezervația de savanți roadele sale cele mai eficace.

— Am să-ți spun ceva rosti Keph cu duritate. Este imposibil să mă faci să cred că mulți dintre ai voștri nu cunoșteau planul lui Horton. Altfel nu se poate explica rapida construcție a acestui adăpost al vostru, construcție care lui nu i-a fost adusă la cunoștință. Cineva știa, era de acord, dar s-a temut de puterea lui Horton și s-a gîndit că nici o precauție nu e de prisos. Mai tîrziu, *după* catastrofă, avea să se vadă cine va lua în stăpînire pămîntul. Pe atunci însă nu fusese prevăzută evoluția lui Horton, nu se gîndise nimeni la Arta Transformării.

Din nou, Daina fu surprinsă de convergența dintre părerile sumare ale acestui individ încă greoi și necopt și propriile ei vederi. Încercă să-i explice că situația de azi era deosebită, că hyperboreenii luptau acum pentru subzistență și pentru dreptul de a păstra o omenire nealterată, diferită de caricatura din Hesperus. Din nou însă Keph îi distruse șirul argumentelor, punîndu-i o întrebare care provenea parcă din gîndurile ei cele mai intime : „Prin ce sînteți voi mai buni decît hesperienii ?". Ar fi vrut să-i răspundă că erau, în general, mai inteligenți, mai creativi, că dispuneau de puteri mai mari de concentrare de conștiință, de o oarecare responsabilitate. Dar știa că toate aceste lucruri atîrnau prea puțin în cumpănă. Îndărătul monstruosului paradis hesperian se ascundea Horton care dispunea de toate acestea într-o măsură infinit mai largă. Cît privește conceptul de responsabilitate, oare Horton nu-l moștenise în întregime de la hyperboreeni ?

— Omule, îi șopti Daina la despărțire, am să te caut din nou. Poate că tu întrevezi deja o soluție care mie îmi scapă. Dar ceea ce nu aș înțelege ar fi necesitatea distrugerii noastre. Eu știu că voi, Hesperus, sînteți produsul unei boli de secole : visul fericirii tehnologice, al umanității perfecte. Acest vis și-a dovedit limitele, a devenit caricatura paradisului. Noi, cu toate

defectele noastre de oameni sîntem în mişcare. Hesperus în schimb nu mai poate evolua nicăieri, fiindcă este deja desăvîrşit.

— Ştiu asta, îi spuse Keph cu mai multă convingere. Dar soluţia este în mîinile lui Horton. Va trebui să ajung pînă la el, mai şopti încă, în timp ce femeia se îndepărta printre arbori.

Ca de mai multe ori pînă atunci, îşi repetă că drumul era simplu, sigur, lipsit de pericole. Era timpul să-l parcurgă fără nici o şovăială.

Chemă computerul, îşi comunică numărul de cod, apoi rosti fără emoţie : „Keph Solins cere eliminarea." Şi adăugă : „Neîntîrziat".

CAPITOLUL X : FAŢĂ ÎN FAŢĂ

A doua zi Daina Valente îl chemă din nou pe Keph, care se prezentă de data asta mai degajat şi mai cordial, dar în acelaşi timp cu o maliţie disimulată de care acest individ necioplit nu păruse capabil cu o zi înainte.

Porniră din nou către pădure, dar de data aceasta înaintară mult sub umbra adîncă a arborilor, pînă ce unul dintre ei doi se hotărî să vorbească. Acesta fu Keph :

— Toate animalele şi păsările astea fug teribil de emoţionate din calea noastră. Le este teamă. Dar asta numai fiindcă nu ne cunosc intenţiile. În realitate noi am venit să discutăm aici lucruri grave care nu le privesc nicidecum.

— Este aceasta o alegorie ? Animalele astea înspăimîntate reprezintă cumva Hyperboreea ?

— Mai mult decît o alegorie, este un răspuns. Animalele sînt speriate de prezenţa noastră fiindcă cred, probabil, că viaţa lor este în pericol. Cred aşadar că ar putea avea ceva de pierdut. Din întîmplare, am ales înlăuntrul lui Hesperus doar cîteva specii ierbivore inofensive, pe deasupra de dimensiuni foarte mici faţă de restul acelora care trăiesc în libertate. Animalele au fost selecţionate pentru calităţile lor, după regula com-

petiției. Toate cele care nu corespundeau criteriului au fost înlăturate „fără milă", cum s-ar spune în Hyperboreea. Dar oricare din ierbivorii aceștia pașnici ar fi în stare să te atace dacă și-ar simți viața pusă în pericol.

Ceea ce vreau eu să spun este că, în încercarea de supraviețuire, animalul nu devine mai mult decît ceea ce este : o bestie egoistă, obtuză, lipsită de orice prevedere, de orice simț al viitorului, de orice armonie, în fine, de orice rațiune.

Trăsăturile lui Keph se schimbaseră atît de mult, încît Daina începu să nu-l mai recunoască. Avusese în fața ei un om slab, constrîns să iasă din limitele sale, hărțuit, împins pînă la extremul suportabilității. Încercase să joace rolul unui dur, nu-i reușise decît pe jumătate. Recuperase uimitor peste noapte și poate că nu se va mai întoarce niciodată în starea de disponibilitate din ziua trecută, cînd fusese obligat să gîndească nu atît la configurația prezentului, cît și la o soluție pentru viitor.

— Soluția, îi spuse Keph, răspunzînd gîndurilor sale. Iată soluția.

În acel moment bărbatul efectuă un salt ușor, care-l propulsă însă la o înălțime de peste zece metri, unde se opri pe un fir de iarbă. Se întoarse apoi cu aceeași lipsă de efort lîngă Daina. Un zîmbet de compătimire sau de maliție îi mijea în colțul buzelor.

Daina înțelese în fine că persoana de lîngă ea nu mai era aceeași, că avusese marele privilegiu de a sta față în față cu însuși maestrul Artei. O invadă pur și simplu emoția, fără urmă de spaimă. Trebuia să profite într-un fel de această clipă hotărîtoare, dar era nepregătită, neputincioasă.

— Ce se va întîmpla cu noi ? reuși să întrebe.

— Oamenii, toți oamenii, vor fi salvați, răspunse celălalt.

— Prin Libertatea fără efort ?

— Iată o glumă de-ajuns de reușită. Ideea Libertății fără efort s-a născut în mintea voastră. Nu trebuie să vă înșelați : responsabilii ei sînteți voi. Am reușit s-o depășesc, nu însă fără pierderi. Libertatea fără efort a

fost într-adevăr o soluție, dar greșită. Cred însă că pot să-ți arăt ce înseamnă unica și ultima libertate umană.

Bărbatul care îl înlocuise pe Keph Solins porni încet spre trunchiul unui arbore, iar în momentul în care piciorul lui îl atinse, în loc de ciocnire urmă o pătrundere lină în masa compactă a lemnului. Intrat pe jumătate în trunchiul uriaș, o invită să-l urmeze.

— Nu-ți fie teamă. Vei ajunge într-un spațiu familiar.

Femeia îl urmă înlăuntrul lemnului, care nu opuse nici o rezistență. Pătrunse într-o gelatină de culoare cenușie, în care nu deslușea nimic. Se agăță de mîna bărbatului, care o călăuzi către o peluză întinsă, proaspăt cosită, înconjurată de un parc sălbatic.

Era singură. Pe firele de iarbă se prelingea roua dimineții, dar era cald. În spatele ei, de partea cealaltă a peluzei, se afla o casă mare, cu scări care înaintau sub un acoperiș de sticlă în formă de scoică. În cîteva ferestre deschise fîlfîiau perdele de voal gălbui. Ca și cum materia prin care trecuse i s-ar fi dezlipit abia atunci de pe urechi, Daina începu să audă : foșnetul frunzelor, păsările, o apă curgătoare. În nări miros de iarbă și fum.

Ușa se deschise și spre Daina năvăliră doi copii îmbrăcați în haine de mătase, un băiețel și o fetiță. Se repeziră spre ea cu brațele deschise, chemînd-o mamă. Îi culese în brațe și buclele lor blonde se înfundară în obrajii ei. Apoi copiii alergară în parc și Daina sui scările, pătrunzînd, prin ușa rămasă deschisă, într-un salon dublu cu mobile florentine. Pereții erau înțesați de tablouri în rămi grele de nuc aurit, ori gravuri și aquarele împrejmuite de stinghii subțiri și lucioase de abanos. Pînzele aparțineau epocii de culme a picturii venețiene, începutul secolului XVI : erau cîteva compoziții alegorice mai mari, scene mitologice, cadre de interior și diverse portrete, desigur de familie. Deasupra unei console, *Furtuna* lui Giorgione ocupa în salon locul de cinste, spre care indica săgeata gotică a unui orologiu de aur. Lîngă consolă se afla un clavir împodobit cu *intarsii*

de meşteri veneţieni. Covoare de Shiraz în culori deschise acopereau parchetul.

O scară largă de marmură, îmbrăţişată strîns de un covor cafeniu deschis cu discrete motive florale ducea la etajul tapisat cu lemn scump de cireş. Fereastra uşor boltită din capătul de sud al coridorului spaţios se răsfrîngea într-o oglindă în dreapta scării, dînd iluzia unei galerii duble.

Daina îşi dădu abia atunci seama că avea în mînă cîţiva trandafiri proaspăt culeşi, cu boabe de rouă neclintite pe carnaţia întunecată a petalelor. Împinse o uşă dublă, capitonată în interior, şi intră într-o bibliotecă spaţioasă cu pereţii căptuşiţi cu piele, cu rafturile de mahon, unde Damian lucra întorcînd spatele ferestrei, aşezat la un birou imens, ocupat de cărţi, hîrtii şi instrumente stranii.

Soţul şi soţia îşi schimbară un sărut, apoi ea primeni florile şi ziua începu sub semnul absolutei precizii care-i caracteriza toate actele : precizia focurilor din bucătăria albă care ocupa jumătate din subsolul clădirii, precizia acţiunilor îndeplinite de fiecare din cele trei ajutoare ale sale, precizia timpilor, a orelor, a gesturilor.

Fericirea Dainei consta în a constrînge vremea înlăuntrul unui program egal, a cărui organizare îi îngăduia să obţină din toate activităţile un maxim profit, fără a neglija nici cea mai mică din îndatoririle posibile.

La asfinţitul soarelui, după masă, ieşi cu Damian să se plimbe. Cerul părea îmbrăcat în veşminte de cardinal. Păsările, într-o grabă frenetică, îşi luau rămas bun de la ziua scursă. Traversară parcul pînă la zidul înalt de incintă, după care nu se întindeau terenuri locuite, ci doar o pajişte care, coborînd brusc, aproape de linia orizontului, spre valea unui rîu nevăzut, creştea apoi din nou către cer sub forma unor coline albastre.

Toate gesturile Dainei iradiau împlinirea, mulţumirea că ziua fusese modelată după tiparul voinţei ei, fără greşeală, şi că ziua următoare va fi aidoma celei precedente. La rîndul lui, Damian demonstra prin toate gesturile şi cuvintele o afecţiune solidă şi calmă.

Dar deodată, la mijlocul unui pas, al unei fraze, totul se tulbură, începînd cu cerul, care se scoroji, se încovrigă parcă ar fi fost un simplu decor de carton. O presiune acționînd dinafară către centru topi colinele, preschimbă pajiștea în scrum, în timp ce lumina asfințitului devenea o pagină arsă cu repeziciune. Răsucindu-se, Daina văzu că același proces pustiitor ruinase și casa, care se transformase parcă într-o pată de ulei prelins pe o pînză ruptă. O cuprinse o jale sfîșietoare, lipsită însă de teamă.

Se întoarse către Damian și-l imploră : „Fă ca toate acestea să rămînă". Bărbatul ei căpătase o înfățișare posacă și inumană, globii ochilor lui ardeau sub pleoape răspîndind o lumină roșietică respingătoare.

Îi simți mîngîierea dureroasă și apoi se trezi.

„N-a sosit încă timpul", îi spuse Damian plimbîndu-și mîna prin părul ei scurt. Era în Hyperboreea. Se simți din nou în siguranță. O cuprinse nerăbdarea la gîndul că poate vreodată se va întoarce în lumea pe care i-o deschisese maestrul Artei. Adormi.

CAPITOLUL XI : MUTANTUL

Cînd profesorul Jacques Guillaume se trezi cu o mînă încleștată de glezna, plină de noroi închegat, a unui primitiv, datorită blestematei de convingeri, strict onirice, după care acea gleznă ar fi fost o stra...nă miraculoasă de supă dăruită de un Mutant, își dădu seama cu neliniște că lucrurile luaseră o întorsătură gravă, deplorabilă, ba poate chiar fatală.

Aceasta cu atît mai mult cu cît, în timpul acelui vis stupid, nedemn și mai ales nepotrivit cu situația, un primitiv cu ochii holbați printr-o claie de păr năclăit și plin de insecte îi răpise singurul obiect de la care putea aștepta izbăvirea : dezintegratorul. Nu știa cum de reușise să-l scoată din teaca disimulată sub blana de jaguar. Era mai probabil că îl scosese el însuși, dintr-un reflex de apărare foarte normal. Desigur, nu-i atribuia primitivului șansa de a descoperi piedica de siguranță,

astfel încît dezintegratorul era redus, practic, la stricta dimensiune a unui obiect incapabil de a face vreun rău. Dar, din păcate, departe de mîinile sale, instrumentul nu putea opera nici binele. Şi, tot din păcate, dezintegratorul nu semăna deloc cu o strachină.

Cu toate acestea, deşi zăpăcit de gesturile şi urletele acestor maimuţe uşor umanizate, profesorul Guillaume îşi aminti că un explorator celebru reuşise să scape de indienii care voiau să-l fiarbă, folosindu-se de un vicleşug. Cu voce mieroasă, el imploră adunarea să-i restituie dezintegratorul, care îi va permite să obţină strachina fermecată. Se izbi însă de neîncrederea totală a acestor inşi necultivaţi, incapabili de orice simţămînt mai de doamne-ajută. Mai mult, primitivul păduchios îl aţinti cu dezintegratorul şi făcu semnificativ din gură „pang, pang", ceea ce însemna că ştia oarecum la ce foloseşte obiectul.

Cu toată împotrivirea sa, profesorul Guillaume fu luat pe sus de o pădure de braţe vînjoase şi transportat către nişte stînci proeminente. Deoarece facultăţile sale lingvistice îi fuseseră stimulate la maximum de primejdie, reuşea să distingă în mod clar fiecare voce din vacarmul general. Iar ceea ce auzea nu era făcut să-l încurajeze. Dialectul avea un asortiment de invective mult mai bogat decît se aşteptase. Toate plecau de la ideea că el, Guillaume, ar fi fost un mincinos, un şarlatan nenorocit, un profitor şi un parazit. Atîta ingratitudine din partea unor oameni care, vreme de două zile, se hrăniseră cu carne de *agôz* procurată de el şi de securitatea Hyperboreei, îl scîrbi din cale-afară, cu atît mai mult cu cît soarta sa părea pecetluită : cretinii voiau să-l arunce de pe stînci în prăpastie.

Se zbătu cu forţa disperării, urlă, invocă fel de fel de argumente, străchini, bătrîni, munţi şi supe. Aceasta avu cel mult darul de a încetini excursia de grup pînă în vîrful stîncilor, dar nicidecum de a-i pune capăt. La un moment dat, Guillaume reuşi să-şi elibereze un braţ păros, cu care-l scoase din luptă pe unul din indivizii aceia respingători, ţintind unde-l durea mai rău. O ploaie de lovituri se abătu asupra lui, iar dezintegratorul mai

că-i despică fruntea. Dar și aceasta întîrzie deznodămîntul.

Deodată, profesorul se prefăcu leșinat, se lăsă greu cu scopul de a adormi vigilența agresorilor, apoi, la momentul potrivit, își încordă brusc membrele, lovind din răsputeri cu toate dintr-o dată. Drept rezultat, ambele mîini și un picior fură libere. Proptindu-se într-o stîncă din cale, se răsuci, simțind că încheieturile celuilalt picior pîrîie și se destramă, dar printr-o lovitură eficace reuși să-l elibereze și pe acesta și demară nebunește către vale. Un șoc îngrozitor îl opri, punînd totodată capăt visului de evaziune : capul său izbise pîntecele unui individ musculos, aproape gras, care acum se contorsiona la sol, scos din luptă. Dar aceasta permise restului de barbari să-l ajungă din urmă și să-l înhațe iarăși, nu înainte de a-i fi administrat cîteva lovituri sălbatece.

De data aceasta, spre disperarea lui, profesorul leșină de-a binelea, pentru scurt timp, atît cît să se vadă aproape deasupra stîncilor fatidice. Cu ultimele forțe se zbătu iarăși, se eliberă parțial, începu să urle în propria sa limbă înjurături și amenințări spontane, aproape incredibile ca asociații lingvistice. Destul de ciudat, această descărcare îl distră și-i dădu curaj. Își aminti deodată de un episod din îndepărtata lui copilărie, pe cheiurile Marsiliei. Urmărită de trei indivizi cu pălăriile pe ochi, o prostituată se refugiase în străduța lor. Alerga cam poticnit, întrucît primise un glonț în burtă și șingele îi șiroia de pe pantalonii scurți de lamé în jos, pe coapsele și pulpele goale, pînă la sandalele deschise făcute din cîteva benzi subțiri de piele. În văzul tuturor, un alt glonț o atinsese la umăr. Atunci prostituata se întoarse către agresori și începuse să rîdă, împroșcîndu-i de ocări și de dispreț.

Prostituata murise în spital și, oricum, toată această istorie sordidă nu se potrivea întocmai cu situația de acum. Ființa aceea, după morala mediului din care făcea parte, se făcuse vinovată de o sustragere de bani sau așa ceva. Era într-o lume bazată pe legea concurenței, unde banul avea o importanță covîrșitoare. Oricum, în fața morții, ea se purtase impecabil, ridicîndu-se într-un fel

nu numai deasupra asasinilor ei, ci chiar deasupra fatalității ineluctabile a comerțului.

Guillaume, continuînd să se zbată, fu apucat de un acces sincer de rîs. Ce putea fi mai ridicul decît un mare savant cu păr cărămiziu pe care cinci ori șase indivizi aproape la fel de respingători ca și el îl tîrau cu sila și nu fără pierderi ca să-l arunce într-o prăpastie ? Balansat în gol, Guillaume nu-și pierdu buna dispoziție.

Numai că primitivii nu avură prilejul să dea drumul șarlatanului pe calea cea din urmă. Aceasta pentru simplul motiv că de pe versantul opus al muntelui, un bătrîn majestuos se apropie de grup călcînd prin aer și le impuse cu un gest să se calmeze. Stupoarea tuturor fu atît de mare, încît profesorul, care nu era mai puțin uimit decît călăii săi, abia avu timp să se apuce de marginea stîncii și rămase așa, cu picioarele atîrnînd în gol, cu gura căscată și ochii fixați asupra apariției neașteptate, pînă cînd bătrînul însuși îl ridică în aer cu un simplu gest al mîinii, depunîndu-l la loc sigur.

Fapt și mai ciudat, bătrînul avea în mîna stîngă o strachină de piatră cioplită, plină cu un lichid care ar fi putut fi supă.

Primitivii jegoși se prosternară în fața apariției, julindu-și genunchii de pietre. Cu o pronunție impecabilă a dialectului lor, pe care Guillaume i-o invidie groaznic, bătrînul le adresă oamenilor un scurt speech prin care-i invita să ia strachina cu supă promisă de profesor, care nu era un impostor, nu, ci un om drept și bun. Primitivii aruncară priviri terifiate în direcția lui Guillaume, iar acesta profită de ocazie ca să-și recupereze dezintegratorul, nu atît pentru capacitățile distructive ale instrumentului, cît pentru faptul că în el se afla încorporat un mic radio.

Apoi bătrînul se întoarse spre el și-i adresă cîteva cuvinte incomprehensibile, dar, în același timp, ar fi putut jura că-i face cu ochiul.

Deși Guillaume, renunțînd la periculoasa folosire a dialectului, îl strigă de cîteva ori în limba hyperboreeană : „Domnule Mutant, domnule Mutant !", cu scopul de a-l opri la o discuție, totuși bătrînul, fie că nu auzi, fie că

se prefăcu numai, dispăru fără urmă, lăsînd drept amintire doar strachina miraculoasă cu supă.

Profesorul nu mai aşteptă să vadă reacţia păduchioşilor de primitivi, ci o luă la goană către vale ca, la adăpostul unor tufişuri, să poată comunica hyperboreenilor că-l întîlnise pe Mutant şi că astfel misiunea sa era încheiată.

Vorbi cu ofiţerul de securitate McKellog, dar, sub imperiul emoţiilor şi al loviturilor, nu reuşi să fie perfect coerent în explicaţiile sale, cel puţin din punctul de vedere al unei persoane care nu era la curent cu situaţia :

— Misiunea e terminată, începu el cu satisfacţie, L-am văzut pe bătrîn, care a avut o purtare foarte generoasă, aducînd strachina de supă chiar la momentul potrivit. Încă puţin şi aş fi fost aruncat în prăpastie, şi atunci, adio supă !

La care Guillaume, obosit nervos, începu să rîdă isteric.

Obişnuit cu bizareriile profesorului, McKellog nu insistă, ci dispuse să fie recuperat fără întîrziere de pe munte.

CAPITOLUL XII : PORTRETUL UNUI HYPERBOREEAN

În epoca fuziunii nucleare, Lester Holiatov era unul dintre produsele cele mai celebre lansate de publicitatea Hyperboreei pentru a-şi menţine creditul pe piaţa mondială. Fiu al lui Igor Holiatov şi al Hertei Beyer, amîndoi aleşi să facă parte din echipajul navei „Hesperus", Lester studiase dreptul şi matematicile, dar se distinsese de timpuriu nu prin calităţi ştiinţifice, ci prin prestanţa personală. Înalt, atletic, mereu bronzat, era încarnarea desăvîrşirii din cap pînă în picioare. Dacă cineva ar fi dorit să înveţe ce şi cum trebuie să spună în orice împrejurare, ce şi cum trebuie să poarte, unde şi cînd trebuie să apară, cum să se prezinte pentru a da a înţelege că ştie, poate şi valorează mult mai mult decît în reali-

tate, acela ar fi trebuit să-l ia ca model pe play-boy-ul Lester Holiatov. Emana dintr-însul atîta satisfacție și încredere de sine, atîta farmec personal, încît avea succes la orice categorie de ființe cunoscute prin încăpățînarea cu care rezistă oricăror tentative de seducere. Un director de bancă i-ar fi pus bucuros la picioare un credit de zece milioane de dolari, o fecioară ar fi fost onorată să-i încredințeze totul și încă ceva pe deasupra, ba poate chiar și un ciine de pază i s-ar fi gudurat în scurt timp la picioare.

Trebuie spus că acest simbol al desăvîrșirii și chintesență a spiritului hyperboreean și-a exploatat la maximum darurile naturale pe care le poseda, ca să nu mai vorbim de toate acelea pe care nu le poseda. După terminarea studiilor, devenise unul dintre apărătorii intereselor juridice ale Hyperboreei, dar aceasta numai ca fațadă ; în realitate, avocatul Holiatov era agent secret. Deoarece în acele timpuri mijlocul de schimb era banul și orice se putea plăti, Holiatov a întrerupt în mod înțelept o relație pasionată și bine cunoscută publicului cu o stea a muzicii rock, pentru a lua în căsătorie pe fata arhimiliardarului grec Magalopoulos, omul cel mai bogat al secolului XXIV.

În curînd, fericirea — deja considerabilă — a căminului Holiatov, a sporit prin nașterea a doi gemeni, Pete și Pat. În anul 2382, la decolarea navei „Hesperus", toate stațiile de televiziune ale lumii transmiseseră imaginea bunicului Holiatov care-și lua un duios rămas bun de la nepoțeii săi, ajunși acum la vîrsta de trei ani, urîndu-le să-l urmeze nu după mult timp în cîmpiile fecunde ale planetei Venus.

Orice persoană de bun simț ar putea conchide că, dintre cele 29 de bilioane de ființe umane care încărcau scoarța globului, Lester Holiatov era printre cele mai puțin îndreptățite să dorească modificarea situației sale personale și a umanității în general (cum ar fi putut cere ca lucrurile să meargă mai bine, pentru el, decît mergeau ?). O astfel de judecată superficială nu ar ține seama de adînca influență a spiritului hyperboreean asupra acestui individ înzestrat cu toate harurile publice, dar cu mai puține haruri private. Holiatov era profund cinic, dresat

să-şi stăpînească emoţiile si să-şi mascheze cruzimea sub zîmbete seducătoare, incapabil de gesturi dezinteresate, incapabil de orice afecţiune în afară de aceea pentru propria sa persoană şi destinul ei privilegiat. Ar fi fost în stare de orice acţiune, oricît de josnică, fără cea mai mică remuşcare, cu condiţia ca aceasta să nu ştirbească nimic din imaginea sa publică. Ar fi îndeplinit fără scrupule orice misiune, fie şi eliminarea întregii specii umane, convins fiind că unicul exemplar din ea demn să vadă lumina zilei era el însuşi. Pentru a-i ştirbi originalitatea, această ultimă idee i-o furaseră oameni mult mai puternici, iar în momentul decolării navei „Hesperus", agentul secret Holiatov, care filfîia conştiincios din batista imaculată, în incinta rezervată publicului, avea deja o vagă bănuială în privinţa viitorului. Frecventînd numai cercuri înalte, prieten intim cu preşedintele Hyperboreei (şi cu trei dintre secretarele sale), Lester observase anumite mişcări ciudate a căror explicaţie nu putea fi decît pregătirea pentru „soluţia finală". Concluzia la care-l duceau deducţiile sale, departe de a-l umple de teroare, îi stîrnea o deosebită satisfacţie. El personal avea toate motivele să creadă că nu va face parte dintre victime. Cît priveşte pe acestea din urmă, erau fiinţe aduse în mod iresponsabil la lumina zilei, pentru a o întuneca prin numărul, vanitatea şi pretenţiile lor. Grădina lui Dumnezeu fusese iremediabil infectată şi unicul remediu era curăţenia ei radicală.

Ca toţi hyperboreenii, agentul Holiatov citise primul volum din operele alese ale lui Lobett şi Vinogradov, ştia că viitorul va fi era Libertăţii fără efort, era fericirii lipsite de emoţionalitate, absolut raţională, perfectă. Or, el însuşi se considera deja un exemplar superior, futurist, capabil de a-şi controla afectele atît cît îi stă unui om în putinţă. Între el şi majoritatea zdrobitoare a fiinţelor care pretindeau că fac parte din aceeaşi specie cu el, se căsca o prăpastie fără fund. Din momentul în care avu certitudinea că hoardele de pe malul celălalt al hăului vor fi eliminate (aceasta se întîmpla prin luna octombrie a anului 2383), Holiatov îşi schimbă atitudinea faţă de soţia sa. Ida reprezentase pentru el un simplu mijloc de a obţine maximul care se putea dobîndi, cu ajutorul banului, în

epoca fuziunii nucleare. În perspectiva unei societăți noi, înalt selective, banul nu mai avea de jucat un rol hotărîtor. Odată cu această constatare, Holiatov dădu la iveală o parte considerabilă din disprețul pe care-l nutrise întotdeauna față de Ida, dar, din prudență, se feri de o ruptură totală. Setea lui de viață se manifestă însă în acea perioadă cu toată intensitatea, întrucît norocosul agent, chiar dacă nu-și iubea semenii, voia în schimb să mai profite încă de existența lor efemeră. Ca un preludiu la ce avea să urmeze, Holiatov se eliberă în acele ultime luni de toate temerile, pur juridice, pe care le avusese în trecut și-și făcu o distracție nu numai din seducție, ci și din crimă.

Dacă ar fi putut scruta mințile celor care pregăteau însănătoșirea pămîntului, ar fi avut mai puține motive de bucurie. În ciuda faptului că era considerat o persoană fără nici o însemnătate, Lester fu totuși selecționat printre supraviețuitori dintr-un singur motiv : era fiul a doi membri din expediția „Hesperus". Or, organizatorii hyperboreeni ai curățeniei radicale nutreau multe dubii în legătură cu intențiile unor participanți la excursia cosmică. Adam Craig nu avea nici o încredere în fiul său și cu atît mai puțin în Dennis Horton, personaj cheie al acelor evenimente. De aceea un exemplar genetic de felul lui Lester avea să poată fi folosit la timpul său — socoteală care se dovedi, de altfel, exactă.

Din cauza acelorași temeri cu privire la planurile lui Horton și ale lui Jordan Craig a fost construit în mare secret un adăpost antiatomic într-o insulă muntoasă a Oceanului Pacific, cu o capacitate de 15.000 de locuri. Acest oraș subteran urma să fie inaugurat în ziua de 13 ianuarie 2384. Numai cinci mii de hyperboreeni primiră invitații pentru această ceremonie, bărbați și femei în mod egal, dar nu și familiile lor. Erau rugați să țină evenimentul strict secret chiar față de colegii lor, pentru a nu jigni persoanele excluse. La predarea invitației, aveau să primească un bilet de avion cu care urmau să se îmbarce în ziua de 11 ianuarie pentru o destinație necunoscută. Transportați apoi cu un vapor pînă la portul insulei, aveau să aștepte pînă a doua zi după prînz sosirea lui Adam Craig, însoțit de președinții mai multor state.

Cei cinci mii de hyperboreeni care aveau onoarea de a lua parte la eveniment ignorau, cu toții, că în fond valoarea acelei invitații era mult mai mult decît socială. Cei care se sustraseră și preferară să rămînă în Hyperboreea avură, de altfel, toate motivele de a se căi. Doi dintre aceștia doriseră să fie Damian și Guillaume, dar amîndoi fuseseră escortați la avion de o gardă. Alții, pesemne dispensabili, nu avură acest privilegiu.

Lester Holiatov era printre puținii care bănuiau întrucîtva că jocul ar putea avea o miză mult mai mare decît în aparență ; după măsura militară care le fusese aplicată, Damian — și, mai puțin, prietenul său — avură și ei unele nedumeriri. Toți ceilalți se pregătiseră însă pentru o călătorie de două-trei zile și regretau, în general, că-și părăsesc familiile. La bordul avioanelor nu domni la început mare veselie, dar peste puțin o vorbărie generală anima întreaga masă de savanți în vacanță.

Lester își luase un rămas bun mai cald ca de obicei, de la Ida și de la gemeni. Desigur, nu putea garanta că intuițiile sale nu dau greș, dar ceva îl avertiza că-i vede pentru ultima oară. Nu simțea nici părere de rău, nici remușcări. În acel moment nutrea numai o vagă idee despre ce ar fi trebuit să se întîmple. În avion întîlni o ființă fermecătoare în preajma căreia uită și trecutul și viitorul, pentru a se concentra exclusiv asupra unei tactici de seducție care-i monopoliza atenția în prezent.

*
* *

Adăpostul era sub paza militară a mai multor state, dar înlăuntrul lui se aflau numai agenți ai securității hyperboreene. Sub această protecție, toți oaspeții se instalară în locuințele care le fuseseră desemnate (în prima noapte, Lester își permise o mică licență). Dimineața, agentul secret încercă să ia legătura prin videofon cu familia sa, dar linia era ocupată. Se vede că fiecare dintre invitați avusese aceeași idee. În cele din urmă, reuși, vreme de cinci minute, să spună cîteva drăgălășenii tuturor membrilor familiei, inclusiv cîinelui Pollock. După

această trecere finală în revistă, se reîntoarse la ocupațiile sale cu și mai mare entuziasm. În jurul prînzului, cînd jurnalul de televiziune comunică explozia unei centrale nucleare, Lester devenise sufletul unui grup foare animat de tinere (acesta era un simplu mod de a le descrie aparența) care se întreceau într-un joc stupid, constînd în a arunca un cerc pe un băț. Competiția îi permitea agentului să studieze atent viitoarele sale victime și să lucreze concomitent pe terenuri multiple. Știrea televizată nu strică nimănui apetitul, întrucît astfel de lucruri se mai întîmplaseră și în trecut, iar consecințele lor fuseseră strict locale. Abia la orele două, cînd se declară starea de alarmă galbenă, sportivele îl părăsiră în grabă, pentru a se îngrămădi în jurul aparatelor de televiziune. Numai cucerirea sa de ieri îi mai rămase o vreme în preajmă, apoi se depărtă și ea pentru a afla că Oceanul Atlantic începuse să fiarbă și, pe alocuri, invadase deja coastele, producînd daune considerabile. La ora trei, cînd însuși președintele Adam Craig le aduse vestea alarmei roșii, Lester pătrunse și el, relaxat și sceptic, într-unul din grupurile de oameni care vociferau speriați. Președintele îi invita să „strîngă rîndurile", expresie care lui Lester i se păru comică. Mai concret, însă, fură invitați să închidă ermetic ușile adăpostului.

Apoi agentul, din ce în ce mai puțin stăpîn pe sine, urmări pas cu pas un dublu spectacol : de o parte, progresiunea catastrofei, de cealaltă, reacțiile necontrolate ale colegilor, care atinseră după scurtă vreme paroxismul. În această împrejurare, Lester experimentă pentru prima dată, pe propria sa piele, limitele condiției umane.

Pe măsură ce apa clocotită invada coastele, din interiorul continentelor uragane sălbatice îngreuiau considerabil încercările de evacuare ale populației. Prinse de masa în ebuliție, la care se adăuga apa provenită din topirea calotei polare, viețuitoarele se zbăteau o clipă, apoi cadavrele lor se umflau, crăpau, iar prin coliziunea cu alte obiecte sau prin însuși impactul valurilor, carnea lor se dezlipea, dezgolind ici și colo oasele albe. Păsările se prăbușeau din zbor, izbite de căldura vaporilor, care uneori se condensau imediat, întorcîndu-se apoi în oceane sub forma unei ploi fierbinți. În curînd acest fe-

nomen începu să se propage și asupra Oceanului Pacific. Era greu să mai înțelegi ceva printre strigătele și gesturile absurde de disperare ale celorlalți. Totuși la un moment dat răzbătu pînă la ei vestea că soldații de afară cer să pătrundă în adăpost. Încercară să-i urmărească prin camerele de televiziune instalate pe insulă pentru primirea înalților oaspeți, dar operația se dovedi imposibilă chiar pentru scurtul răstimp în care apa și vîntul nu le scoseseră încă din funcție, datorită atmosferei saturate de abur. În adăpost se ridicară voci care cereau primirea neîntîrziată a soldaților. Ofițerul de sex feminin Demeter Dimitriou comunică însă că, datorită unei defecțiuni tehnice pe care computerul nu reușește s-o localizeze, ușile sînt complet blocate. Or, în momentul în care, eliminată defecțiunea, ușile ar fi putut fi deschise, insula fusese acoperită aproape în întregime de apa în fierbere, iar din soldați nu mai era nimic de salvat. Antena de televiziune, situată în vîrful muntelui, continua să transmită știri catastrofale din toată lumea, întrerupte foarte des de căderea, una cîte una, a stațiilor locale de transmisie. Cu urlete de disperare și scene patetice, supraviețuitorii șocați putură asista la dispariția în aburi a Hyperboreei. Pe undele nimicitoare se zăreau cînd și cînd ființe neidentificabile, mai mari ori mai mici, cu porțiuni din schelet descoperite. Din adăpostul ermetic al președintelui Statelor Unite, Adam Craig avu timp să anunțe patetic sfîrșitul umanității, pînă ce legătura se întrerupse.

La un moment dat, agentul Holiatov încetă să mai înregistreze știrile. Un fel de ceață i se așeză pe urechi, astfel încît privea forfota din jur fără să audă nimic. Oamenii se rostogoleau pe jos, cu gurile larg deschise, încercînd să atragă cît mai mult aer în torace ; unii vomitau în convulsii. Alții, mai fericiți, rămaseseră imobili, chirciți la pămînt într-o poziție embrionară. Fermecătoarea sa cucerire de ieri își dondănea ritmic capul, șoptind mereu ceva. Ședea pe jos, într-o baltă murdară, strîngîndu-și genunchii cu brațele. Îngrețoșat, Lester încercă totuși s-o ajute să se ridice, dar nu reuși să facă nici o mișcare. Era blocat de membrele rigide ale

unui coleg fără cunoştinţă, dar, mai mult decît atît, de o paralizie nemaicunoscută a propriei voinţe.

În timp ce-şi vedea tovarăşii ca prin vis, urmărindu-le actele de disperare distructivă şi autodistructivă, agentul secret Holiatov reuşi în cele din urmă să se retragă într-un colţ, dîrdîind ca de friguri. În faţa ochilor săi se înfiripă atunci un fel de vis, care-l urmări constant, de-a lungul miilor de ani, înaintea fiecărei treziri : soţia sa Ida, cu carnea desfăcută de pe coaste, încearcă să apuce de mîini pe gemenii Pete şi Pat. Dar braţele lor se desprind de corpuri, şi cei doi încep să rîdă nebuneşte, în timp ce carnea lor fierbe, apoi se cojeşte încet, în şuviţe, de pe cranii, dezvelindu-le dinţii descleştaţi într-un hohot imperturbabil.

Lester Holiatov uitase că omul e condiţionat, trăieşte în limitele principiului psihologic al compensaţiei : orice exces din partea conştiinţei produce o reacţie de sens contrar din partea inconştientului. Fusese rece, calculat, cinic, lipsit de compasiune, îşi detestase semenii, crezuse sincer că eliminarea lor nu înseamnă nici o pagubă pentru nimeni. Acum inconştientul său se răzbuna din plin, torturîndu-l de-a lungul secolelor cu fantasma neîndurătoare a acelui vis.

CAPITOLUL XIII : MISIUNE SPECIALĂ

Trauma psihică marcase decadenţa lentă a fostului individ Holiatov. Încrederea în sine dispăruse, făcînd loc unei prudenţe uneori excesive. Dar, mai ales, obsesia lui zilnică activase în el puternice resorturi ale instinctului de conservare specifică. Ţelul care concentra toate eforturile agentului secret era supravieţuirea, cu orice preţ, a noii Hyperboreei. Această îndîrjire trebuia distinsă de supleţea pragmatică pe care o dovedea în orice împrejurare ; dorinţa de a prezerva umanitatea subterană era la fel de obsedantă, pentru el, ca şi imaginea înfiorătoare a catastrofei mondiale. Necesitatea conservării speciei decurgea în mod necesar din trăirea de coşmar a fantasmei distrugerii ei. În acelaşi timp, agentul care locuise lungă vreme în Hesperus, se convinsese de limitele acce-

tei noi civilizații. Libertatea fără efort, realizare a viselor antichității, era o caricatură a omenirii. Soluția vechilor profeți, de la Marx și Freud la Lobett și Vinogradov, se dovedise profund falsă. Fără a avea o alternativă limpede în minte, Holiatov știa numai că oamenii, Hyperboreea, trebuiau salvați pentru că, spre deosebire de hesperieni — produse finale, perfecte, ale ideologilor progresului tehnologic — ei erau ființe în mișcare, imperfecte, pline de virtualități care ar fi putut fi încă exploatate. Cine știe, își spunea el, poate destinul fiecărui individ este acela de a fi capabil, într-o zi, de Arta Transformării. Poate că unica împlinire a individului și în același timp a speciei nu urma să fie atinsă decît în acel moment. Stăpîni, fiecare din ei, pe toate lumile posibile, acești ultimi indivizi vor fi, în fond, *unul și același lucru*. Poate suporturile corporale ale acestor pure inteligențe vor dispare definitiv, după cum și granițele individualității lor se vor pierde. În cele din urmă, omenirea ar fi putut fi resorbită într-un fel de ocean invizibil al inteligenței, ocean care scaldă malurile tuturor realităților posibile.

Pentru Lester Holiatov, descoperirea Mutantului și încercarea de a-l atrage de partea Hyperboreei era singurul act care ar fi putut salva omenirea de soluția hesperiană a lui Horton. Departe de a mai crede că el, personal, joacă un rol important în toate acestea, agentul secret își pusese totuși la contribuție întreaga abilitate și versatilitate pentru atingerea acestei cauze.

Întors din vizita la Horton, despre care, din prevedere, nu povestise nimic șefilor săi, Holiatov încercase să-și imagineze cine dinlăuntrul Hyperboreei ar fi putut fi Mutantul, dar fusese nevoit să renunțe la aceste meditații, din lipsa oricărui indiciu.

Nu după mult timp însă, două evenimente consecutive îi atrăseseră în mod deosebit atenția. Primul fusese întoarcerea subită a Dainei Valente din Hesperus. Apariția ei nu fusese înregistrată de postul de pază, care ar fi trebuit imediat s-o supună la controale complicate (dar, din fericire, rapide), pentru a determina dacă în adevăr era aceeași persoană care părăsise Hyperboreea. Acum se afla în stare de șoc și păstra o mutenie abso-

lută. Deoarece anchetele nu dăduseră nici un rezultat, oamenii securității încercau s-o elimine, presupunînd că în toată această întîmplare se vedea amprenta malefică a lui Horton. Dar în Hyperboreea orice individ nedorit trebuia să-și ceară singur eliminarea, regulă de la care nici acum nu se putea deroga. Dispariția Dainei în orice alte condiții decît acestea ar fi produs desigur o mare agitație publică, *atita vreme cît avea loc înlăuntrul Hyperboreei.*

Al doilea eveniment cu totul deosebit fusese intervenția Mutantului în favoarea profesorului Guillaume, pe care-l salvase de la o moarte sigură oferind unor primitivi lihniți o strachină cu supă. E adevărat, Mutantul se manifestase de mai multe ori în ocazii în care o persoană — hyperboreean ori din afară — era în grav pericol. Dar dacă aceste două cazuri recente — acela al Dainei și acela al lingvistului — erau puse în legătură cu informația primită de la Horton, conform căreia Mutantul s-ar fi aflat chiar în Hyperboreea, atunci el trebuia căutat *în preajma celor două persoane.* Desigur, suspectul numărul unu era însuși profesorul Damian, dar Lester nu putea crede că acest individ firav, depresiv, era deținătorul tuturor secretelor universului. Oricît de multă încredere avea în soliditatea bunului său simț, Holiatov nu putea totuși îndepărta complet această posibilitate. De aceea misiunea specială pe care i-o încredință McKellog deveni, în mintea agentului secret, cea mai problematică din lunga și bogata sa carieră.

Ofițerul îl invită, ca de obicei, să fumeze o țigară — lucru totdeauna interzis, dar constant tolerat în Hyperboreea. Apoi începu un discurs lung, presărat cu zîmbete onctuoase, prin care amintea interlocutorului de gravul pericol pe care Horton îl reprezenta pentru Hyperboreea.

— De aceea, urmă ofițerul, prezența în civilizația noastră a unor oameni infectați de contactul cu Horton ni se pare mai mult decît primejdioasă. Eliminarea lor, deși este o măsură gravă, se impune cu necesitate în numele intereselor colective. Dar ea pune probleme delicate pe care numai un agent cu experiența ta le-ar putea rezolva. După cum știi, o persoană care se află înlăuntrul Hyperboreei poate fi eliminată doar la propria ce-

rere. O astfel de cerere publică se poate obține, prin metodele pe care le cunoști, doar de la un individ în posesia facultăților mintale, nu însă și de la cineva în stare de șoc. Unica soluție rămîne, în acest caz, eliminarea sa în afara Hyperboreei.

Înțelegînd prea bine despre cine era vorba, Holiatov se gîndi la dificultățile de netrecut pe care o astfel de misiune le-ar fi întîmpinat în cale.

— Pentru a scoate o persoană din Hyperboreea, consimțămîntul ei este tot atît de necesar ca și în cazul eliminării, obiectă el.

— Nu sînt dispus să ascult obiecții. Vreau un răspuns scurt și limpede, îi spuse McKellog.

— Atunci răspunsul limpede este : nu.

Ofițerul se ridică greoi din fotoliul în care șezuse pînă atunci și-l invită să-l urmeze într-o încăpere alăturată, prevăzută cu un ecran.

— Poate că asta te va face să-ți schimbi gîndurile, spuse manevrînd niște butoane. Pe ecran apăru o scenă pe care agentul o cunoștea bine : el însuși, împodobit cu o mască de oxigen, ținea în șah trei primitivi cu ajutorul dezintegratorului. La oarecare distanță se afla o navă X-3. Filmul, făcut probabil din interiorul unei alte nave, nu-i putea însă urmări dispariția printre stînci, ci se fixa asupra operațiilor Elisei, care ridica ușor vehiculul ei, apoi îl îndruma spre același versant al muntelui unde dispăruse și el. Lester răsufla ușurat. Nimeni nu-l văzuse în timp ce îmbarca acel corp compromițător la bordul navei.

— Am vrea să înțelegem mai bine, spuse McKellog, în ce condiții a dispărut Elisa.

— Toate acestea vi le-am povestit odată. Alarmat de femeia aceea primitivă, am coborît pînă la o peșteră în care se afla un cadavru în stare de descompunere. I-am cerut Elisei să-mi vină în întîmpinare, pentru a avea la îndemînă o posibilitate de a analiza identitatea acelui om.

— Cu ajutorul computerului din Hesperus ?

— Da. Amîndoi consideram de acum imprudent să ne mai întoarcem în Hesperus. O „greșeală" în plus sau în minus nu mai avea importanță.

— Continuă.

— Deci, Elisa a coborît, iar eu am încercat să tîrăsc cadavrul pînă la marginea peșterii, astfel încît să fie vizibil. Lucrul s-a dovedit nerealizabil, din pricina descompunerii avansate : cadavrul se desfăcea pur și simplu. Atunci m-am întors la navă ca să mă dezinfectez, iar Elisa a coborît ca să ia niște fotografii. În momentul acela am pierdut contactul radio. Am așteptat o vreme, apoi m-am ridicat ca să las nava pe un loc viran. Toată operația trebuie să fi durat circa treizeci de minute. Cînd m-am întors la peșteră, în ea nu se mai afla absolut nimeni : nici Elisa, nici femeia, nici cadavrul.

— Te-ai întors imediat în Hyperboreea ?

— Da, deși am avut unele șovăieli. Totuși am considerat că rămînerea mea în Hesperus nu mai era sigură.

McKellog se plimbă de cîteva ori de la un capăt la celălalt al camerei, apoi manevră iarăși cîteva butoane într-un tablou. Pe ecran apăru profesorul Guillaume în conversație cu o ființă bizară, poate tocmai femeia care îl condusese pînă la peștera unde se afla corpul acela inanimat, poate al lui Horton însuși.

— Presupun că nu înțelegi discuția. Computerul ne va da o mînă de ajutor.

Deși întrebările lui Guillaume erau metaforice și deseori incorecte din punct de vedere lingvistic, totuși răspunsul femeii nu permitea nici un echivoc : ea condusese într-adevăr un fel de om cu mască, terifiant prin posibilitatea sa de a produce trăsnete cu mîna dreaptă, pînă la o peșteră în care se afla un corp fără viață. Omul încărcase corpul într-un fel de cerc zburător, cum femeia mai văzuse și alte dăți. Înlăuntru se afla o femeie îmbrăcată în alb. Ea încercase să-i urmeze, dar fusese oprită de o forță covîrșitoare, care o țintuise pe stînci.

În fața declarației care nu coincidea cu a lui, Holiatov nu-și pierdu cumpătul.

— Trebuie să fie un exemplu tipic de Arta Transformării : percepțiile unui individ nu corespund cu ale altuia.

— Este posibil, spuse McKellog. Dar mai există un amănunt care mă face să cred că femeia nu minte : nava nu a stat ascunsă decît opt minute, nu treizeci, așa cum

afirmai. Apoi a plecat direct, fără nici o escală, spre Hyperboreea, unde dumneata ai ajuns *singur*. Aceasta înseamnă că în cele opt minute, Elisa a dispărut fără urmă. Cum explici asta ?

Lester reținu cu surprindere un amănunt : că zburase direct spre Hyperboreea. Toată acea escală la Horton nu fusese decît iluzie. Dar atunci unde dispăruseră Elisa și corpul lui Horton ?

— Și care sînt deducțiile voastre ? îl întrebă pe funcționar.

— Și noi credem că ne aflăm în fața unor fenomene greu de explicat. Presupunem că, într-un fel sau altul, dumneata, Lester, ai venit în contact cu Horton, Ai eliminat-o pe Elisa fiindcă începuse să bănuiască anumite lucruri, sau a fost martora unei întîlniri curioase. Prezența dumitale în Hyperboreea este un pericol pentru toți, ca și aceea a Dainei Valente. De aceea *îți ordon* s-o iei de aici și să plecați oriunde.

Acest ordin suna ca o noutate în urechile lui Lester. Întreg sistemul hyperboreean excludea orice autoritate capabilă de a comanda în mod imperativ. Greșeala terminologică a lui McKellog ascundea deficiența și impotența securității : deoarece eliminarea înlăuntrul Hyperboreei era imposibilă fără a atrage după ea consecințe colosale, ei încercau să-l determine pe Lester să plece împreună cu cealaltă agentă „contaminată", numai pentru a fi apoi eliminabili cu ușurință în lumea exterioară.

Lester îl bătu condescendent pe umăr pe funcționarul securității.

— Iar eu *îți ordon* să mă lași în pace. Unicul loc din lume în care sînt în siguranță este aici.

— N-aș crede, răspunse McKellog, și îi făcu un semn că întrevederea s-a terminat.

CAPITOLUL XIV : STĂPÎNA

De îndată ce Keph ceru eliminarea, ecranul computerului se lumină. O voce metalică întrebă rapid :

— Keph Solins, știi bine ce faci ?

La răspunsul hotărît al omului, vocea îi dădu cîteva indicații strict tehnice și-l întrebă dacă are o ultimă do-

rință. Keph ceru ca eliminarea să aibă loc imediat, fără acel penibil interval mai mult sau mai puțin lung, în care sute de hyperboreeni, cunoscuți ori nu, urmau să-l cheme în videofon, fie pentru a-l întreba de ce pleacă dintre ei, fie pentru a-i ura drum bun, fie pur și simplu pentru a face vreo glumă stupidă. Acest ritual preceda de obicei toate „călătoriile fără întoarcere", iar călătorii, care plecau pentru a face loc pe lume altor indivizi, i se supuneau cu voie bună. Își amintea că un cunoscut petrecuse în acest mod cinci zile, primind mesaje din toate colțurile Civilizației, după care hotărîse să-și amîne dispariția.

Părăsi locuința scobită în trunchiul arborelui gigant, găsi un propulsor și formă pe tabloul de bord codul comunicat de computer. Deși vehiculul zbura la înălțime, cu viteză relativ mare, totuși ajunseră la destinație abia peste cîteva ore. Trecuseră pe deasupra pădurii, iar acum zăreau fulgerele rare ale zidului electromagnetic care avertiza animalele sau norii că nu au voie să încalce tărîmul Libertății fără efort. Se opriră la o construcție ciudată, situată între bariera de arbori și zidul nevăzut.

Părea o catedrală descinsă din cine știe ce film al antichității. Un turn în formă de săgeată, făcut parcă din tuburi de aur, se întrecea în înălțime cu arborii. Corpul clădirii cobora, ca o trenă, pe laturile săgeții. Părea făcut din marmură strălucitoare de diverse culori, iar ramele ferestrelor ogivale, împodobite cu vitralii multicolore, erau din aur. Keph își aminti vag că pentru întreaga construcție fuseseră folosite toate rezervele de metale nobile și pietre prețioase pe care expediția Hesperus le găsise la întoarcerea pe pămînt.

O scară enormă de marmură ducea către ușile de abanos din josul fațadei imaculate a clădirii. Keph preferă însă să se folosească de un lift care-l transportă mai repede spre țelul dorit. Și acest lift purta amprenta antichității (oare moartea, în general, nu era un lucru profund vetust ?). Pereții și canapeaua erau acoperiți cu catifea vișinie, iar ușa avea o draperie de brocart împodobit cu fir de aur.

În comparație cu exteriorul, încăperea principală a acestui palat al eliminării părea relativ scundă. Aceasta

se datora faptului că podeaua se afla la nivelul vitraliilor, care văzute de pe laturi, ocupau doar jumătatea de sus a corpului clădirii. Mozaicurile de sticlă colorată reprezentau conştiincios zeci de mii de specii animale care dispăruseră în catastrofa aceea îndepărtată. Oricît îl căută, Keph nu reuşi să dea cu ochii de om. Înaintă spre un cerc de flăcări unduitoare, care izbucneau din mijlocul podelei de marmură. Constructorii creaseră cu abilitate un efect optic : tuburile imense ale turnului erau desigur prevăzute cu diafragme care, micşorîndu-se şi mărindu-se într-o armonie savantă, proiectau lumina asupra unui mozaic strălucitor din pietre preţioase, astfel încît ochiul nu putea niciciînd sesiza ansamblul desenului, ci numai scene ondulante sub forma unui foc rece proiectat în aer. Privite în ordinea justă, toate secvenţele trebuie să fi format o istorie, greu de urmărit datorită rapidităţii cu care se desfăşurau în locuri multiple din interiorul scenei rotunde, cu diametrul de peste o sută de metri.

Fascinat, Keph se opri mai multă vreme, încercînd să descifreze sensul sclipirilor. Lungimea şi diametrul tuburilor exterioare trebuie să fi fost în raport cu mărimea şi durata fiecărei secvenţe. Doar centrul dispărea foarte lent, pînă ce, la un moment dat, întreaga podea fu cufundată în întuneric.

După o oarecare vreme, un punct incandescent se născu drept în mijlocul figurii. Din stînga, fulgere de diamant porniră spre centru ca nişte strigăte tăcute. Punctul crescu, preschimbîndu-se într-un fel de creatură unduitoare înlăuntrul unei ape albastre. De undeva deasupra, o picătură de lumină căzu în interiorul unei cochilii care o sorbi avidă. În altă parte văzu un lupanar şi o femeie cu părul lung, despletit, care urca într-un turn pe o scară de piatră în formă de cochilie. Ajunsă acolo, aprindea o făclie care continua să ardă şi după întunecarea imaginilor precedente.

Istoria se desfăşura acum în mai multe puncte, cu o succesiune din ce în ce mai rapidă de forme şi culori. În mijloc tremura imaginea unei galaxii cu sori care sclipeau rar.

Mintea lui Keph începu să se tulbure, în timp ce corpul se surpa încet pe dalele albe. Ultima închegare

de forme pe care apucă s-o vadă fu aceea a unei roți uriașe de lumină, în care deslușea parcă figura unui om cu brațele larg deschise. Se pomeni tîrît înlăuntrul acestui vîrtej tăcut și rece.

*
* *

Își reveni într-o cameră goală, albă, care primea lumina printr-o fereastră boltită. Privi afară vegetația pitică a unui parc terestru așa cum trebuie să fi arătat înaintea catastrofei. Ploua încet și monoton.

În curînd apa începu să șiroiască de-a lungul dalelor albe ale pereților. Cîte-o picătură se desprindea direct de pe tavan spărgîndu-se de podea cu un clinchet. Pereții nu mai erau imaculați, pete gălbui se întindeau acum pe ei, și camera începu să i se pară sordidă. Cu un zgomot neașteptat se deschise în preajma lui o ușă și îl învălui un curent de aer stătut. Se întoarse.

Nu observase deschiderea, deși constructorii nu se forțaseră s-o ascundă. Încuietoarea ușii era vizibilă. Pătrunse într-un tunel de metal, luminat din loc în loc doar de găuri pătrate pentru aerisire, prin care năvălea nestînjenită ploaia. Pereții tunelului asudau un lichid infect. Pașii răsunau departe. Ajunse într-o încăpere întunecoasă al cărei tavan nu se deslușea. Zarea cenușie care răzbătea din tunel îi fu de-ajuns pentru a vedea, jur împrejur, carcase de oameni și animale pe jumătate îngropate în nisip. Porni înainte fără țintă, căzînd deseori și lovindu-se de obiecte netede cărora le putea pipăi numai forma : cilindrică, ovală, conică, curbă. Se rănise la cap de bazinul unui animal, și-i curgea sînge. Apoi deodată un foșnet, ca acela al unor mii de tîrîtoare, răsună peste tot deșertul întunecat. Ființe de-ajuns de mari, poate șopîrle, îi treceau nestingherite peste labele picioarelor. De data asta nu se împiedică. Teama îl făcu să grăbească pașii, lovind și strivind acele bestii care icneau cu țipete scurte. Corpurile lor împroșcau un lichid cu miros ascuțit, care în scurtă vreme îi îmbibase încălțămintea. Apoi consistența solului se schimbă. Călca direct pe stîncă și valul de ființe necunoscute fîșîia acum în spatele lui.

Urcă o vreme, zgîriat din cînd în cînd pînă la sînge de ghimpii unor tufișuri. Deveni mai prevăzător și începu să umble cu mîinile înainte, orbește, evitînd astfel obstacolele. La un moment dat călcă pe ramuri uscate, dintre care-și alese instinctiv una pentru a pipăi cu ea întunericul. De pe față, sînge amestecat cu sudoare i se prelingea pe sub guler, năclăindu-i haina.

De la un timp simți că urcușul se domolește și parcă, departe, se iscă o geană de lumină. Odată cu apropierea ei deslușì un fel de cîntec monoton intonat de sute de glasuri. Porni într-acolo, cu un fel de speranță, dar se împiedică de un bolovan și în cădere își *pierdu cunoștința.*

*

* *

Își reveni în tumultul glasurilor și luminilor care se apropiau tot mai mult. Cu un efort imens, reuși să se miște. Era plin de sînge, iar mîna dreaptă și fața i se transformaseră într-o rană vie. Tîrîndu-se, ajunse la marginea unei stînci. Chiar sub el se prelingea o coloană nesfîrșită de oameni, purtînd torțe aprinse din care se ridica un fum înecăcios. Procesiunea repeta un fel de litanie din care el nu putea deslușì nici un cuvînt.

Așteptă multă vreme fără să aibă puterea să se ridice. Revărsarea de oameni nu părea să înceteze. Apoi i se întoarse o brumă de forță. Își tîrî picioarele pe cărarea unde nu știa cum putuse ajunge. Cîntecul monoton răsuna acum cînd dintr-o parte cînd dintr-alta, după cotiturile drumului. Curînd, un vînt parfumat îl învălui din față, domolindu-i durerile. Departe, în vale, văzu trei lumini, pesemne ferestrele unei case.

Drumul în coborîre trecea printr-un pîrîu cu apa ca gheața, în care se spălă îndelung. Apoi, deși ochii lui erau răcoriți, căută în zadar punctele strălucitoare. Porni înainte și se izbi de mal. Niște crengi înfrunzite îi sfichiuiră fața. Se săltă pe pămîntul afînat și văzu iarăși ferestrele, acum patru la număr, undeva către dreapta. Îl cuprinse o veselie fără sens la gîndul că abia cu o clipă înainte își pierduse orice speranță datorită obsta-

colului acela nevăzut dintre ochii lui și lumină. Trebuie să fi auzit undeva, poate în operele lui Lobett, că viața umană este o astfel de alternanță obositoare, absurdă, de căderi și ridicări, de euforii și depresiuni. Într-adevăr, nu era confortabil. Dar sentimentul de putere care-l copleșea la ieșirea din fiecare vîrtej al disperării compensa pe deplin impasibilitatea emoțională a hesperienilor.

După trecerea micii ape curgătoare, gîndurile lui Keph se dezmorțiră. Avea o senzație de confort mental și chiar fizic, în ciuda rănilor care-l chinuiau. Realiză dintr-o dată că, de cîteva zile, omul din el se născuse pe deplin, din metamorfoza hesperianului, ca un fluture dintr-o omidă. Spre deosebire de fostul Keph, ale cărui emoții erau paralizate, omul care ieșise din palatul eliminării avea în el o viață psihică bogată, uneori supărătoare, dar oricum bogată.

Deodată urechile lui distinseră sunetul agresiv scos de gîtlejul unui animal. Mai auzise aceste sunete în filmele despre antichitate, dar nu reuși să le identifice decît la o oarecare apropiere. Era lătratul unor cîini, animale domestice dispărute în cursul catastrofei, care de mult de tot serveau la paza locuințelor, iar mai tîrziu ca paliativ pentru carențele afective ale stăpînilor lor. La un moment dat luminile pieiră iarăși din vedere, dar putea să se călăuzească după sunete. Urcă un dîmb și ferestrele îi ieșiră din nou în întîmpinare. De partea cealaltă a înălțimii se afla un drum colbuit, în pulberea căruia mai stăruia parcă ceva din căldura unei după-amiezi toride. Lătratul amenințător al cîinilor răsună din ce în ce mai aproape, apoi se stinse. Keph mai înaintă cîțiva pași, apoi se opri. Zări înaintea lui trei perechi de cărbuni incandescenți, pesemne ochii jivinelor. Cu un mîrîit deloc încurajator, își clănțăniră aproape simultan dinții. Pricepu că se pregăteau să-l sfîșie dar nu putu face nici un gest de apărare. Atunci se deschise ușa casei și un glas poruncitor de femeie chemă cîinii. Dinții lor sclipiră în geana de lumină, la fel ca blănile lor negre, lucioase.

— Cine-i acolo ? întrebă femeia.

Keph Solins răspunse printr-un sunet nearticulat, numai ca să-şi indice prezenţa.

— Eşti om ? răsună iarăşi vocea.

— Sînt om, răspunse el. Mă numesc Keph Solins.

— De unde vii ?

Deşi nu ştia prea bine pe ce tărîm se află şi cîte lucruri poate şti femeia aceasta despre lumea lui, a cărei limbă o vorbea totuşi (cu o solemnitate neobişnuită, arhaică), Keph răspunse :

— Vin din Hesperus.

Femeia îl invită să intre în casă. Cînd trecu pe lîngă ea, îi aruncă prima privire : era mai înaltă cu un cap decît el, dar corpul ei masiv nu era gras. Purta o rochie neagră din care-i ieşeau braţele goale. Faţa ei neclintită, autoritară, nu indica nici o vîrstă.

— Eu sînt stăpîna, îi spuse.

Keph mulţumi pentru primire şi pătrunse într-o încăpere ciudată, construită din blocuri imense de piatră brută, de aparenţă foarte vetustă. Era luminată cu opaiţe de argilă, nu avea geamuri la ferestre, iar pe piatra goală a podelelor erau aşternute piei de animale. O masă mare ocupa centrul încăperii, cu mai multe jilţuri împrejur. Pe pereţi atîrnau cergi de lînă albă cu motive romboidale şi cîteva piei mai mari, groase. Femeia îi făcu semn să se aşeze. Un slujitor bătrîn, şchiop, îi aduse un lighean de sticlă mată plină cu apă, şi un ştergar. Keph nu prea ştia ce trebuie să facă, dar pînă la urmă ghici că obiectul îi fusese prezentat ca să-şi spele în el mîinile, poate şi faţa. Apa şi prosopul se înnegriră de sînge şi praf. Mîna lui dreaptă era carne vie, iar dacă şi faţa sa arăta la fel, nu trebuie să fi fost prea plăcut la vedere.

Stăpîna porunci ceva într-o limbă necunoscută şi slujitorul dispăru în grabă.

— Te-ai rănit, spuse ea. Ghimpii ţi-au sfîşiat carnea.

Şchiopul apăru din nou şi-i trecu peste faţă un unguent subţire pe care-l scotea dintr-o cutie de lemn. Apoi îl unse pe mînă şi Keph putu vedea că substanţa era foarte eficace, întrucît sub atingerea degetelor aspre, rana se cicatriza fără urme.

— Vom vedea mai tîrziu ce te doare, spuse femeia. Acum ia şi mănîncă.

I se aduseră diverse bucate stranii, gustoase, şi o băutură de culoare roşie care trebuie să fi fost ceea ce oamenii antichităţii numeau vin. Membrele i se muiară, apoi, la un moment dat, voinţa îi fu complet paralizată. Continua să vadă şi să audă ca prin ceaţă, dar corpul său era inert, sleit. Se simţi ridicat de braţe vînjoase şi trîntit pe un pat care mirosea a animal. Un opaiţ se apropie de el, îndărătul căruia străjuia faţa împietrită a stăpînei. Îl privi astfel multă vreme, apoi începu să bolborosească ceva într-o limbă solemnă care i se părea familiară, deşi nu avea nimic inteligibil pentru el. La un moment dat făcu nişte gesturi ca şi cum ar fi vrut să scoată ceva din pieptul lui. Încercă s-o respingă, dar instrumentul corpului nu asculta de nici o poruncă a minţii.

Stăpîna apucase desigur de ceva, fiindcă mişcarea mîinii ei fu însoţită de o durere sfîşietoare în pîntece. Încercă iarăşi să reacţioneze, adunîndu-şi de data aceasta toată voinţa de care era în stare. Dar rezultatul fu acelaşi ca şi mai înainte.

Uşa se deschise, făcînd loc servitorului şchiop, care purta o tavă acoperită cu un ştergar. Deasupra se afla un foarfece de aur, cizelat cu fineţe. I-l întinse femeii, care însă îl dădu la o parte cu nerăbdare. Servitorul se retrase.

Keph nu ştia la ce urma să folosească acel foarfece, dar simţi o groază de nespus la gîndul că stăpîna ar putea să-l încerce pe trupul său. Din păcate era condamnat să asiste neputincios la tot ce se întîmpla cu el, ca şi cum eul lui s-ar fi retras într-o citadelă din care ordinele sale nu răzbăteau afară.

Femeia însă nu se folosi de foarfece. Îşi vîrî mîinile, încet, sub coastele lui. De data aceasta nu se simţi nici o durere, deşi vedea dispărînd degetele în carne. Apoi braţele ei se depărtară deodată, trăgînd de coşul pieptului să-l rupă. Oasele şi măruntaiele lui stăteau să se despice, pîrîiau din ce în ce mai tare, pînă ce o deschizătură largă în piept îi eliberă sîngele în şuvoaie. Nu mai vedea mîinile stăpînei, dar le simţea încă presiunea, sub care întreaga sa fiinţă se rupse în două. Fu o explozie totală, din rătăcirea căreia se regăsi cu greu, dar, în mod straniu, complet dedublat. Două conştiinţe

separate deliberau la oarecare distanţă una de alta, auzindu-se şi percepîndu-se distinct.

Stăpîna ieşi, lăsînd uşa larg deschisă. Una din fiinţele care se născuseră din ruperea în două a lui Keph o urmă. Găsind cale liberă, alergă în salturi pînă afară şi se ascunse în iarbă. Pentru prima oară de cînd fusese adus în încăpere, Keph — sau mai degrabă jumătatea din el rămasă acolo — putu să se mişte liber. Se ridică de pe pat, simţindu-se uşor la trup şi la minte, dar parcă lipsit de o parte importantă din el însuşi. Auzea cealaltă fiinţă respirînd rapid în iarbă, parcă vlăguită. Forma ei de existenţă era cu totul diferită de a lui însuşi. La început, energia desprinsă fusese egală cu cea rămasă, dar acum, în timp ce el rămînea acelaşi, constant şi liber, viaţa acelei creaturi elementare se micşora tot mai mult, conştiinţa ei se întuneca. Atunci cînd murmurul ei deveni imperceptibil, Keph rămase din nou unic, deşi profund schimbat faţă de omul plin de răni care intrase noaptea în casa stăpînei.

O întîlni în prag şi-şi luă rămas bun, mulţumind pentru găzduire. Cei trei cîini mari, negri, care se gudurau la picioarele ei îl priviră fără ostilitate. Femeia îl însoţi pînă la drumul de colb, sub soarele răsărit nu de multă vreme.

Fiinţa rămasă în iarbă suspină o dată şi dispăru.

Keph înţelese deodată de ce lumea aceasta, văzută sub lumina zilei, părea stranie : lucrurile nu aruncau umbră.

Stăpîna, cîinii, arborii, el însuşi, erau cu toţii transparenţi pentru soarele acesta.

CAPITOLUL XV : O PARTIDĂ DE ŞAH

Cu mai bine de şapte mii de ani în urmă, cînd profesorul Guillaume fusese cooptat de floarea savanţilor lumii şi venise să locuiască în Hyperboreea, lucrul la care se gîndise cel mai puţin era acela că avea să-şi găsească un prieten. Uscat din fire, Guillaume crezuse întotdeauna că numai neputincioşii au nevoie de au-

dienţa altor oameni. Cei cu care se asociază vor fi sau neputincioşi ca şi ei, ceea ce va provoca o cădere mai rapidă a tuturora, sau nişte profitori vulgari, sau pur şi simplu nişte paraziţi cronici. Pentru a-şi justifica toate aceste teorii, Guillaume trăgea exemple din lumea animalelor acelei vremi.

Nefiind sportiv din fire, unica destindere pe care şi-o îngăduia erau partidele de şah şi, uneori, plimbarea. Pe vremea aceea fuma, dar mai tîrziu avea să abandoneze acest viciu umilitor, cum îl numea el, nu însă înainte de a anunţa de zeci de ori, în mod dramatic, că ţigara abia stinsă fusese ultima din viaţa lui. Fără a fi un personaj schematic, Guillaume funcţiona în celelalte privinţe după principii pe care, în general, reuşea să le respecte. Unul dintre acestea era să nu-şi facă prieteni (de duşmani puţin îi păsa).

În Damian văzuse la început doar un partener ocazional de şah, dar cum, în scurtă vreme, toţi ceilalţi parteneri îl plictisiseră datorită vorbăriei lor nesărate, fizicianul devenise adversarul său perpetuu.

Pînă la catastrofa mondială, unicul subiect de discuţie al celor doi fusese vremea. Cînd aceasta încetase să mai joace vreun rol deosebit în existenţa hyperboreenilor partidele lor de şah deveniseră deja un simplu pretext de întîlnire. Seri de completă tăcere se alternau acum cu discuţii de ajuns de animate. Cînd sărbătoriră o sută de mii de partide jucate împreună, cei doi se puteau numi prieteni, chiar după criteriile foarte severe ale lui Guillaume.

Daina Valente apăruse relativ tîrziu în scenă, dar prezenţa ei nu tulburase cu nimic obiceiurile celor doi savanţi. Fusese unica studentă a profesorului lingvist, ceea ce crease cu timpul o legătură între ei. Simţind că tînăra traversează o criză de identitate, o invitase la Damian, unde ea se stabilise după scurtă vreme în calitate de soţie. Acest titlu pur simbolic şi foarte rar în Hyperboreea şi-l puteau lua numai parteneri care nu fuseseră căsătoriţi înaintea catastrofei şi numai în cazul în care decideau amîndoi să rămînă inseparabili. Guillaume fusese acela care oficiase ceremonia nunţii, lucru care-i

făcuse o vădită plăcere. Afară de ei trei, nimeni nu avusese onoarea de a lua parte la eveniment. Viaţa celor doi savanţi nu suferi nici o schimbare deosebită prin intruziunea Dainei, iar în ce priveşte multele transformări pe care aceasta din urmă avea să le sufere, ele nu răzbătură niciodată la lumina zilei, ci se consumară în sfera strict secretă a dialogului mental cu Damian.

Nu mult după întoarcerea Dainei din misiunea în Hesperus, Guillaume şi Damian îşi jucau obişnuita partidă de şah, cînd un nepoftit îndrăzni să le tulbure liniştea. Era Lester Holiatov, care se anunţă pe ecranul videofonului fără să-şi spună numele.

— Ce-o mai fi vrînd şi ăsta ? mormăi Guillaume. Un saltimbac, un pui de viperă...

Deşi Damian se abţinu de la orice comentariu, nu părea nici el mult mai bucuros de oaspeţi. Totuşi deschise uşa şi-l lăsă pe nepoftit înlăuntru. Agentul se scuză pentru deranj, se prefăcu intimidat de tăcerea tuturor, în fine scoase din buzunar un aparat prevăzut cu o antenă pliantă pe care o desfăşură rapid.

— Astfel convorbirea noastră va putea decurge fără interferenţe, spuse el.

— La ce foloseşte mizeria asta ? îl interogă Guillaume bănuitor, punînd mîna pe aparat.

— La bruierea staţiei de control. O să vă dau o probă.

Lester aprinse ecranul de comunicare internă, dar în locul panoului DIAL CODE care apărea automat în astfel de cazuri, ecranul se umplu de paraziţi.

— O, zise Guillaume bătăios, noi nu avem nimic de ascuns. Aparatul ăsta nu-şi are rostul aici.

Dădu să-l închidă, dar Damian, care nu scosese nici un cuvînt pînă atunci, îl opri cu un gest.

— Chiar dacă dv. nu aveţi ce ascunde, spuse Lester, eu am. Întrucît bănuiesc că unele persoane de aici ar putea fi interesate în ce am de comunicat, iar dv., d-le Guillaume, nu faceţi parte dintre acestea, cred că prezenţa dv. nu este strict necesară.

Vexat, profesorul dădu să se ridice din fotoliu, dar Damian îl opri iarăşi.

— Ce dorești ? îl întrebă în fine pe agent.

— Aș prefera să nu vorbesc față de străini.

— Prietenul nostru nu e un străin. Puteți spune orice în prezența lui.

— Mi-e egal, zise Lester, care în realitate dorea ca lingvistul să rămînă de față. Chestiunea vă privește în mod direct, vreau să spun pe soția dv., așa încît vă luați singur riscul. Dacă cineva trăncănește prea mult, nu va fi vina mea.

— Eu nu trăncănesc ! strigă revoltat Guillaume. Ia te uită cine s-a apucat să-mi dea lecții de onoare ! Un lingău... Nu mai stau nici un minut în prezența lui !

Damian îl potoli iarăși cu un gest, apoi rosti încet dar convingător :

— Te-aș ruga să rămîi. Sfatul tău ne-a fost întotdeauna prețios.

— Să nu mai pierdem vremea, interveni Lester. Mai întîi promiteți că nimic din ce se va vorbi aici nu va ieși dintre acești pereți.

Cei doi se conformară.

— Unde este soția dv. ?

Daina apăru din camera alăturată, de unde probabil ascultase conversația. Calmă, dădu din cap în semn de salut și se așeză într-un fotoliu. Lester nu putu citi nici un semn de rătăcire în ființa ei.

— Doamnă, începu Holiatov, consiliul de securitate al Hyperboreei găsește că există ceva inexplicabil în întoarcerea dv. din misiunea în Hesperus. Se crede că, într-un fel sau altul, ați venit în contact cu Horton și cu Arta Transformării. De aceea prezența dv. în Hyperboreea e considerată periculoasă pentru siguranța omenirii. Desigur, securitatea ar vrea să vă elimine, dar nu îndrăznește s-o facă *aici*, întrucît aceasta ar avea urmări deosebit de grave pentru întregul nostru sistem de conducere. Ar vrea să vă convingă s-o faceți voluntar, dar se pare că, față de ei, ați jucat abil rolul unei persoane în stare de șoc. Vă felicit din inimă pentru această admirabilă comedie ! Numai că ea nu a îndepărtat primejdia : securitatea a decis să vă elimine *în afara* teritoriului Hyperboreei.

Se lăsă tăcerea. Guillaume era foarte înfuriat de cele auzite, dar deocamdată manifestările sale de protest se reduseră la niște sunete nearticulate. În sfîrșit, Damian întrebă :

— Și cum urmează să fie transportată soția mea în afara Hyperboreei ?

— Tocmai aici este problema : atîta vreme cît este în stare de șoc, soția dv. nu poate fi trimisă în nici o misiune. Iar atunci cînd nu va mai fi, ar putea fi convinsă, prin mijloacele de persuasiune bine cunoscute, să ceară ea însăși eliminarea.

Guillaume avusese între timp o revelație, așa că începu cu o falsă bunăvoință în glas :

— Iar dumneata, din pur altruism, ai venit să ne aduci asta la cunoștință... În curînd, domnule Holiatov, îți vom vărsa toți trei lacrimi de recunoștință la picioare. Prin acest gest dovedești încă odată că faima dumitale de sfînt, de ajutor al oropsiților, de om integru, incoruptibil, plin de milă și de intenții pacifice era bine meritată. Îți mulțumim domnule Holiatov, îți mulțumim...

Agentul făcu un gest de plictiseală și se pregăti să-l întrerupă, dar atunci Guillaume izbucni cu voce patetică :

— Spion de trei parale, lucrurile sînt limpezi ! Ai primit misiunea să debarasezi Hyperboreea de o persoană „contaminată", dumneata care spurci locul unde te așezi ! Și mai ai curajul să vii în casa viitoarei dumitale victime ca și cum ai vrea s-o salvezi !

Lester se adresă rece lui Damian :

— Rugați-l pe prietenul dv. să se calmeze. Lucrurile sînt mai complicate decît se pare. Din motive de care profesorul Guillaume nu este străin, securitatea nu mai are încredere nici în mine, într-un cuvînt vrea să mă elimine. Nu neg că am primit misiunea de a o îndepărta din Hyperboreea pe soția dv., dar aceasta înseamnă pur și simplu că vom părăsi teritoriul *amîndoi deodată,* pentru a fi eliminați împreună fără nici un risc. Acesta este motivul pentru care vin la dv., nu purul altruism (deși, în treacăt fie spus, am refuzat această misiune încă înainte de a ști că sînt implicat în ea pînă la gît).

— Atunci ce cauți ? rosti Damian cu voce slabă.

— Caut protecție, spuse apăsat Lester, deși nu fusese niciodată mai convins ca atunci că insul acela firav din fața lui nu putea fi Mutantul.

— Protecția *cui* ?

— Protecția aceluia care a ajutat pe aceste două persoane — și arată mîna către Daina și către Guillaume. Protecția singurei forțe care poate ține în șah nu numai neputinciosul serviciu de securitate al Hyperboreei, ci pe însuși Horton.

În cameră se lăsă tăcere, pe care numai Guillaume o întrerupse prin niște sunete ciudate. Își amintea scena prin care fusese salvat de la o moarte sigură prin intervenția supranaturală a acelui bătrîn. .

— Bătrînul mi-a făcut cu ochiul, spuse el în cele din urmă, convins. Nimeni nu-l luă în seamă. Damian rămăsese neclintit și părea că se gîndește dacă să ia sau nu o hotărîre neplăcută.

Vocea Dainei, deși calmă și melodioasă, îl surprinse în clipa aceea pe Lester ca un foc de armă :

— D-le Holiatov, misiunea d-tale nu este imposibilă. Pe aici prin apropiere se află un dublu al meu care ar putea fi utilizat în acest scop. Doar că accesul la el pare dificil și riscant.

Agentul se rezemă de speteaza fotoliului și ascultă cu atenție. Dar problema a cărei soluție o rumega nu era atît eliminarea Dainei, cît identitatea bărbatului ei. Putea fi luată lunga lui ezitare drept un semn de admisiune ? În mintea lui se înfiripă atunci un plan prin care putea ușor să prindă două păsări într-un singur laț.

CAPITOLUL XVI : ARTA TRANSFORMĂRII

După ce gemetele ființei ascunse în iarbă încetară și Keph își luă rămas bun de la stăpînă, porni tot înainte pe drumul colbuit, înregistrînd scurgerea monotonă a cîmpurilor și pădurilor.

La apusul soarelui ajunse în preajma unei cetăți cocoțate pe o colină cu maluri povîrnite, roase de torenți. Drumul se înfunda în vadul unui rîu cu unde roșii, lu-

toase. Keph se opri în fața apei nu atît pentru a delibera dacă avea s-o treacă sau nu, cît pentru a asculta zgomotele ciudate care răzbăteau din castel. Din cînd în cînd vîntul aducea pînă la el, deasupra apei, cîte un hohot înfundat de rîs, apoi glas de mulțime veselă. Poate să fi rămas mai multă vreme în ascultarea sunetelor, în tot cazul încordarea atenției îl împiedică pînă în ultima clipă să vadă că o barcă se îndrepta spre el. Auzi clipocitul vîslelor cînd barca se opri lenește în mal, la un pas de el. Un om păros, netuns, cam murdar, îmbrăcat într-o blană întunecată de animal, își sclipi dinții și, spre mirarea lui, i se adresă în limba hesperiană :

— Ai călătorit bine ?

Keph nu răspunse, scrutînd omul pentru a-i pricepe intențiile.

— Oamenii din cetate te așteaptă, zise luntrașul.

Keph sui în barcă fără șovăială. Simțea că de partea cealaltă a rîului călătoria lui se va încheia.

Luntrea îl duse la o scară de marmură care urca spre o piață plină de oameni zgomotoși și veseli. Pesemne că zvonurile care ajunseseră la urechile lui Keph cînd se afla de partea cealaltă a apei proveneau de aici.

Întreaga piață fusese scobită în colină și pavată cu granit. Scări pornind din două laturi duceau în sus, dar în timp ce treptele strîmte din față păreau să urce spre cetate, în dreapta, șapte sau opt trepte lungi de marmură se opreau în fața unei colonade impunătoare. Îndărătul ei se căscau ușile unui templu.

Mulțimea nu ocupa atît mijlocul pieței, cît scara și galeria templului. Erau bărbați și femei îmbrăcați în costume strînse pe corp, uneori cu pelerine albe sau negre.

În momentul în care Keph debarca fără să atragă atenția celor din piață, o siluetă se desprinse dintr-un grup și-i ieși în întîmpinare, înfășurată într-o mantie scurtă. Ocupat să privească lumea și locul, Keph n-o observă decît atunci cînd se opri înaintea lui.

— Bine-ai venit, îi spuse femeia, erai așteptat. Și-i întinse o mînă mică, nervoasă, care spînzură o clipă în aer, apoi se strînse și se retrase încet, jenată. Keph rămăsese uluit de apariție, pe care nu putea s-o identifice, deși o cunoștea atît de bine. Apoi îi strigă numele : Elisa,

și părea că se bucură, deși nu făcu nici un gest de apropiere.

Femeia îi zîmbi și-l luă de mînă, trăgîndu-l spre scara care suia pieptiș pînă la cetate.

Urcușul dură mult, dar în cele din urmă, pe un drumeag nesigur între zidul de piatră și prăpastie, ajunseră în fața unor porți uriașe de lemn. Un individ gras, murdar, care nu le acordă nici o atenție, ședea pe pragul unei uși închise. Fără a-l da la o parte, Elisa se strecură pe lîngă el și strigă ceva printr-o gaură rotundă din mijlocul ușii, care se deschise imediat, dar în afară și nu înlăuntru, rostogolindu-l astfel pe grăsan pînă aproape de marginea prăpastiei. Elisa se uită la el și rîse, în timp ce omul se ridicase și se scutura de praf, aruncîndu-le priviri de ură. Intrară într-o piațetă dreptunghiulară care ducea la niște scări, în timp ce ușa, trîntită iarăși, bubuia sub loviturile și amenințările individului rămas afară. Deși acesta părea sincer jignit și înfuriat, Elisa rîdea din inimă.

— Nu-l lua în seamă, spuse, e o simplă glumă.

În capătul scării dădură iarăși de o piață pavată cu granit, unde se aflau cîteva grupuri de oameni îmbrăcați în haine de culori deschise. Jur împrejurul pieței, o colonadă de-ajuns de scundă delimita o galerie din care apoi se desfăceau, pe sub locuințe, bolți care păreau să conducă la străzile unui oraș. Cu aceeași bună dispoziție, Elisa îl împinse pe o ușă de sticlă, înlăuntrul flancului drept al galeriei, într-un birou unde se afla același individ gras din fața porții, doar îmbrăcat și pieptănat mai îngrijit. Pătrunse înlăuntru singur și, fără să se scoale, omul îl invită să ia loc pe un scaun de lemn vopsit în alb.

— Eu sînt directorul, îi spuse. Cu ce vă pot fi de folos ?

Keph nu știa prea bine ce să-i spună, deși avea certitudinea că ajunsese la capătul călătoriei sale.

— Aș dori să văd Arta, bîigui el, dar în același timp se gîndi că poate acești oameni desemnau altfel acel fenomen și că exista posibilitatea ca directorul să nu-l înțeleagă.

— Arta ? întrebă directorul, și de uimire bărbia îi căzu deodată, dar nu se opri la timp, ci continuă să cadă ca printr-o pungă de piele, pînă ce se lovi cu zgomot sec de tăblia mesei. Omul păru foarte supărat și-l fulgeră din priviri pe Keph, dar, cum era de așteptat, nu putu scoate nici un cuvînt pînă ce nu-și fixă, cu mîna, maxilarul inferior la loc, iar gușa i se strînse pe măsură ce brațul urca. Totuși se pare că întreaga operație nu fusese perfectă, întrucît actualul director avea nu una, ci două bărbii !

Toată scena fu atît de grotescă, încît Keph, după un moment de veselie, începu să nu se mai simtă la largul său alături de acest individ. Cu o voce care-i trăda nerăbdarea, dar care în același timp nu mai era vocea sa dinainte, omul îi arătă ușa :

— Eu sînt directorul, spuse el, nu aici vei obține ceea ce dorești. Eu am treburi mai importante de făcut. Caută-l pe Dennis, el o să-ți arate.

Ușurat, Keph ieși din birou poate mai repede decît s-ar fi cuvenit. În piață, o zări pe Elisa care se alipise unui grup și discuta animat cu o femeie zveltă, îmbrăcată după moda antichității cu o rochie scurtă brodată, de culoare albă, și, în picioare, cu pantofi albi cu tocuri. Aruncîndu-și ochii împrejur, văzu că mai multe persoane erau îmbrăcate ca în anii dinaintea catastrofei, în timp ce altele purtau invariabila salopetă de astronaut.

Prima persoană pe care o încrucișă nu păru să știe unde se află Dennis, dar a doua, un bărbat pe care Keph l-ar fi putut descrie cel mai bine drept unsuros, cu ochi negri ca măslinele, din care aveai impresia că va curge untdelemn, îi arătă cu degetul un grup de persoane reunite înlăuntrul galeriei. Se îndreptă către ei și deosebi mai mulți adolescenți de ambele sexe care căscau gura la un bărbat de-ajuns de înalt și atletic, cu o figură foarte familiară, împodobit cu o coamă buclată și o barbă blondă roșietică. Nimeni nu scotea nici un cuvînt, cu excepția a două tinere care, la apropierea lui Keph, se luară de mînă și, șoptindu-și ceva la ureche, se apucară să chicotească. Keph observă un fenomen ciudat : pe tot drumul de la stăpînă și pînă la apă fusese complet aneste-

ziat, nu simţise nici foame, nici sete, nici oboseală, într-un cuvînt, nimic din ceea ce-i putea aminti că este un om. Dar de cum pătrunsese în cetate, toate aceste senzaţii interne se întorseseră la el, iar acum simţea, de exemplu, că asudă din greu şi nu prea ştie să se orienteze. Le abordă, bîlbîind, pe cele două fetişcane, care se nimeriră să fie mai aproape de el pe traiectoria care ducea la grup.

— Spuneţi-mi, vă rog, unde l-aş putea găsi pe Dennis ?

Veselia fetişcanelor deveni aproape paroxistică : ele începură să salte, apropiind şi despărţind ritmic călcîiele şi palmele mîinilor înălţate deasupra capului, în timp ce strigau :

— Den-nis, Den-nis...

Bărbatul cu barbă se desprinse din mijlocul grupului, îndepărtă fără brutalitate pe cele două fete, apoi se postă în faţa lui Keph.

— Eu sînt Dennis, îi spuse. Cu ce vă pot fi de folos ?

Deşi aveau aceeaşi înălţime, omul din faţă i se păru lui Keph foarte impunător. Cu o voce timidă îl rugă :

— Directorul mi-a spus că aţi putea să-mi arătaţi Arta Transformării...

— Cu plăcere, se înclină Dennis.

În aceeaşi clipă, coloanele dispărură. În faţa lor se afla acum valea de-ajuns de adîncă a unui munte, prin care curgea un rîu limpede. Fără măcar să se dezbrace, Dennis se aruncă de pe mal în rîu, spre amuzamentul băieţilor şi fetelor adunaţi să privească, apoi ţîşni de jos ca o săgeată şi ateriză drept în mijlocul lor. Bineînţeles, era complet uscat.

Cînd picioarele lui atinseră pămîntul, din rîu izbucniră flăcări uriaşe care cuprinseră valea. Muntele din faţa lor se topea văzînd cu ochii, iar materia albă care curgea în prăpastie se acumula mai jos sub forma unui lac dens ca de ceară.

Totul încetă la fel de brusc cum începuse. Dennis îi zîmbi şi-l bătu pe umăr :

— Mulţumit ?

Apoi dispăru în mulţimea din piaţă.

Foarte curînd se petrecu o mare mișcare, propagată rapid de la un grup la altul. Cineva îl antrenă și pe Keph în ea :

— Să coborîm pînă la Peștera Albastră, Dennis va da acolo un spectacol.

Toată lumea se îngrămădea spre scară, iar în mișcarea dezordonată Keph o recuperă pe Elisa, prinsă acum într-o discuție importantă cu tînărul acela din care te-așteptai la orice moment să țîșnească ulei de măsline.

Împins către femeia cu rochie de dantelă, Keph o recunoscu deodată, deși avea acum părul mult mai lung, de culoarea mierii.

— Daina Valente, o chemă el și femeia îi zîmbi scurt, fără să-și arate dinții.

— Dennis cu barbă, Dennis fără barbă, e greu să te mai dumirești cine e fiecare.

Keph crezu că nu înțelesese bine și se prezentă :

— Sînt Keph Solins, vin din Hesperus. Ați fost la mine nu de mult, pentru a...

Se opri, văzînd că interlocutoarea îl privește amuzată, apoi izbucnește în rîs.

— O, ești ultimul venit ! Și nimeni n-a avut încă grijă să-ți explice ! Dacă ai răbdare, vei afla unele lucruri.

Mișcarea generală îi despărți, dar Keph putea vedea cum femeia discuta iarăși cu Elisa și, amîndouă, foarte vesele, îl arătau cu degetul.

CAPITOLUL XVII : UN AGENT

Pentru prima oară în viață optimismul îl părăsise pe Lester Holiatov, în ciuda faptului că avea un plan extraordinar. Dar, chiar dacă planul avea să reușească — ceea ce depindea de prea multe imponderabile — situația lui nu era deloc roză. În cel mai bun caz, dacă avea să scape de eliminarea pe care i-o puneau la cale tocmai aceia în favoarea cărora optase, avea să se ascundă ca oamenii primitivi într-o grotă, unde va dispune de ener-

gie, să spunem, zece ani, după care va fi nevoit să se hrănească la fel ca ei, să adopte deci modul lor de viață.

O altă posibilitate ar fi fost să-i ceară adăpost lui Horton. Dar Lester Holiatov putea avea pentru Horton o oarecare valoare doar în măsura în care îndeplinea încă o misiune pentru Hyperboreea, se bucura de încrederea superiorilor, avea o șansă de a-l descoperi, în fine, pe Mutant. Nu și-l imagina pe Horton capabil de acte dezinteresate de caritate și, în plus, îi era tot atît de greu să se imagineze pe el însuși în lumea aceea bizară a Artei, alături de omul — sau zeul — pe care-l temea și ura mai mult decît orice pe lume. Această contabilitate realistă a șanselor avu darul să-l liniștească. Exista întotdeauna o cale de scăpare. Își recăpătă optimismul său funciar și se apucă să perfecționeze planul pentru a elimina toate riscurile inutile. În cele din urmă fu absorbit cu totul de frumusețea și ingeniozitatea detaliilor, astfel încît voia bună și aerul triumfător îi reveniră pe de-a-ntregul.

McKellog organizase o întîlnire între Daina și dublul ei, într-un loc cît se poate de ciudat : îndărătul camerei de control. Or, nimeni în afară de doi ofițeri superiori ai securității și de personalul tehnic nu avea acces la acea încăpere strict secretă. Toată expediția lui McKellog fusese un bluff destinat, pe de o parte, să dea un amplasament fals al camerei și, pe de alta, să exagereze dificultatea accesului la dublul Dainei. În realitate, era probabil că ceea ce Daina luase drept stația de control a Hyperboreei, era numai controlul incubatoarelor și al automatului septic, iar dublul ei trebuie să fi ocupat una din acele săli destinate personalului care se îngrijea de educația copiilor. Mai mult, dacă deducțiile sale erau corecte, dublul Dainei trebuie să fi apărut în public, probabil cu o perucă și o mască parțială, avînd grijă să arate astfel, încît să nu suscite nici interesul nici atracția fizică a colegilor ei de muncă. Cea mai nimerită profesie pentru o astfel de persoană era aceea de educatoare, întrucît acestea, fiind mereu la dispoziția copiilor, puteau rareori să iasă în lume.

Fostul agent dispunea de puțin timp ; unica posibilitate de a obține o amînare ar fi fost să-l înduplece pe

McKellog. De aceea prima lui acțiune, după stabilirea planului, fu să-i dea telefon.

— Ceva nou ? întrebă ofițerul.

— M-am răzgîndit, îi răspunse Lester. Cred că e cazul să stăm de vorbă.

— Spune ce ai de spus, îl îndemnă rece vocea de la celălalt capăt al cablului.

Era un semn foarte rău că McKellog nu voia să-l reîntîlnească. Însemna că soarta sa fusese decisă în mod definitiv : sfîrșitul lui trebuie să fi fost o chestiune de ore.

— McKellog, îi spuse fără să se alarmeze, cred că e mai simplu dacă lucrurile se rezolvă pașnic. Trebuie să te informez că dispun de un dezintegrator...

Bluff-ul fostului agent se baza pe un dat real : în mod cu totul inexplicabil, un dezintegrator fusese sustras din depozitul de arme și nu i se dăduse încă de urmă. Dar, din păcate, hoțul nu fusese el. Unica armă pe care reușise s-o ascundă era unul din acele mici generatoare de ultrasunete care pot îmbolnăvi într-o secundă oamenii și animalele pe o rază de circa douăzeci de metri, dîndu-le vărsături și dureri insuportabile de burtă. Antidotul acestor efecte era o pastilă minusculă, din care Lester furase un tub întreg, încă nedeschis. Arma aceasta inofensivă făcuse parte din dotarea poliției înaintea catastrofei, dar dacă putea ține piept cu succes unui revolver din acele vremi, nu se măsura în schimb cu un dezintegrator decît dacă acesta se afla într-o mînă prea nepricepută.

McKellog păru de-ajuns de sceptic :

— Ce reprezintă acest dezintegrator, întrebă el mai bine dispus, o moștenire recentă de la vreo fostă cucerire?

Pentru Lester, schimbarea de ton însemna o șansă.

— McKellog, spuse, să lăsăm dezintegratorul, care e un ultim instrument de apărare. Ceea ce-ți cer eu este o simplă întrevedere pentru a-ți formula planul meu. Sînt de acord cu termenii generali ai propunerii pe care mi-ai făcut-o. Ceea ce-ți cer e o garanție...

— Holiatov, îl întrerupse ofițerul, voi încerca să văd ce se poate face. Telefonează din nou peste o oră.

Apoi adăugă : *Dacă ai timp,* şi închise. Nu spusese „dacă *mai* ai timp", fiindcă astfel mesajul ar fi fost prea clar, iar McKellog avea şi el superiori care-i interceptau conversaţia şi aveau să-l tragă la răspundere. Se limitase la a face o glumă (cine nu are timp să dea un telefon, cînd e cu laţul de gît şi salvarea lui depinde tocmai de acest gest ?), dar îi comunicase în acelaşi timp o informaţie foarte preţioasă : că avea clipele numărate, era în pericol imediat şi că McKellog avea să-l revadă vreodată doar dacă va reuşi să dea un contra-ordin, să-i oprească din drum pe oamenii însărcinaţi să-l elimine într-un fel sau altul. Or, singura posibilitate de a-l scoate din uz era simularea unui accident grav, care să excludă regenerarea celulară. Dezintegrarea nu intra însă la socoteală, fiindcă ar fi bătut prea mult la ochi. Mai probabilă era o explozie, eventual un incendiu.

Privi împrejur : coridorul era pustiu, un loc ideal pentru un atentat. Se lipi de perete şi privi cu oroare maşina electrică de care tocmai se folosise. Se depărtă în grabă, căutînd prin buzunare tubul cu pastile care contracarau efectul ultrasunetelor. După ce luă una, se furişă cu micul generator în mînă pînă la o încrucişare. Îl puse în funcţie şi aşteptă. Nu după multă vreme auzi într-adevăr paşii apăsaţi ai cuiva care se depărta repede, peste care se suprapuse însă zgomotul şi flacăra unei explozii teribile. Ceea ce-l salvă de la a fi proiectat ca o ghiulea prin ţeava aceea metalică fu faptul că pătrunsese deja în coridorul lateral, pe urmele fugarului. Suflul nu-l izbi direct, ci numai în măsura în care aerul în deplasare avu un efect de sugere şi asupra tubului perpendicular unde se afla Lester acum. Se agăţă cu mîinile de un stîlp metalic şi rezistă astfel, cu restul corpului plutind în spaţiu, la forţa de tracţiune care-i dizloca încheieturile braţelor.

Suflul exploziei trebuie să se fi propagat prin toate coridoarele deschise, producînd daune. Accidentul era primul în mii de ani, de aceea avea să suscite o impresie vie asupra populaţiei. Repetarea lui era greu de imaginat. Socotind că în curînd avea să se adune lume, Lester încercă să recupereze generatorul de ultrasunete care-i scăpase în cursul evenimentelor, dar se lăsă păgubaş.

Unda de şoc trebuie să-l fi antrenat cine ştie unde. Porni atunci prin coridorul în care, cu puţin înaintea exploziei, dispăruseră paşii aceia precipitaţi. În fund, o maşină electrică fusese aruncată de explozie într-un stîlp, iar înlăuntrul ei se afla un om rănit la cap. Nu prea avea timp de sentimentalisme ; unicul lucru care-l interesa era să vadă dacă poate să-şi procure o nouă armă. Aproape de necrezut, omul purta, într-un holster prins cu curele încrucişate, un revolver din epoca antichităţii, cu opt gloanţe. Era un aparat mare şi greu, dificil de mînuit din cauza reculului, dar probabil destul de precis. Nu avu timp să detaşeze curelele ; căută prin buzunarele rănitului, dar nu găsi altceva decît o cutie de muniţie şi o cheie mică de metal galben.

De-ajuns de aproape răsunară voci şi Lester îşi întrerupse cercetările. Omul avea să fie salvat şi repus pe picioare în decurs de cîteva zile. Fostul agent al Hyperboreei, acum agent al nimănui, o luă la goană în direcţia opusă glasurilor, jenat de ţeava uriaşă a revolverului care i se zbătea sub centură. La capătul altui coridor descoperi o maşină electrică în bună stare şi compuse pe tabloul de bord codul grădinii centrale, în inima căreia nimeni n-ar fi îndrăznit să atenteze la viaţa lui. De acolo chemă la telefon biroul lui McKellog şi-i comunică satisfăcut :

— Trebuie să-ţi dau raportul în locul unei persoane, care, mă tem, nu e disponibilă. Ofiţerul tăcu o vreme, apoi îl invită încercînd să-şi controleze furia mocnită din voce :

— Vino imediat aici.

— În nici un caz, spuse Lester. Te aştept în grădină, singur.

Dar de fapt se asunse la intrarea unuia din coridoarele radiale, pentru a spiona orice mişcare suspectă.

CAPITOLUL XVIII : PEŞTERA ALBASTRĂ

Keph n-ar fi putut spune dacă peştera albastră era o operă a naturii sau un artificiu al omului. Lungi galerii de beril străveziu se revărsau deodată în amfiteatre

largi sau încăperi misterioase scăldate în aceeași lumină aproape sinilie care traversa pereții.

Obosit de manifestările zgomotoase de exuberanță ale celorlalți, Keph o porni la întîmplare printr-o pîlnie strîmtă, pînă cînd glasurile și pașii mulțimii se stinseră. Lumina se închidea treptat pe măsură ce coridorul cobora, pentru a izbucni din nou în toate nuanțele albastrului de cîte ori vreo încăpere înaltă i se boltea în cale. Rătăci multă vreme astfel, cu senzația stranie că piatra însăși, ca un imens ochi azuriu, îl privește însoțindu-i mersul. O încordare a cărei sursă rămînea misterioasă, îl împresura ca și cum o ființă enormă l-ar fi spionat din toate părțile. Apăsat de actualitatea ei nevăzută dar omniprezentă, Keph se întoarse din drum. Pereții zăngăniră, iar stalactitele albastre tremurară, apoi prinseră deodată viață ca niște tentacule și încercară să-l rețină. Avu impresia că se află într-un stomac uriaș de sticlă albastră care încerca să-l mistuie. Ca pentru a-i confirma această halucinație, picături de rășină albastră începură să se prelingă ici și colo din vîrfurile turnurilor de beril, spărgîndu-se, cu zgomot cristalin, de suprafața lucie a podelei. Încetul cu încetul tremurul se liniști, iar peștera își schimbă înfățișarea. Rășinile sfărîmate începură să se conglomereze sub puterea unei atracții misterioase, formînd structuri mobile care închipuiau case, oameni, animale, plante, istorii. Își aminti deodată de palatul eliminării și de roata aceea de foc care-l cuprinsese în vîrtejul ei. Cele două fenomene erau asemănătoare și, dacă nu erau datorate unei imaginații nebunești, trebuie să fi avut aceeași semnificație ocultă. Îl izbi deodată sentimentul eliberator că toată această construcție instabilă așteaptă din partea lui ceva, îi cere să-și manifeste prezența. Șovăi o clipă, neștiind pe cine să invoce : pe director, pe Dennis, pe Daina, pe stăpînă, pe Elisa... Presimțea că fiecare dintre ei ar fi putut să-i dea răspunsurile căutate, dar nu-și dădea bine seama de la cine ar fi preferat să le primească. În cele din urmă glasul lui ezitant o chemă pe Elisa. Structurile complicate din piatră albastră, peștera însăși se sfărîmară deodată lăsîndu-l într-o grădină fermecătoare, sub mîngîierea vîntului. Un rîu cobora dintre coline, iar la marginea

unei mici cascade odihnea trupul imobil al Elisei. Părea că doarme.

Keph simți în spatele lui o prezență și se întoarse. Era parcă imaginea lui în oglindă, dar cutele de pe fața omului erau mai adînci, ochii mai vii, ținuta mai dreaptă. Îi recunoscu în același timp pe Dennis, ale cărui trăsături familiare fuseseră mascate de barbă. Înțelese în sfîrșit că se află înaintea Artistului și că el însuși nu era altceva decît un dublu, tîrziu apărut, naiv, al acestuia.

— Elisa doarme, îi spuse Dennis. Acum te afli înaintea adevăratei Elisa, cea pe care nimeni n-a cunoscut-o niciodată, nici măcar ea însăși. Noi n-o putem tulbura. Poți întîlni un număr nesfîrșit de Elise părelnice, dar pe cea adevărată n-o poți contempla decît dinafară. Sîntem aici în visul ei, în care nu încape nimeni altcineva. Sînt oameni în visurile cărora este loc pentru alții. Uneori, în cazul foarte rar al marilor iubiri sau al marilor prietenii, visele se pot împleti în mod desăvîrșit, astfel încît două ființe autentice să trăiască în același vis. Dar Elisa nu dorește pe nimeni în lumea ei : doar o grădină minunată și singurătatea.

Cu părere de rău, Keph își urmă dublul și maestrul pe cărări care străbăteau îndemînatec niște hățișuri, pînă cînd ajunseră la o casă de țară.

— Să intrăm și să ne odihnim, propuse Dennis.

Se instalară confortabil pe prispă, în fața unei mese cu băuturi răcoritoare din care Keph se servi lacom. Simțind apoi că niciodată nu e prea mult răgaz pentru adevăr, începu să-i pună întrebări celuilalt. Dennis îi potoli surîzînd ardoarea, rugîndu-l să asculte mai bine esențialul, urmînd ca mai tîrziu să-și răspundă singur la întrebările rămase, să-și aleagă singur calea. Acum, în scurtul răstimp pe care i-l putea dedica în întregime fără ca prin aceasta bunul mers al lumii să sufere, avea să-i povestească ceva despre viitor, despre soluția enigmei umane.

— Un om deprinde o artă în decursul timpului, chiar dacă natura l-a înzestrat dintru început în mod deosebit. Tot așa, cînd mi s-a revelat secretul Artei Transformării, eram ca un copil care poate cînta pentru prima dată, șovăielnic, o sonată de vioară. Cu cît mai mult o va repeta,

cu cît repertoriul lui se va lărgi, copilul de atunci va stăpîni mai bine posibilitățile instrumentului său, misterele auzului, ale emoțiilor publicului. Abia mult mai tîrziu va putea deveni un interpret vestit. Lucrurile sînt și mai complicate dacă același instrumentist vrea să devină compozitor. Atunci va trebui să cunoască la perfecțiune posibilitățile nu ale unuia, ci ale tuturor instrumentelor unei orchestre, teoria armoniei și a contrapunctului etc.

După mii de ani, cunosc Arta Transformării atît încît să pot compune un concert. Dar la început eram ca un școlar naiv care învăța rudimentele muzicii : tot ceea ce știam era că muzica există.

De aceea drumul meu a fost presărat cu greșeli. Am crezut ferm în mode, în profețiile vîrstei tehnologice, în ideea Libertății fără efort. Am construit, pe ruinele antice, o lume perfectă care s-a dovedit statică și inutilă. Iar în ultimă instanță, efortul meu milenar de a aduce în ființă această lume s-a dovedit relativ : cu ajutorul Artei, Hesperus, Civilizația în care ai trăit, ar fi putut fi creată într-o clipită.

Nu vreau să crezi că, pentru acela care stăpînește Arta, n-ar exista nici o „realitate". Dimpotrivă, există lucruri *date*, imuabile : mințile umane. Dar fiecare dintre acestea se diferențiază de celelalte doar în măsura în care, prin Arta Transformării, nu pătrunde într-o unitate inteligibilă. În principiu, toți indivizii umani au fost destinați să atingă arcanele Artei. Dar ciudățenia acestui proces constă în faptul că umanitatea ca grup este dintr-o dată salvată în momentul în care *un singur membru al ei* devine maestru al Artei.

Desigur, mă vei întreba ce se întîmplă, în acest caz, cu ceilalți. Ei bine, nimic. Li se deschid cîteva căi și o singură soluție pentru fiecare. Această soluție depinde de esența individului. Adineaori ai călătorit în visul cuiva, al Elisei. Aceasta este soluția ei finală : o viață conformă esenței Elisei, înlăuntrul visului ei celui mai intim.

N-am descoperit acest lucru decît foarte tîrziu, după ce omenirea fusese distrusă, și noi, cu ajutorul tehnologiei, am încercat să construim paradisul Civilizației, adică

o soluție valabilă pentru toți. Acest lucru nu era însă posibil decît cu oameni lipsiți de vise, cu hesperienii. Experimentul nostru a demonstrat că tehnologia este bună pentru roboți, nu pentru oameni. Omul este ființa care aspiră către Artă prin vis. *Unica și ultima lui împlinire este aceea de a i se permite să trăiască înlăuntrul propriului său vis.*

Din păcate însă, un hesperian nu mai are acces la această posibilitate finală. El trebuie lăsat să trăiască în Convietuire, să se bucure de Libertatea fără efort.

Dar există și foarte mulți oameni care nu-și pot găsi pacea niciodată. Visul lor personal este tulbure, plin de teroare, de resentiment față de ceilalți ori față de ei înșiși. A-i face să trăiască într-o asemenea realitate ar echivala, pentru ei, cu o condamnare la pedepsele infernului. Un infern pe care fiecare-l duce cu el oriunde se învîrte. Prin Artă, ei pot fi salvați de infern, dar nu vor cunoaște niciodată adevărul. De aceea trebuie lăsați să trăiască înlăuntrul lumii.

Lumea însăși a fost întotdeauna și a rămas o ficțiune a Artei, în scopul de a salva într-un fel pe condamnații la infernul personal. Din cînd în cînd, prin moarte, aceștia se recufundă în ei înșiși, iar Arta, răbdătoare, îi aduce înapoi. Nu știu dacă există vreo predestinare pentru eternitate, sau dacă au oarecari șanse de salvare. Oricum, azi lucrurile s-au schimbat, oamenii s-au împuținat pe lume, dintre aceștia mare parte — hyperboreenii — sînt nemuritori. Tot ce știu este că umanitatea a fost gîndită ca un mecanism de salvare. De aceea poate că fiecare ins a avut un grad de libertate, o libertate supremă de care nu s-a putut folosi fiindcă-i lipseau în schimb libertățile mai puțin importante.

Toate acestea sună aproape a teologie. Poate că și teologia va fi fost un mijloc de a descrie raportul omului cu Arta. Poate că, de fapt, omenirea a fost deja de multe ori salvată prin accesul la Artă al vreunui individ. Dar acesta nu trebuie să fi vegheat prea mult la cîrma lumii. Pînă la urmă, puterea inteligibilului unic trebuie să-l fi integrat ca pe o picătură într-un ocean.

Acum ai aflat ceea ce era mai greu de înțeles. Eu trebuie să plec. Restul îl vei descifra singur.

*
* *

Keph se pomeni dintr-o dată într-o încăpere a Peșterii Albastre. Lumea aceasta cristalină i se păru acum familiară. Îi urmă invitația prietenească de a se stabili acolo. Lumina bătea acum către violet adînc și omul se îngriji de un culcuș pentru noapte.

CAPITOLUL XIX : O ÎNTÎLNIRE NEPREVĂZUTĂ

Planul lui Lester Holiatov, perfect în toate amănuntele, se termina însă în fața a două semne de întrebare : ce va întreprinde Mutantul și ce se va întîmpla cu el însuși. Rezultatul necunoscut al atîtor mișcări abile îl tortura mult mai mult decît amintirea pericolului prin care trecuse. De aceea nu observă momentul exact cînd McKellog pătrunse în grădină. Îi zări numai silueta înaltă, puțin curbă, înaintînd agale printre copaci. Nu părea să fi predispus o capcană. O femeie cu un copil de vreo zece ani, un grup de oameni care discutau animat, doi îndrăgostiți se aflau în grădină încă din momentul în care-l chemase la telefon pe ofițerul de securitate. Înregistrase cu atenție toate mișcările și excludea posibilitatea ca vreun agent să se afle în perimetrul acoperit de vegetație. Ridică piedica de siguranță a revolverului și porni în întîmpinarea noului venit. Acesta arbora aerul lui impenetrabil dintotdeauna și îl salută chiar cu oarecare cordialitate.

— Drept să spun, nu-mi pare rău să te văd. Eu m-am opus unei soluții radicale, dar — oftă, dînd din umeri a neputință — am și eu șefi !

Lester nu știa cît de mult trebuie să ia în serios declarația funcționarului, dar își aminti că acesta îl avertizase totuși de pericol.

— Presupun că acum ai primit instrucțiuni de la acești șefi. Cum sună ele ?

— Se poate discuta, răspunse vag McKellog.

— În acest caz, doresc să discut cu ei în persoană.

Omul rise zgomotos, zguduindu-se din toate încheieturile, care trebuie să fi fost foarte elastice. Avea aerul unei paiațe trase de sfori.

— Holiatov, ar fi greu de discutat *în persoană*, întrucît șefii mei nu sînt *persoane*. Ultima *persoană* cu care poți discuta sînt eu, sau, dacă preferi, colegul meu Vassiliev. Dar nu te-aș sfătui.

Rîsul său încetă deodată, ca și cum, vorbind de Vassiliev, ar fi atins un subiect din cale afară de neplăcut. Lester presupuse că ofițerul spunea adevărul : deasupra lui în ierarhia securității trebuie să fi stat un computer care, în momentul acela, înregistra rece discuția aceasta care avea loc într-un decor pașnic. Era deja foarte greu să convingi un om, dar aproape imposibil să schimbi hotărîrea unui computer. Poate însă în asta stătea și slăbiciunea întregului sistem de securitate : în imposibilitatea de a depăși, fie și infinitezimal, calculele raționale. Un computer n-avea dreptul de a lăsa nimic în voia providenței ; un om putea s-o facă și, uneori, să cîștige.

— McKellog, insistă fostul agent secret, aș vrea totuși să discut cu toți responsabilii : tu, Vassiliev și computerul șef.

— Regret, răspunse ofițerul dînd din umeri. E posibil să vorbești cu mine și cu Vassiliev laolaltă, dar atîta vreme cît vei fi în prezența șefului, acesta va tăcea.

— Nu știe să mintă ?

— Cred că a fost programat să tacă. În fond, care e diferența ? Tăcerea echivalează cu minciuna : ambele sînt impenetrabile, deși prima e mai puțin abilă.

— Am înțeles, spuse Lester. Deci, a smulge o promisiune lui McKellog nu înseamnă absolut nimic, fiindcă șeful lui o poate călca în picioare cu ușurință.

— De aceea McKellog nu promite niciodată nimic, rînji funcționarul. El îți poate comunica doar rezultatul unei propuneri : da sau nu.

Lester înțelese în sfîrșit că toate acele parlamentări erau inutile și că n-avea nici o șansă de a-l îndupleca pe computerul șef să-i lase viața. Dar acesta nu era un factor esențial în planul său. Viața sa depindea fie de reacția Mutantului, fie de cine știe ce intervenție nespe-

rată. Ca să nu mai piardă timp, hotărî să-i comunice imediat lui McKellog condițiile sale :

— O voi droga pe Daina Valente și o voi scoate din Hyperboreea. Îmi dați o navă și un dezintegrator. O voi elimina undeva departe, apoi trebuie să-mi garantați că mă pot întoarce în adăpost. Te rog să comunici șefului dumitale că am fost întotdeauna loial și am servit interesele Hyperboreei cu toate forțele mele. Nici acum nu înțeleg să procedez altfel, dar cer dreptul de a mă întoarce.

McKellog îl ascultă oarecum jenat.

— Mi se pare cam exagerat ceea ce ceri. Chiar în cazul în care răspunsul va fi da, nu cred că ți se va acorda totul. Gîndește-te că dacă ai avea o navă, ai putea s-o ștergi binișor în Hesperus, unde și tu și Daina Valente sînteți de-ai casei. Apoi ați putea să vă puneți în legătură cu Horton. Voi transmite exact mesajul tău, dar cred că trebuie să te aștepți la o soluție de compromis.

— Încearcă oricum, spuse Lester. Îți voi telefona mîine, pentru a stabili detaliile planului.

— Mai încet, zise funcționarul. Răspunsul nu e sigur.

Pentru Lester, încuviințarea computerului era însă în afara îndoielii. Cel mult nu i se va acorda nava, iar dacă totuși o va primi, va trebui s-o părăsească cît de repede. Dar, în orice caz, computerul va accepta bucuros ca amîndoi suspecții — el și Daina — să părăsească deodată Hyperboreea, pentru a-i putea elimina în afara teritoriului ei.

Pînă a doua zi nu-și pierdu vremea. Cu ajutorul unei bune prietene din sectorul educativ, pe care o vizită cu pretextul unei invitații la masă, putu arunca o privire asupra personalului care lucra la automatul septic. Numai două individe ar fi putut corespunde caracteristicilor pe care le atribuia dublului Dainei Valente : cenușii și neatractive. Una din ele era căsătorită și locuia în afara incubatoarelor ; cealaltă, în schimb, care-și dădea numele de Sonia, făcea parte din echipa de supraveghetori permanenți. Convins că e vorba de persoana căutată, Lester se gîndi în ce mod ar putea să intre în con-

tact cu ea fără ca sistemul de control să dea alarma, zădărnicindu-i astfel planurile. Era de la sine înțeles că femeia nu părăsea nici ziua nici noaptea incinta automatului. Admițînd chiar că n-ar fi existat nici o îndoială cu privire la adevărata ei identitate, părea aproape imposibil s-o răpească de acolo fără să fie observat. Singurul lucru care-i venea în minte era să încerce să bată securitatea cu propriile ei arme : deoarece ei voiau s-o elimine, împreună cu el, pe adevărata Daina și s-o substituie cu acest dublu, trebuia să reușească să opereze înlocuirea *înainte* de a ieși din Hyperboreea. Or, aceasta nu putea fi realizat decît cu concursul Soniei, care trebuia într-un fel convinsă că misiunea ei a început deja. Dar o astfel de comunicare nu i-o putea da, în teorie, decît McKellog însuși, singurul autorizat de sistemul de control să intre în contact cu ea. Fostul agent secret trebuia să-și folosească toată ingeniozitatea, pentru a rezolva un număr de probleme de care depindea rezultatul întregii acțiuni.

Hotărî să dea lovitura în aceeași noapte, dacă Daina va fi dispusă. Chemă casa lui Damian prin videofon și întrebă dacă poate să treacă pe la ei seara, însoțit de o prietenă. Stația de control trebuie să fi luat notă de chemare. Bănuia că, pentru a evita orice surpriză, securitatea va posta un om în fața locuinței, ca totuși să poată înregistra intrările și ieșirile în ciuda aparatului de bruiaj al lui Lester.

Următorul lucru de care trebuia să se asigure era că avea să poată pătrunde pe ușa incubatorului. Pentru aceasta trebuia să cunoască codul. Dacă avea să reușească, atunci planul putea fi îndeplinit imediat, contînd pe factorul surpriză.

Ajunse la incubator cu cîteva minute înainte de închidere. Intră înlăuntru și își așteptă prietena, așezat pe scaunul unui tablou de comandă. Ca din întîmplare, uită acolo cîteva obiecte depuse în prealabil într-o geantă minusculă de piele, printre care cartonașul alb perforat care-i servea în toate împrejurările vieții hyperboreene : pentru a lua o mașină, pentru a telefona, pentru a intra la el acasă sau pentru a „plăti" o consumație.

În sfîrșit apăru și vechea amică a lui Lester, pe nume Ruth, foarte bucuroasă de perspectiva unei cine cu seducătorul avocat. Acesta îi propuse mai întîi o plimbare romantică prin grădină și ținu morțiș să ajungă acolo pe jos. Femeia îi reproșă că o lăsase atît de mult timp în părăsire și începu să-i povestească lunga serie a amorurilor ei din ultimii 2000 de ani. În scurtele sale popasuri hyperboreene, Lester o vizitase constant dar nu avusese vreodată mai mult timp decît acela necesar să se convingă că era întotdeauna acceptat cu aceeași bunăvoință. Prin convenție tacită, nu fusese niciodată adusă vorba despre misiunile lui.

După ce făcuseră cîțiva pași sub apusul artificial de soare, Lester începu să-și pipăie hainele și exclamă dezolat :

— Mi-am uitat cartea de identitate înlăuntrul incubatorului ! Asta înseamnă că nu voi mai putea nici măcar să intru în casă !

Femeia încercă să-l liniștească, spunîndu-i că oricum nu va fi nevoie de cartea lui de identitate, deoarece ea o are pe a ei și poate să-l găzduiască la ea pînă a doua zi. Dar Lester ținu morțiș să se întoarcă, fiindcă în aceeași geantă de piele avea un mic cadou pentru ea și, în plus, prefera să-și petreacă noaptea acasă la el, unde făcuse anumite pregătiri ca s-o întîmpine cum se cuvine după o absență atît de îndelungată.

Curioasă, Ruth nu mai insistă. Pe drumul de întoarcere luară o mașină electrică.

— Așteaptă-mă aici, spuse femeia, am să mă duc să ți-o aduc.

Compuse rapid codul pe tabloul de bord, dar agentul avu destul răgaz să-l înregistreze. Femeia reveni după scurtă vreme cu geanta lui Lester. N-avusese răbdare, și-i examinase deja conținutul. Singurul obiect care trebuia să-i fi fost destinat era un inel de aur, pe care îl privea triumfătoare. Îl înecă pe agent sub o ploaie de sărutări și ținu morțiș să se întoarcă în grădină pentru plimbarea romantică în compania bărbatului pe care-l iubea cel mai mult în viața ei, singurul cu care i-ar fi plăcut să se căsătorească, singurul care avea pentru ea, de mii de ani, constante gesturi de tandrețe. Lester îi promise că dacă

se va întoarce din viitoarea misiune, are de gînd să se stabilească pentru totdeauna în Hyperboreea, alături de ea. După o asemenea promisiune, cina decurse într-o atmosferă de sărbătoare, mai ales pentru Ruth, care ţinu morţiş să se ducă direct acasă la Lester şi nu acceptă decît cu greu să-l întovărăşească la Daina şi Damian, două persoane cam indigeste, decît pentru că — o asigură Lester — la ei vor putea bea un păhărel de alcool veritabil şi fuma o ţigară din timpurile mai fericite. În realitate, se îngrijise să ia cu el, în buzunar, aceste bunuri preţioase, obţinute mai de mult de la McKellog ca recompensă pentru abnegaţia sa în slujba Hyperboreei.

Se temea că vor fi primiţi la Damian cu o răceală care avea s-o paralizeze pe Ruth, dar aici se înşelase. Amîndoi soţii, dacă nu fură prea expansivi, dădură dovadă că ştiu să-şi îndeplinească îndatoririle de gazde, chiar în cazul unei vizite nedorite.

Jovial, Lester se oferi să prepare el singur drink-urile şi dispăru pe uşa bucătăriei. Puse în funcţie mica staţie de bruiaj, iar în paharul destinat lui Ruth adăugă o pastilă de Lergiv, un deconectant total cu durata de acţiune de circa o oră.

În scurtă vreme, femeia luă aerul unei păpuşi mecanice, cu ochii gata să-i iasă din orbite. Nu era în stare să perceapă nimic. O transportară în bucătăria întunecoasă. Cu ajutorul unei peruci negre şi cu mantoul celeilalte, Daina putea trece drept Ruth în ochii vreunui agent somnoros postat în colţul tunelului. La ieşire, Lester întrerupse bruiajul. Un om se plimba agale prin faţa casei. Arborînd un aer vesel, cei doi alergară gălăgioşi spre maşina electrică reţinută în staţie. Lester formă mai întîi codul propriei sale locuinţe, ca să se asigure că nu e urmărit, apoi se îndreptară spre incubator. Deschise uşile cu ajutorul codului memorat mai înainte, blocă comenzile maşinii, apoi pătrunseră amîndoi înlăuntru, avînd grijă să pună în funcţie aparatul de bruiaj.

Coridorul personalului însărcinat cu supravegherea se afla în dreapta clădirii, chiar lîngă intrare. Daina se ascunse în toalete, iar Lester bătu hotărît în uşa camerei cu numărul 7.

— Sonia, șopti el.

Ușa se deschise, dar prin crăpătură apăru o față nouă, aparținînd unei persoane pe care n-o văzuse circulînd prin incubator.

— O caut pe Sonia, spuse el surîzînd și agitînd pachetul cu haine de-ale Dainei ca și cum ar fi fost vorba de cadoul unui îndrăgostit.

— Sonia locuiește la numărul 4, zise femeia și închise ușa.

După cîteva minute, Sonia, cu ochi umflați de somn, răspunse bătăilor insistente ale lui Lester.

— Vin din partea lui McKellog, îi spuse acesta. Nu avem nici un moment de pierdut.

Spre uimirea lui, femeia îl privi cu un aer tîmp.

— Cine e McKellog ? întrebă ea atît de convingător, încît Lester se îndoi profund de propria sa perspicacitate. Nimerise o persoană greșită.

CAPITOLUL XX : UN ARTIFICIU IMPENETRABIL

Zile după zile treceau și Keph Solins nu se îndura să părăsească încăperea din Peștera Albastră. Încă din momentul în care stăpîna îl rupsese în două — Keph cel de azi și o ființă care-și dăduse sufletul în iarbă — el devenise un om fără umbră, asupra căruia ritmurile și constrîngerile naturale (somnul, foamea, setea, oboseala etc.) nu mai aveau putere. Și totuși mai avea încă senzații create de obișnuință : continua să doarmă, cît despre hrană, ar fi îmbucat bucuros ceva, deși nu avea neapărată nevoie.

În Peștera Albastră se scurseră săptămîni, poate luni în care Keph căută să înțeleagă singur lucrurile pe care Dennis nu i le comunicase. În acest răstimp de meditație adîncă învață să-și stăpînească noua condiție. În mod ciudat, lumina din Peștera Albastră îi urma evoluția ; cînd Keph nu se mai întinse să se odihnească, aceasta dăinui în continuare. În peșteră nu mai fu noapte niciodată.

Hesperianul greoi la minte, crescut în Libertatea fără efort pe care ajunsese s-o dispreţuiască, parveni acum la o nouă demnitate. Era parte dintr-o mare putere şi, ca atare, era predispus să participe la Artă. Tot aşa cum Horton, pe un drum presărat de greşeli, de concesii oarbe faţă de ideologia timpului său, de opţiuni echivoce, reuşise pînă la urmă să devină un maestru al Artei, Keph avea şi el perspective asemănătoare, întrucît structura sa genetică era identică cu aceea a lui Horton.

Încordîndu-şi puterile, Keph prinse să înţeleagă. Nu avea nevoie de proLe : discursul său mental nu mai era un raţionament îndoielnic ci, în momentul în care era rostit, avea valoare de adevăr.

Rămîneau încă lucruri pe care nu le putea pricepe. De pildă, ştia că fusese plasat în Hesperus pentru a fi pionul unui experiment complex. Fiinţe venite dintr-o altă civilizaţie, din Hyperboreea, îl contactaseră neîntrerupt. Dar acest permanent contact fusese un factor important al evoluţiei sale personale, al certitudinii creşcînde că el este un om, nu un hesperian şi că, în ciuda dezavantajelor ei de ordin mai ales emoţional, condiţia umană este superioară celei de hesperian. În planul predispus de Horton, Keph jucase un rol pur pasiv, în sensul să servise ca un fel de momeală pentru trimişii secreţi ai Hyperboreei, care încercau să-l atragă de partea lor. Aceştia avuseseră, faţă de el, un rol activ : cu ajutorul lor, îşi descoperise treptat esenţa şi originea.

Hyperboreenii lucraseră şi ei cu o lăudabilă perfidie. În manifestările ei cotidiene, Elisa, de pildă, era o hesperiană desăvîrşită. Trebuie să fi avut talent înnăscut pentru teatru. Din păcate, reuşise realmente să acţioneze afectiv asupra lui, care era total inconştient de dedesubturile întregii poveşti. Îl făcuse să sufere părăsindu-l, îi dăduse gustul unei uniuni stabile în care ea, personal, nu crezuse niciodată.

Din punctul de vedere al planurilor hyperboreene, misiunea celor trei — Lester, Elisa şi Daina — eşuase. Lucrurile se desfăşurau cu totul altfel decît prevăzuse inteligenţa umană, fie şi cea mai pătrunzătoare. Keph nu putea să-l înduplece în nici un fel pe dublul său Dennis să nu distrugă Hyperboreea, pentru simplul motiv că nu

exista nici o primejdie de acest fel. Intenţiile maestrului Artei erau de cu totul alt ordin decît cele imaginate de hyperboreeni. Aceştia voiau să-şi păstreze civilizaţia, să iasă la suprafaţă, să nu fie transformaţi în nişte hesperieni inerţi. Parte din ei aveau să facă toate acestea. Dar numai cei mai puţin dotaţi, cei care nu erau capabili să trăiască în propriul lor vis.

Dintre toate experienţele sale, cea mai enigmatică era aceea a evenimentelor din jurul eliminării, începînd cu palatul din Hesperus şi sfîrşind cu această peşteră de beril. Unele personaje din această istorie îşi dezvăluiau mai uşor identitatea. Astfel, oamenii aceia veseli şi gălăgioşi din jurul lui Dennis, printre care directorul, Elisa, Daina Valente, erau pure aparenţe create de Artă.

Dar în cazul stăpînei această explicaţie nu mai funcţiona. Deşi legată indiscutabil de Artă, ea făcea parte dintr-un tărîm distinct de acela al lui Horton. Era o putere a cărei esenţă rămînea încă enigmatică. Din fantasmagoria pusă în mişcare de stăpînă făceau parte deşertul, noaptea, procesiunea nesfîrşită de făclii, ghimpii şi rănile, apa rece ca gheaţa şi ciinii cu ochi de jar.

Ce i se întîmplase în casa aceea de ţară, cînd stăpîna îi deschisese pieptul, rupîndu-l în două, cînd una din cele două jumătăţi fugise în iarbă unde începuse să se micşoreze rapid, toate acestea nu-i erau încă limpezi lui Keph.

Dimpotrivă, înţelegea perfect tot ceea ce fusese legat de viaţa lui în Hesperus, toate gesturile celor trei hyperboreeni, toate intenţiile lor. Ştia de ce Lester îl dusese să vadă lumea, de ce Elisa îl mîngîiase şi încercase să-l atragă într-o acţiune stranie : dragostea. Ei voiau să-i atragă atenţia asupra limitelor orizontului hesperian, asupra faptului că există posibilităţi şi secrete pe care un hesperian nu le cunoaşte. Că întreaga Convieţuire este artificială, bazată pe ignoranţă şi pe anularea oricărui imbold de a depăşi această ignoranţă.

*

* *

Dînd tîrcoale cu asiduitate enigmei stăpînei, Keph ajunse să intuiască anumite adevăruri, deocamdată în

mod obscur și trunchiat. Stăpîna, în orice fel s-ar fi arătat, făcea parte din modul de manifestare al Artei însăși, era o primă apariție pe drumul lung pînă la Cetatea Transformării, reduta maestrului și fantasmelor sale. Fără acea operație de separare suferită în coliba stăpînei, Keph n-ar fi fost capabil să-și continue drumul. Bănuia că soarta lui ar fi fost să se adauge procesiunii aceleia nesfîrșite de făclii, intonînd cu ceilalți litania lor monotonă.

Dar, desigur, deși importantă, stăpîna nu reprezenta acea figură emblematică prin care i se revelase posibilitatea accesului la Artă. Mecanismul obținerii Artei fusese închis de maestru în figura stranie de pe podeaua Palatului Eliminării, în jocurile de lumini și culori care formau o istorie. Sensul acestui artificiu impenetrabil, pe care-l avusese înainte încă odată, aici, în Peștera Albastră, reprezenta cheia Artei. Dar deocamdată Keph se lăsase posedat de vîrtejul viziunilor, absorbit de roata lor enormă, fără putința de a le mai scurta succesiunea și semnificația.

Pentru că a treia oară — dacă va mai fi — să nu mai dea greș, avea nevoie de metodă, de perseverență, disciplină, perspicacitate și ascuțimea simțurilor.

CAPITOLUL XXI : SUSPENDAREA TIMPULUI

În fața uimirii care se citea pe chipul femeii sculate din somn, Lester rămăsese descumpănit. Admise că se înșelase, că Sonia nu reprezenta masca publică a dublului Dainei Valente. Dar atunci tot planul său amenința să se prăbușească : peste nici jumătate de oră, Ruth se va trezi din letargie și va cere explicații. Se hotărî să insiste totuși :

— Cum nu-l cunoști pe McKellog ?

Sonia dădu din umerii grași abia acoperiți de cămașa de noapte. Agentul îi privi brațele : albe, cărnoase, nu semănau deloc cu ale Dainei.

— Cum ați intrat..., dădu să-l întrebe femeia, dar Lester îi tăie vorba :

— McKellog este omul care vine din cînd în cînd pe furiș aici, mai ales noaptea.

Sonia păru să se lumineze.

— O, da, atunci știu. Am observat de cîteva ori mișcările astea. Dar el vine la Linda, păzitoarea de noapte. Sper că nu face nici un rău, adăugă ea cu un aer brusc suspicios.

— Dimpotrivă, o liniști Lester. McKellog veghează să nu se întîmple nimic. Dar la ce cameră locuiește Linda ?

— La numărul 7.

Agentul îi închise ușa în nas și se repezi din nou spre camera cu numărul 7. Figura aceea fină, vag cunoscută, îi deschise întrebătoare.

— N-ați găsit-o pe Sonia ?

— Vin din partea lui McKellog, îi spuse Lester, așteptînd reacția, care întîrzie o clipă.

— Atunci de ce nu ați venit direct la mine ?

— După cum ai putut să vezi, am venit mai întîi aici, ca să mă asigur că ești la post. Apoi am vrut să vorbesc cu Sonia. Nu știai, dar Sonia lucrează și ea pentru noi.

Femeia păru surprinsă, dar se reținu. Lester nu-i dădu voie să stea prea mult pe gînduri.

— Misiunea ta începe chiar acum. Scoate-ți peruca și celelalte accesorii. Ai aici hainele Dainei Valente. Trebuie să vii imediat cu mine, ca s-o substitui. Pe drum îți vei pune această perucă neagră și această haină.

Îi înmînă pachetul, împreună cu mantoul lui Ruth. Dublul Dainei ezita.

— De ce nu a venit McKellog în persoană ? Și cine ești dumneata ?

— McKellog a fost reținut, cu treburi importante. Eu sînt Lester Holiatov. Trebuie să fi auzit de mine.

Femeia dădu să închidă ușa, dar Lester îi precedă mișcarea, strecurîndu-se în cameră.

— Te rog să nu pierzi nici un moment. Totul depinde numai de rapiditatea acțiunii noastre.

Nu întru totul convinsă, fosta Linda își începu transformarea. După cîteva momente, figura și părul ei erau

acelea ale Dainei. Cu oarecare șovăială, începu să se îmbrace.

— Aș vrea totuși să-l chem pe McKellog.

— Inutil, îi spuse Lester. Pe McKellog îl vei întîlni mîine, în afara Hyperboreei. Acestea sînt instrucțiunile. Mai întîi vei rămîne o noapte cu Damian. Apoi, mîine în jur de prînz, eu voi chema cu un pretext oarecare. Chiar dacă va fi mai tîrziu, așteaptă. După cinci minute, ieși din casă. Va trebui să te droghez cu cloroform, să simulez un fel de răpire. Apoi vom ieși împreună din Hyperboreea.

Probabil că falsa Linda aștepta de mult momentul acțiunii. Din gesturile ei mai sigure și mai alerte, înțelese că reușise să o convingă. Femeia era acum excitată de perspectiva unei misiuni atît de plină de neprevăzut.

La ieșire, Lester lăsă ușa crăpată, astfel încît adevărata Daina să găsească drumul cu ușurință. Mașina electrică aștepta în fața intrării incubatorului. Compuse codul pe tabloul de bord, apoi o privi pe însoțitoarea sa. Daina zîmbea lîngă el și-i fremătau nările. Căpătase încredere. Se sprijini de umărul lui și-i șopti :

— Am așteptat atît de mulți ani această clipă...

— Cîți ani ai ? întrebă Lester.

— Douăzeci și patru. Voi împlini douăzeci și cinci.

Agentul, care număra mai multe milenii, zîmbi protector și-i înconjură umerii.

— N-ai să crezi, Daina, dar persoana femeii pe care o substitui tu a început să mă intrige încă de acum vreo șase mii de ani. Din păcate, mi-a rămas inaccesibilă. Pot să sper că tu vei arăta mai multă înțelegere față de mine ?

Drept unic răspuns, fata i se ghemui la piept.

— Cînd ne vom întoarce în Hyperboreea, ești invitata mea la masă.

— Dar cînd ne vom întoarce ?

— Peste cîteva zile, o liniști Lester. Cînd vom duce la bun sfîrșit o misiune importantă.

O invită să-și pună peruca neagră și mantoul. Prin fața casei lui Damian, un om continua să se plimbe cu nerăbdare.

Lester o sărută și o încurajă pe mica agentă.

— Mîine vei avea vești de la mine.

— Acest Damian..., spuse falsa Daina. Nu știu de ce, dar mă-ngheață. Și totuși pare o ființă inofensivă...

— Este omul cel mai inofensiv din lume, întări bărbatul. E timpul să mergem.

Pătrunseră în casă. Puse iarăși în funcție aparatul de bruiaj și invită pe agentă să-și scoată peruca și haina, pe care o depuse acolo unde o lăsase Ruth.

— De aici înainte, îi șopti, tu ești Daina Valente...

Fata îi strînse mîna. Cînd ajunseră sus, ea își luă locul lîngă Damian cu o discreție desăvîrșită, ca și cum ar fi fost acolo de cînd lumea.

— Ce face Ruth ? întrebă Lester.

Damian dispăru în bucătărie. Lipseau circa șase minute pînă la împlinirea orei. Auzi glasul puțin alarmant al lui Ruth, care întreba cum de-a ajuns acolo. Damian o liniștea. Întrerupse bruiajul : totul era în regulă.

— S-a făcut tîrziu, spuse. Poate ar trebui să mergem.

— Nu știu ce mi s-a întîmplat, se văicări Ruth. Parcă nu-mi aduc aminte de nimic. Mai ales nu știu cum am ajuns în bucătărie.

— Alcoolul, spuse Damian protector.

— Nu mi s-a mai întîmplat, protestă femeia. Lester o trase către ușă, după ce-și luară un scurt rămas bun de la soții Valente.

— Abia așteptam să plec, îi mărturisi el. Acasă vei găsi o surpriză...

Ruth începu din nou să gîngure ca o turturea.

*

* *

A doua zi, Lester o lăsă pe Ruth să-și continuie somnul. Se pregăti de plecare. Apoi îl chemă pe McKeliog.

— De acord, îi spuse acesta. Șeful a fost de acord. Ce ai de gînd ?

— La ora douăsprezece fix, Daina Valente va fi drogată și încărcată într-o mașină electrică. Pregătește să nu mi se facă nici o dificultate la ieșire. Nava să fie gata de zbor. Voi ateriza undeva în Australia, o voi lichida și mă voi întoarce neîntîrziat.

— O clipă, spuse McKellog. Nu știu dacă am timp să aranjez anumite lucruri...

Lester știa prea bine că McKellog trebuia s-o pregătească pe Linda s-o aibă la îndemînă pentru a o substitui imediat adevăratei Daina. Probabil nu va avea nici o îndoială cu privire la identitatea acelei persoane. Nu-i va trece nici o clipă prin minte că, de fapt, nu face decît s-o readucă pe Daina acasă la soțul ei, în timp ce clonul numit Linda va fi îmbrăcat pentru o călătorie fără întoarcere. Desigur, în calculul șefului securității, călătoria aceasta era menită să fie și ultima. Lester spera cel puțin că dezintegratorul pe care-l va primi va funcționa. În fond, de ce nu, dacă tot era sortit să moară înainte de a-l folosi ? Existau destule dezintegratoare în depozitul de arme al Hyperboreei.

McKellog îi ceru să-l cheme din nou peste o jumătate de ceas. Timp în care, trebuia, desigur, să ia contact cu Linda. Rezultatul fu pozitiv, cum era de așteptat. Lester avea mînă liberă. La cel mult douăsprezece și un sfert, nava îl aștepta în fața ieșirii. Lester Holiatov pleca într-o misiune primejdioasă în care își pierdea viața. Nimeni nu va ști că, odată cu el, mai plecase și o altă persoană, neînregistrată. Totul fusese perfect pus la punct în toate privințele.

La douăsprezece fără cinci chemă pe falsa Daina la telefon. Ca să-i mulțumească pentru primirea din seara trecută, pe care și Ruth o găsise fermecătoare.

— Sperăm sincer, îi zise interlocutoarea, că sînteți pe cale de a întemeia un cămin.

La ora douăsprezece o aștepta în mașina electrică. Locul trebuie să fi fost supravegheat de aproape, deși nu văzu nici un agent. Femeia ieși, Lester îi puse masca de cloroform pe față, un strigăt scurt, o împinse pe bancheta mașinii și formă în grabă codul ieșirii. Oamenii îl salutară și-l lăsară să treacă. Unul din ei se oferi chiar, gentil, să-l ajute să transporte în interiorul navei corpul inert al fetei. Apoi dădu cu ochii de McKellog. Nu era singur. Lîngă el stătea falsa Linda, adică adevărata Daina Valente, despre care funcționarul securității credea exact contrariul : că ar fi fost adevărata Linda, adică falsa Daina.

Lester se prefăcu surprins.

— O, îi spuse McKellog, nu credeai că-l vom priva pe Damian de o soție credincioasă ?

Daina îi zîmbi cu oarecare căldură.

— Am venit să vă urăm călătorie bună. Sper că ești mulțumit de toate.

— Da, spuse Lester. Pînă acum totul a funcționat bine. Îi urez noii soții a lui Damian viață plăcută. Sper că în curînd să-i pot face cunoștința mai îndeaproape.

— Desigur, desigur, arboră McKellog un aer de voie bună. Cînd te vei întoarce...

— Mă voi întoarce foarte curînd, avertiză Lester.

Oamenii închiseră din afară ușa navei, făcîndu-i semne de drum bun. Porni, alegînd ca destinație Australia, așa cum anunțase. Era hotărît să aterizeze undeva la zece minute distanță, pe malurile continentului asiatic, pentru cazul că nava era menită să explodeze în aer. Deși ipoteza cea mai plauzibilă era aceea că va exploda la atingerea solului.

Călătoria dură exact șase minute. Lester plasă nava la cîțiva metri de pămînt, lăsînd-o să se tîrască cu minimum de viteză. De aici urmau să sară amîndoi. Vehiculul își va continua cursa și se va preface în scrum la întîlnirea cu primul obstacol, un arbore sau un deal. Ei doi vor fi salvați. Vor trebui să trăiască, de aici înainte, viața aspră și fără viitor a primitivilor. Poate vor deveni muritori. Poate, își zise Lester în timp ce debloca ușile și centurile de siguranță, vor întemeia un cămin, așa cum îi urase naiv tînăra agentă.

Nava plutea la doi metri deasupra unei ape, un lac sau un fluviu larg, nu departe de mal. Fata nu-și revenise încă. O aruncă jos ca pe un sac, apoi sări în ajutorul ei. Contactul cu lichidul rece o dezmetici dintr-o dată. Țipă de spaimă și se agăță de gîtul bărbatului care îi venea în întîmpinare.

— Cum am ajuns aici ? îl întrebă.

— Nava este avariată, spuse Lester. Ai să vezi.

O remorcă înot către mal, dar o explozie puternică le dădu un astfel de impuls din spate, încît fură tîrîți de un val și depuși în mod violent pe nisip.

Nu avură mult timp să-și vină în fire. Deranjaseră o ființă stranie care-și lua acolo baia de soare. Părea trunchiul unui copac, dar era prevăzută cu membre retractile pe care și le puse deodată în mișcare, cuprinsă de panică. Doi ochi bulbucați și vineți ieșiră la iveală, în timp ce contracția și deplasarea trunchiului producea un șuierat alarmant. După o clipă de șovăială, ochii ațintiră prada : cei doi oameni aruncați în nisip. Lester nu avu timp să scoată dezintegratorul ; cu o agilitate extraordinară, ființa sări asupra fetei. Nu o nimeri însă. Valurile se întorseseră acum și, în timp ce trunchiul acela hidos plutea în aer, deplasaseră cele două corpuri, astfel încît animalul căzu, cu un plescăit, în apă. Unda se retrase, dar Lester avusese vreme să se agațe de ceva, o rădăcină sau o piatră. Daina pluti pe deasupra fiarei, bătînd disperată din mîini și din picioare. Fostul agent scoase, în fine, dezintegratorul, trase piedica de siguranță și apăsă pe ejector. Parte din trupul hidos dispăru ca retezată de un cuțit nevăzut, în timp ce restul se zbătea într-o scurtă agonie. Dezintegratorul funcționa.

O ajută pe fată să iasă din apă. Începutul misiunii trebuie să fi fost prea aventuros pentru ea. Executa mișcările ca un automat, strîngînd din dinți, depășită de evenimente și aproape învinsă de spaimă. Porniră spre pădurea uscată de la marginea plajei, dar aceasta îi întîmpina altfel decît se așteptaseră.

Ceea ce luaseră drept trunchiuri uscate erau animale, cu membrele și capetele retrase, înșirate jur împrejur de-a lungul malului. Acum se deșteptaseră și se apropiau de intruși, sîsîind și agitîndu-și brațele lungi. Lester calculă șansele de supraviețuire : ar fi putut ucide zece, o sută, ar fi putut străpunge o trecătoare printre ele, dar mulțimea celor care se îmbulzeau din urmă i-ar fi strivit în scurt timp. O luă la goană pe fîșia de nisip dintre apă și pădurea umblătoare, remorcînd-o după el pe fata lividă de groază.

Atunci apăru nava. Trebuie să fi fost trimisă din Hyperboreea pentru a constata decesul celor doi renegați, Pentru a-i elimina, în cazul foarte improbabil că scăpaseră cu viață.

Nu aveau unde să se ascundă. Puteau alege între moartea din stînga, în îmbrățișarea oribilă a fiarelor, care strîngeau cercul împingîndu-i spre apă, și moartea care venea de sus, prin dezintegratorul mînuit de vreun funcționar al securității hyperboreene. Avu timp să vadă sclipirea verzuie a scutului electromagnetic izbucnind jur împrejurul navei. Împotriva acestei paveze, dezintegratorul său nu avea nici o putere.

Se hotărî brusc. Întoarse mersul cu nouăzeci de grade, trăgînd-o după el pe fata care aproape își pierdu echilibrul. Porni, cu dezintegratorul înainte, despicînd pădurea aceea monstruoasă de vietăți alarmate. Înaintau mereu, în timp ce animalele se înghesuiau cu urlete pe urma lor, închizînd ca un zid compact poteca de-abia croită. Speranța ar fi fost să treacă de forfota aceasta hidoasă și să se pună la adăpost înainte de a fi ajunși de moartea trimisă din Hyperboreea. Șansă minimă, întrucît nava plutea acum deasupra lor, urmărindu-le ultima zbatere. Pilotul se amuza probabil de lupta lor disperată cu fiarele, aștepta să vadă rezultatul ei, pentru a administra apoi lovitura de grație.

Secerînd pentru ultima oară unul din trunchiurile care-i stăteau în cale, dezintegratorul se goli. Îl aruncă deoparte, încercînd să extragă pistolul. Avu timp să vadă cum una din fiare se năpustește asupra lor, răsucindu-și ochii vineți de furie.

*
* *

Trecu o vreme, dar corpul acela continua să rămînă suspendat în aer. Totul împrejur încremenise în poziții bizare : umbra navei continua să acopere jumătate din trunchiul unui animal care încerca și el să atace. În partea cealaltă, vreo patru ființe se năpustiseră toate spre același punct, încurcîndu-se una pe alta. Peste tot domnea acum o tăcere deplină.

Apoi tot decorul dimprejur dispăru. În locul acelor vietăți agresive care se îmbulziseră să-i distrugă, se întindea acum o fîșie de teren nisipos presărat cu ierburi

scunde. Lester își mișcă trupul amorțit. Silită parcă de o putere străină, nava aterizâ șuierînd în nisip. Zări în spate trupul agentei prăbușit la pămînt, probabil într-un leșin. Din față, două siluete înaintau spre ei.

Ușa navei se deschise și din ea își făcu apariția McKellog, ținînd în mînă un dezintegrator. Ținti mai întîi pe Lester, dar nu se întîmplă nimic. Încercă același lucru cu oamenii care se apropiau, dar rezultatul nu fu mai satisfăcător. Ofițerul aruncă la pămînt arma și coborî din vehicul. Își aștepta sfîrșitul.

Unul dintre cei doi oameni care se apropiaseră era Horton, maestrul Artei. Celălalt era Damian, Mutantul pe care Holiatov îl căutase atîta vreme.

CAPITOLUL XXII : STĂPÎNUL VISELOR

McKellog nu înțelese nimic, decît că Horton se afla în fața lui. Plin de amărăciune, lansă un potop de imprecații la adresa lui Lester, acuzîndu-l de complicitate cu asasinul umanității.

— Ne-ai vîndut, ciine, își încheie el alocuțiunea, încercînd să-și adune toată mînia în vorbe.

Dar nu pricepea cu toate acestea în ruptul capului ce căuta Damian acolo. Iar Lester, la rîndul lui, se felicită pentru propria sa perspicacitate : în fond, nu bănuise el că Damian era Mutantul, nu contase el pe intervenția acestuia în caz de pericol ? Toate se dovediseră exacte, dar ceea ce depășea înțelegerea fostului agent era faptul că ambii stăpîni ai Artei, Horton și Mutantul, despre care toată lumea știa că erau adversari înverșunați, își făcuseră acum apariția împreună, ca și cum n-ar fi existat nici o deosebire de vederi între ei.

— Domnule Damian, implorâ McKellog, uitînd că pregătise cu multă conștiinciozitate asasinarea soției savantului, fă ceva dacă poți ! Scapă-mă ! Eu mi-am făcut totdeauna datoria în slujba...

— Nu e nevoie să ne amintești asta, îi răspunse amabil Horton. De altfel, nu ți se va întîmpla nimic.

— Nu am încredere în cuvîntul unui criminal, ripostă demn funcționarul.

— Fii pe pace, îl liniști Horton. Toți cei de față sîntem criminali, cu excepția fetei acesteia de 25 de ani, care este doar o criminală potențială. De aceea putem avea încredere unul în celălalt.

— Eu mi-am făcut datoria, continuă McKellog deajuns de ferm. Am îndeplinit ordine. Nu eu sînt responsabilul eliminărilor din Hyperboreea. Dumneata, în schimb, ești călăul umanității...

Damian făcu un gest plictisit și ofițerul tăcu.

— Nu avem timp de analize etice, se scuză Horton cu același glas amabil. Ne-am întîlnit aici pentru a vă comunica, în fine, că Hyperboreea poate ieși la suprafață. De aici înainte nimeni nu va mai avea să se teamă de nimic. Dar vom veni noi înșine cu tine ca să dăm această veste.

— Dacă credeți că vă voi transporta eu însumi în Hyperboreea, vă înșelați, zise acru McKellog. Prefer să mă arunc în mare, cu navă cu tot.

— Nu va fi nevoie de nici o navă, răspunse la fel de răbdător Horton.

McKellog mormăi ceva despre un covor zburător și despre lipsa lui de încredere în scamatoriile lui Horton, bune pentru alții, dar nu pentru oameni cu experiență. Ca să-și ia revanșa, Lester propuse foarte serios ca funcționarul, de care Hyperboreea n-avea nici o nevoie, să fie abandonat acolo pînă-și va scoate nava din nisip, de vreme ce tot nu avea încredere în alte mijloace de locomoție. „Dacă este posibil, adăugă Lester, mai aduceți înapoi și dihăniile acelea în formă de trunchiuri, ca să-i țină companie". Horton acceptă.

Fostul agent aruncă o privire fetei. Începea să-și revină. Apoi privi iarăși către cei doi oameni. Întregul peisaj se schimbase. Erau acum pe un mic dîmb, într-un loc familiar : intrarea Hyperboreei. McKelog și nava lui dispăruseră. Porțile uriașe, camuflate de stînci, se dădură la o parte și în vale începu să se reverse o mulțime tăcută : locuitorii Hyperboreei.

*
* *

Fata se trezi și se agăță speriată de umărul lui Lester, fără să înțeleagă ce se întîmplă. Agentul o liniști și o trase după el la poalele înălțimii, acolo unde le era locul. Peste o vreme, forfota încetă, semn că toți oamenii se adunaseră în vale. Atunci Horton le vorbi, calm, fără să ridice vocea. Fiecare dintre cei cincisprezece mii de hyperboreeni strînși acolo îl auzi clar și distinct.

„Au trecut mulți ani de cînd puteați să vă întoarceți pe pămînt. Dar șefii voștri s-au temut de intențiile mele și v-au ținut aici, în adăpost, ca pe niște șoareci.

Eu nu-i condamn, și nici voi nu trebuie s-o faceți. Pînă astăzi, nimeni nu v-a spus, limpede și răspicat, că intențiile mele sînt pașnice. Puteți popula iarăși suprafața pămîntului. Nimeni n-o să vă stea împotrivă, decît arborii și animalele. Încercați să nu le faceți mai mult rău decît v-au făcut ele vouă. Sînteți o rasă distrugătoare, iar ei, în ciuda aparențelor, sînt o rasă lipsită de apărare.

Voi știți, că demult, omenirea a fost distrusă într-o catastrofă, cu excepția acelora din voi care existau pe vremea aceea. Mulți mă consideră pe mine responsabilul acelei acțiuni. Cei care aparțin generației mele, își vor aminti însă că hotărîrea a fost colectivă, că ei au fost responsabili morali ai operației Hesperus în aceeași măsură în care alții i-au fost executori. De aceea să nu mai insistăm asupra acestei pagini din istorie. Nu am venit în fața voastră nici pentru a-mi recunoaște greșelile, nici pentru a vă acuza de crimă. Am venit să vă proclam libertatea.

Nu este vorba de acea Libertate fără efort a semenilor voștri din Hesperus. Acum multe mii de ani, noi am crezut, cu toții, că aceasta era soluția finală a umanității : un paradis tehnologic în care nimeni nu dorește și nu înfăptuiește nimic, fiind în același timp pus la adăpost de toate neajunsurile condiției umane : moarte, boală, suferință morală, foame, muncă, durerile facerii, îmbulzeală. A realiza acest vis al vechilor profeți nu a

fost un lucru ușor, dar noi am reușit totuși să-l punem în practică.

Mai tîrziu însă am obținut accesul la Artă. Mulți dintre voi nu știu încă ce este Arta Transformării. Aș putea-o compara cu un joc, prin care orice individ uman care stăpînește toate capacitățile creierului său, poate sfida legile universului fizic. Mai mult, poate compune o infinitate de universuri care ascultă de alte legi. Nici unul nu este mai „real" decît altul. Nu, acest privilegiu nu-l are nici măcar lumea în care trăiți voi și căreia îi conferiți un caracter absolut, ineluctabil. În aceeași clipă puteți fi pulverizați cu toții în lumi diferite, fără a mai avea contact unii cu alții.

Trebuie să vă revelez un mister : nu există nici o altă realitate decît inteligența umană. Lumea a venit în ființă datorită acesteia, iar nu invers. Mulți dintre voi cred altfel, dar aceasta nu are importanță. Nu am venit să discut cu voi, să aflu părerile voastre. Am venit să vă acord libertatea.

Iată, sînteți aici multe inteligențe prin care lumea a venit în ființă. Dar locul vostru nu e neapărat aici. Fiecare din voi are putința de a cunoaște fericirea, trăind veșnic înlăuntrul visului său cel mai intim. Această nouă posibilitate eu o numesc libertate adevărată, prin contrast cu „libertatea fără efort". Astfel de inteligențe capabile de a se închide în propriul lor vis au fost multe. Poate că, de fapt, lumea însăși nu e decît visul unei astfel de inteligențe. Oricum ar fi, ea mai are o altă funcție, dintru începuturi : aceea de a-i adăposti pe cei zbuciumați, pe cei alungați afară din propriile vise de către forțe întunecate. Lumea este locul de adunare al celor care nu pot să-și suporte visul. Este patria solitudinii colective a celor asediați de coșmare. Este un refugiu al inteligențelor nefericite, în contrast cu esența lor cea mai intimă.

Astfel se naște starea de veghe. Starea în care vă aflați cu toții.

Eu am venit ca să vă fac să gustați libertatea de a trăi în propriul vostru vis. Dacă vreți să rămîneți acolo, veți uita de totul și veți fi fericiți. Dacă vreți să vă în-

toarceți în lume, strigați și veți fi din nou aici. Fiecare va alege astfel o patrie după chipul și asemănarea sa".

*
* *

Profesorul Guillaume (omul care descifra peste șase sute de limbi și dialecte, din care vorbea vreo două sute aproape corect), eliberat de confuzia și vulgaritatea lumii, domnea asupra unei biblioteci în care erau adunate toate documentele scrise ale omenirii, inclusiv cele pierite în incendiul bibliotecii din Alexandria. Omul potrivit la locul potrivit : nemuritor, Guillaume dispunea de un timp nesfîrșit pentru a studia în voie această bibliotecă nesfîrșită. Din cînd în cînd își îngăduia cîte o mică plăcere : să joace în deplină liniște o partidă de șah cu prietenul său Damian. Fără să-i tulbure, nevasta acestuia le aducea cafea aburindă în cești de porțelan, mereu altele. Iar singurele cuvinte pe care le rostea, cu satisfacție, profesorul, priveau identitatea pieselor de porțelan :

— Aceasta este o celebră *familie verte* din epoca lui K'ang Hsi, aș zice 1684...

*
* *

Daina Valente se întoarse în casa pe care o părăsise fără voie, pentru a păzi cu strășnicie ca aceleași lucruri să fie împlinite la aceleași timpuri pînă în vecii vecilor.

*
* *

Lester Holiatov, între două avioane, luă un taxi și se duse să-și vadă familia. Avea în mînă un buchet mare de flori pentru Ida și pachete mai mici pentru copii.

Ușa îi fu deschisă de micuțul Pete, care-i sări în brațe. Tatăl constată că ceva nu era în regulă : îi lipseau

fîşii de carne de pe braţe, de pe picioare, de pe faţă. Prin goluri sclipeau oasele albe. Nimeni nu părea să se sinchisească. Îngrijorat, Lester întrebă unde e mama.

— Aici, îi strigă soţia. Fac o baie fierbinte !

Tocmai îşi introdusese un picior în apă, care după părerea lui era mult prea clocotită. Încercă s-o oprească, dar Ida intră cu voluptate. Carnea i se înroşi, începu să crape, iar dinţii i se dezveliră într-un rînjet.

Lester Holiatov strigă şi se întoarse în lume, refuzat de visul său cel mai intim.

*
* *

Tînăra care avea două nume, Linda şi Daina, îl urmă în goană pe Lester în timp ce acesta încerca să-şi facă loc printr-o mulţime nesfîrşită de animale oribile, agresive. Semănau cu nişte trunchiuri greoaie de copac din care se desprindeau ramuri agile — membrele lor — şfichiuind aerul ca nişte bice. Aveau ochii vineţi, bulbucaţi şi scoteau un şuierat sinistru.

În cele din urmă fură copleşiţi de mulţimea adversarilor. Despărţită de Lester, fata se pomeni deodată în braţele uneia din acele vietăţi respingătoare, care o strîngea tot mai puternic. Din ochii fiarei picurau bale galbene.

Linda strigă şi se întoarse în lume.

*
* *

Mulţi rămaseră în visele lor, mulţi se întoarseră în lume. Din cei plecaţi nu mai era nici urmă. Cei respinşi de vis se adunară din nou în jurul înălţimii unde se aflau Horton şi Damian. Horton le vorbi iarăşi :

„Voi sînteţi aceia care vor popula lumea. Spre deosebire de semenii voştri din Hesperus, veţi fi muritori. Atîta vreme cît veţi putea muri, aveţi şansa de a renaşte şi libertatea de a alege din nou, poate nu acum, ci după mii de ani. La această a doua încercare, este

posibil ca visele voastre să nu vă mai refuze. Iar dacă nu, la a treia, sau la a patra încercare.

Creşteţi şi înmulţiţi-vă pe tot pămîntul. Pentru a nu crea discordie între neamuri, vom muta Civilizaţia hesperiană într-un alt loc, unde-şi va continua netulburată existenţa ei perfectă în sine, dar inutilă în relaţie cu alţii şi cu ea însăşi.

Voi veţi moşteni pămîntul : plin de plante şi animale. Vegheaţi asupra lor cu iubire părintească, fiindcă lumea vă aparţine vouă. Faceţi în aşa fel încît să fiţi respectaţi fără a distruge. Cînd sînteţi pregătiţi, strigaţi-mă şi vă voi alege. Dar veţi fi liberi în toată puterea şi slăbiciunea voastră, în bucurie şi în durere.

La rîndul nostru, noi vom privi de departe. Rolul nostru va fi acela de a păzi visele celor care au fost acceptaţi de ele şi de a pregăti visele celor care le caută, le jinduiesc ca pe o salvare.

Plecaţi acum şi faceţi ce credeţi."

*
* *

Cînd valea de dedesubtul înălţimii fu pustie, un ochi care s-ar fi întors spre locul unde stătuseră doi oameni ar fi văzut acum doar unul. Silueta firavă a lui Damian domnea asupra întinderii apelor şi a uscatului, asupra viselor şi a celor alungaţi din vise.

Era ceva iremediabil melancolic, aproape suferind, în făptura unicului maestru al Artei.

Dar în curînd colina rămase goală.

CAPITOLUL XXIII : DE LA SFÎRŞITUL HYPERBOREEI

Lester s-a împreunat cu nevasta sa Linda. Ea a rămas însărcinată şi a născut pe Daleth. Şi a zis : „Am căpătat un om cu ajutorul maestrului Artei !"

A mai născut şi pe fratele său Gamel. Gamel era cioban, iar Daleth era plugar.

Lester s-a împreunat iarăşi cu nevasta sa. Ea a născut un fiu şi i-a pus numele Shem, „căci", a zis ea, „maestrul Artei mi-a dat o nouă sămînţă."

Lui Shem i s-a născut şi lui un fiu.

Iată cartea neamurilor lui Lester :

La o sută de ani de la sfîrşitul Hyperboreei, Lester a născut un fiu după chipul şi asemănarea lui, şi i-a pus numele Shem. După naşterea lui Shem, Lester a trăit patru sute de ani şi a născut fii şi fiice.

Toate zilele pe care le-a trăit Lester de la sfîrşitul Hyperboreei, au fost de cinci sute de ani, apoi a murit.

La vîrsta de o sută opt ani, Shem a născut un fiu. După naşterea acestuia a mai trăit 288 de ani şi a născut fii şi fiice.

Toate zilele lui Shem au fost de...

— SFÎRŞIT —

Tabel bio-bibliografic

1950, 5 ianuarie

Se naşte la Iaşi, în casa bunicilor din strada Sf. Atanasie 13, Ioan Petru Alexandru Culianu, al doilea copil al Elenei şi-al lui Sergiu—Andrei Culianu. Mama, chimistă, profesor la Universitatea „Al. I. Cuza" din Iaşi, este fiica lui Petru Bogdan, profesor de chimie fizică, prorector şi rector al Universităţii ieşene între 1926—1940, membru al Academiei Române. Tatăl, licenţiat în drept şi fizico-matematici, refuză să practice avocatura sub regimul comunist. Supravegheat de securitate, îşi cîştigă existenţa ca profesor de matematică. Moare în 1965. Pe linia paternă, străbunicul lui Ioan Petru Culianu a fost junimistul Nicolae Culianu, apropiat al lui Titu Maiorescu, profesor de matematică la Universitatea ieşeană şi rector al Universităţii între 1880—1898, director al Institutelor Române Unite.

1956—1967

Ioan Petru Culianu urmează şcoala primară, gimnaziul şi liceul la Iaşi, la şcoala „Vasile Alecsandri." Dotarea intelectuală de excepţie se vădeşte de timpuriu. Atras în egală măsură de ştiinţele exacte şi de cele umaniste (va termina, ca şef de promoţie, secţia reală a liceului), obţine în timpul şcolii numeroase premii la concursuri literare dar şi la olimpiadele naţionale de fizică; începe de la 12 ani să scrie — povestiri şi piese de teatru, poeme mici, lucrări de fizică şi de astronomie popularizată. La 14 ani traducea din Baudelaire, din Poe şi din Heine. Debutează la 4 martie 1967, cu o

povestire, în revista ieşeană „Cronica" (an II. nr. 9), în cenaclul căreia lectura anterioară a unor proze fusese emoţionant comentată de criticul şi istoricul literar Leon Volovici.

1967—1972

Înscris iniţial la Facultatea de Limba şi Literatura Română a Universităţii din Bucureşti, se transferă la secţia de Italiană a Facultăţii de Limbi Romanice şi Clasice. Epoca studiilor bucureştene depăşeşte cu un an singura şi scurta perioadă de liberalizare cunoscută de cultura română în ultima jumătate de secol : „perioada '68" (primăvara 1968 — iulie 1971). Tineri sträluciţi afirmă atunci, într-o extraordinară efervescenţă intelectuală, o efemeră dar nu mai puţin reală sincronizare culturală cu lumea apuseană. Îndrumaţi de profesori de mare vocaţie, ei scriu la „Universitas" şi „Amfiteatru", la „Contemporanul" sau la „Luceafărul" (de-atunci), lucrează pasionat pentru cercurile de estetică, literatură comparată, folclor şi antropologie. Din pleiada tinerilor (Ioan Petru Culianu alături de Victor Ivanovici. Silviu Angelescu, Dana Popescu sau Mihai Stănescu) şi din cea a profesorilor lor (Cicerone Poghirc, Sorin Alexandrescu, Mircea Martin, Mihai Pop, Matei Călinescu, Toma Pavel), cei mai mulţi sînt astăzi profesori la marile universităţi ale lumii. Ioan Petru Culianu studiază latina cu prof. Cicerone Poghirc, sanscrita şi hindi cu prof. P. Vidyasagar din Hyderabad, care predă la Bucureşti, începe studiul limbii greceşti, al arabei şi-al ebraicii. Pasionat de istoria religiilor, îi scrie lui Mircea Eliade, la Chicago, trimiţîndu-i şi două lucrări. Răspunsul imediat al lui Mircea Eliade, judecata favorabilă asupra lucrărilor sînt decisive : Ioan Petru Culianu hotărăşte să se consacre istorici religiilor. În iunie 1972 susţine, la examenul de stat, o remarcabilă teză despre Marsilio Ficino şi filozofia Renaşterii italiene cu prof. Nina Façon.

Dacă „primăvara de la Bucureşti" se prelungeşte intelectual pînă la nefastele teze din iulie 1971, represiunea politică începuse deja înainte, după Crăciunul 1968 cînd studenţii, în paşnică procesiune, cîntaseră colinde de-a lungul bulevardelor. Mulţi fuseseră arestaţi — unora li se pierd, de-atunci, urmele ; alţii fuseseră reţinuţi şi anchetaţi — printre aceştia se află şi Ioan Petru Culianu. După anchetele din 1968—1969 şi după ce, în ultimul an de facultate, respinge propunerile

de „colaborare" pe care i le face, ca mai tuturor studenților valoroși în pragul absolvirii, securitatea, Ioan Petru Culianu își vede textele apărînd din ce în ce mai greu. Volumul de povestiri intitulat *Arta fugii*, anunțat de editura „Eminescu pentru 1971, este interzis. Postul de asistent la Catedra de Italiană i se vede refuzat, în ciuda recomandărilor călduroase ale profesorilor facultății. Ioan Petru Culianu ia hotărîrea de-a părăsi definitiv țara în care nu-l puteau aștepta decît umilințe și persecuții. Pleacă din România la 4 iulie 1972.

1972, iulie — septembrie

Bursier al Universității din Perugia. Italia îi acordă azilul politic.

1973—1975

În același timp cursant și profesor la Universitatea Catolică „Del Sacro Cuore" din Milano, obține titlul de Doctor în litere cu lucrarea *Gnosticismo e pensiero contemporaneo: Hans Jonas*, condusă de prof. Ugo Bianchi. Își adîncește studiile filologice, filozofice și teologice. Predă în principal cursuri de istoria creștinismului timpuriu. În 1975 întreprinde prima călătorie la Chicago, pentru un program de studii post-doctorale la Divinity School, în preajma lui Mircea Eliade.

1976—1986

Profesor la Universitatea din Groningen (Olanda), ține cursuri de istoria religiilor și romanistică. În 1980 devine Doctor în științe religioase al Universității din Paris — Sorbona, cu o teză despre antichitatea tîrzie condusă de prof. Michel Meslin.

Mereu interesat de evoluția situației din România, Ioan Petru Culianu urmărește mai ales activitatea intelectual-politică a „grupului de la Iași" (Al. Călinescu, Mihai Dinu Gheorghiu, Liviu Antonesei, Dan Petrescu), centrată în jurul revistelor „Dialog" și „Opinia studențească". Începînd din mai 1983, securitatea declanșează o puternică represiune la Iași (percheziții, anchete, încercări diversioniste de intimidare). Ioan Petru Culianu reușește să stabilească și să mențină legătura, salutară, între grup și mediile libere occidentale (presă, radio).

Știe că departamentul de externe al securității îi supraveghează atent mișcările.

1986. martie

Este chemat, mai întîi ca Visiting Professor, apoi ca profesor definitiv, la Divinity School — înalta școală de studii religioase din Chicago, la care Mircea Eliade a predat istoria religiilor începînd din 1956. Cursurile și seminariile tînărului savant de origine română atrag un număr extrem de mare de studenți.

La 14 aprilie 1986, Mircea Eliade, bolnav, este internat la Bernard Mitchell Hospital, unde Ioan Petru Culianu, alături de doamna Christinel Eliade, îl veghează zi și noapte. Profesorul se stinge din viață la 22 aprilie 1986.

1987, ianuarie

Universitatea Sorbona îi conferă lui Ioan Petru Culianu titlul de Doctor de Stat în Litere și Științe Umane, pe baza unei teze despre gnosticism și dualismele medievale susținute cu prof. Michel Meslin.

1989

După evenimentele din România din decembrie 1989, profesorul Culianu publică articole politice extrem de virulente, condamnînd perpetuarea practicilor comuniste în țară. Din primăvara anului 1990 începe să primească scrisori de amenințare cu moartea (scrise în limba română).

21 mai 1991, orele 13

Ioan Petru Culianu este asasinat în clădirea Universității din Chicago.

La numai 41 de ani, Ioan Petru Culianu era recunoscut ca unul dintre cei mai importanți istorici contemporani ai religiilor, specializat în gîndirea Renașterii europene, în istoria creștinismului timpuriu, în islamismul spaniol, în istoria magiei, în elenism și antichitatea tîrzie. A scris în 6 limbi, dispunînd de solida cunoaștere filologică a multor arii lingvistice ; avea acces direct la texte sanscrite, ebraice, arabe. copte, siriace, grecești sau latine. Ca și în cazul lui Mircea Eliade, omul de știință este dublat de autorul de ficțiune literară. A publicat 15 volume — de istorie a religiilor sau de literatură —, sute de studii și articole în

marile periodice specializate în istoria religiilor, a participat la congresele internaționale de istorie a religiilor, începînd din 1975.

Membru al Academiei Americane a Religiei, al Asociației Internaționale de Literatură Comparată, al asociațiilor italiene și olandeze de studii religioase etc., desfășura o uluitoare activitate de conferențiar, lua parte la expediții arheologice în Orientul Mijlociu sau în nordul Africii, organiza congrese și simpozioane internaționale. Era redactor-șef al revistei „Incognita", editată de una din cele mai vechi case de editură din lume: J. Brill, din Leiden, Olanda.

Dintre cărțile sale, mai importante sînt: *Mircea Eliade* (Assisi, 1978), *Iter in silvis* (Messina, 1981), *Experiences de l'extase* (Paris, Payot, 1984), *Eros et magie à la Renaissance* (Paris, Flammarion, 1984). *Les gnoses dualistes d'Occident* (Paris, Plon, 1990), *La collezione di smeraldi* (Milano, 1989); Mircea Eliade — Ioan Petru Culianu, *Dictionnaire des religions* (Paris, Plon, 1990). Ultima carte, apărută în librăriile din Chicago la cîteva zile după tragica dispariție a profesorului, se intitulează *Out of-this-World* (Boston, Shambala, 1991).

SUMAR

Prefață 4
PROLOG ÎN CER 5
PROLOG PE PĂMÎNT 9

Capitolul I
JURNALUL LUI KEPH 15
Capitolul II
CĂLĂTORIA LUI LESTER ȘI A ELISEI . . . 27
Capitolul III
JURNALUL LUI KEPH 34
Capitolul IV
ÎN ADÎNCURILE HYPERBOREEI . . . 45
Capitolul V
NEDUMERIREA ELISEI 51
Capitolul VI
KEPH IA O HOTĂRÎRE 54
Capitolul VII
MISIUNEA LUI LESTER 61
Capitolul VIII
BĂTRÎNUL MUNȚILOR 65
Capitolul IX
ÎNTRE LUMI 75
Capitolul X
FAȚĂ ÎN FAȚĂ 78
Capitolul XI
MUTANTUL 82

Capitolul XII
PORTRETUL UNUI HIPERBOREEAN 86
Capitolul XIII
MISIUNE SPECIALĂ 93
Capitolul XIV
STĂPÎNA 98
Capitolul XV
O PARTIDĂ DE ŞAH 106
Capitolul XVI
ARTA TRANSFORMĂRII 111
Capitolul XVII
UN AGENT 116
Capitolul XVIII
PEŞTERA ALBASTRĂ 120
Capitolul XIX
O ÎNTÎLNIRE NEPREVĂZUTĂ 125
Capitolul XX
UN ARTIFICIU IMPENETRABIL 131
Capitolul XXI
SUSPENDAREA TIMPULUI 134
Capitolul XXII
STĂPÎNUL VISELOR 142
Capitolul XXIII
DE LA SFÎRŞITUL HIPERBOREEI 148
TABEL BIO-BIBLIOGRAFIC 151

ÎN ACEEAȘI COLECȚIE AU APĂRUT :

PAUL GOMA—Ostinato

PETRU DUMITRIU—Ne întîlnim la Judecata de Apoi

VOR APĂREA :

DUMITRU ȚEPENEAG—Cartea nisiparniță

BUJOR NEDELCOVICI—Dimineața unui miracol

PETRU DUMITRIU—Incognito

GEORGES TOMAZI—Jurnal

Tehnoredactor : DAN RĂDULESCU

Bun de tipar : 5 aprilie 1992
Coli tipo : 10 Format : 16/54×84
Tiraj : 10.110 ex broşate

Tiparul executat sub comanda nr. 806 la
S.C. ROMCART S.A.
Bucureşti-ROMÂNIA

La 21 mai 1991, la Chicago, un glonte tras de un asasin încă nedescoperit punea capăt vieţii şi creaţiei lui Ioan Petru Culianu.

Strălucit istoric al religiilor, scriitor şi eseist, profesor de Istoria Religiilor şi Creştinism la Universitatea din Chicago, la celebra „Divinity School" unde şi maestrul său, Mircea Eliade, predase, considerat ca unul dintre cei mai mari specialişti contemporani în creştinismul timpuriu, în gîndirea Renaşterii europene, în istoria magiei, în islamismul spaniol sau în Gnoză, Ioan Petru Culianu (n. la 5 ianuarie 1950 la Iaşi, exilat din 1972) este autorul a 15 volume de scrieri ştiinţifice şi literare. Opera sa de erudiţie, ca şi cea de ficţiune, explorează stranii realităţi, universuri mentale uitate sau structuri ale lumilor paralele, dimensional diferite de ceea ce numim obişnuit „lumea noastră".

În formula *romanului ştiinţifico-fantastic* (care reprezintă, după credinţa autorului, singurul mod de-a face metafizică în lumea contemporană), *Hesperus*, prima carte apărută în limba română, relatează aventuri fascinante în era post-atomică, după catastrofa nucleară, provocată deliberat de însăşi „elita omenirii" în vederea unei iluzorii regenerări a speciei.

editura univers

ISBN 973-34-0219-2

Lei 185